

1. poglavlje

DJEVOJČICA IZ SVEMIRA

Valter prvi spazi djevojčicu. Sjedila je ispod drveta i bojažljivo se smješkala.

— Tu usred šume sjedi neka djevojčica — povikne Valter ostalima.

— Tko sjedi? Gdje? — zastenje Oto, pužući četveronoške ispod guste jele gdje je upravo brao gljive. U zubima je držao nož i nalikovao Indijancu na ratnom pohodu.

Noću je padala kiša pa su djeca pošla u Vilinu šumu da beru gljive. Zašla su mnogo dublje, sve do neke strme prosjeke. Valterove sestre Greta i mala Lota brzo doskakaše niz obronak.

— Ma gdje je djevojčica? — upita Greta sva zadihana.

— Vidim je! Vidim je! — klicala je Lota i oduševljeno pljeskala rukama.

Nepoznata djevojčica i dalje je nepomično sjedila u travi. Mogla je imati sedam-osam godina. Plava kosa padala joj je do ramena. Imala je velike, poput ljubičica, modre oči i snježnobijelu put. Bila je lijepo odjevena. Ispod kratkog crvenog kaputa imala je modru svilenu haljinu, na glavi crvenu kapicu a na nogama modre baršunaste cipelice i šarene čarape. Na vratu se blistala

ogrlica od velikih prozirnih kamenčića koji su na suncu svjetlucali kao dijamanti. Djevojčica je sličila na malu kraljevnu kojoj nije bilo mjesto u divljoj, pustoj šumi. Samo je na čelu imala krvavu ogrebotinu kao da je glavom udarila u nešto.

— Kako ti je ime? — upita je uljudno Valter.

— Mo — odgovori djevojčica.

— Pa to nije nikakvo ime — dobaci Oto važno. Zatim iz džepa izvadi naočale, stavi ih na nos i strogo pogleda djevojčicu. Djevojčica pocrveni.

— Je li to ime ili prezime? — prijazno upita Valter.

— Moj se otac zove Kalumba — odvratila djevojčica. Glas joj je bio blag i milozvučan, ali je govorila nesigurno i stranim, nepoznatim naglaskom.

— Koliko ti je godina? — upita Valter.

— Sedamdeset osam — reče Mo.

Djeca se zgranuše.

— Sedamdeset i osam godina — ponovi Valter otegnuto. — Mislila si valjda sedam ili osam godina, zar ne?

— Ne — odgovori Mo — imam sedamdeset i osam godina. Znam sasvim točno. Prije osam dana slavila sam rođendan.

Valter se počеше iza uha. — Zbilja smiješno — reče i pogleda je začuđeno.

Greta klekne kraj djevojčice. •— Jesi li možda bolesna? — upita je zabrinuto.

— Ne — odgovori Mo. — Zdrava sam.

— Imaš ružnu ogrebotinu na čelu — primijeti Greta. — Jesi li se udarila u glavu?

— Ne boli me — reče Mo i čvrsto pritisne ranu da pokaže kako je rana zaista ne boli.

— Moramo je previti. Ima li netko čistu maramicu?
— upita Valter.

Ali djeca nisu imala čiste maramice. Greta i Lota uopće nisu imale, a Oto oklijevajući izvuče veliku šarenu maramicu, ne baš sasvim čistu.

— Je li dobra? — upita on.

— Ne — reče Valter.

— Imam ja — reče Mo i iz džepa na kaputu izvadi veliku bijelu maramicu. Pokaže je Valteru. — To je očeva. Posudio mi je jer sam svoju zaboravila. — Valter i Greta pažljivo povežu maramicu djevojčici preko čela.

— Tako — reče Valter. — Sad u ranu ne može ući nečistoća. — Mo ga zahvalno pogleda.

— Kako si, u stvari, stigla ovamo? — upita Valter.

— Jesi li se izgubila?

Mo zaniječe glavom.

— Kako si onda dospjela ovamo? — ponovo upita Valter.

— Odande! — odgovori Mo i prstom pokaže nekamo uvis.

Valter začuđeno pogleda u krošnju bora pod kojim je sjedila. — S drveta? — upita kao da ne vjeruje.

— Ne, s veće visine — objasni Mo.

— Sigurno si pala iz oblaka — naruga se Oto.

— Još više — reče Mo.

— Još više?! — povikaše djeca s nevjericom.

— Možda je došla avionom — reče Greta.

— Da — Mo žustro kimne glavom.

• — Zaista si došla avionom? — upita zapanjeno Valter.

— Da — reče Mo. — Došla sam svemirskim brodom.

— Sve ... svemirskim brodom? — zbunjeno promuća Valter.

— Da — potvrdi Mo. — Svemirskim brodom.
Djeca ostadoše bez riječi.

2. poglavlje

DOGAĐAJ SVJETSKOG ZNAČENJA

Drveće je tiho šumilo na vjetru. Kukavica je negdje u šumi tripot zakukala. Vjeverica je brbotajući ljutito, skakutala s grane na granu. U daljini je potmulilo zagrmljelo, a onda je opet zavladao tišina.

Djeca su zaprepašteno zurila u djevojčicu.

Poslije nekog vremena Valter se nakašlje i upita: — Odakle dolaziš?

— Dolazim s Asre — odgovori Mo.

— Asra! — dahne Lota potreseno.

— Što je Asra? — upita Oto.

— Asra je zvijezda — reče Mo.

Djeca nehotice pogledaju u nebo. No bio je dan i nije se vidjela nijedna zvijezda.

— Da nisi došla s Marsa? — upita Valter.

— Ne znam kako vi zovete naš planet — reče Mo. — Mi ga zovemo Asra.

— Ali ti ipak izgledaš kao čovjek? — primijeti Oto nepovjerljivo. Po naravi je bio vrlo sumnjičav.

— Mi smo vrlo slični ljudima — reče Mo. — To znam iz škole.

— Zar ti je zaista sedamdeset i osam godina? — upita Lota bojažljivo. — U nas toliko imaju bake.

— Mi ostajemo nekoliko stotina godina mladi — reče Mo.

— Nekoliko stotina godina! — povikne Greta. — Pa koliko je onda godina tvojim roditeljima?

— Nekoliko tisuća godina — reče Mo.

Djeca se ponovo zapanjiše. Čak se i Ota dojmilo. Ali on to ne htjede pokazati, nego upita: — Ne lažeš li, možda?!

— Što je to »lažeš«? — iznenadi se Mo.

— Ti ne znaš što znači lagati? — poviče Oto.

— Ne — reče Mo.

— Lagati znači — objasni Oto — kad, na primjer, iz smočnice ukradeš komad kolača, a onda poslije kažeš da to nisi uradila.

— Nisam ukrala nikakav kolač — reče Mo. — Ja i ne znam što su kolači.

— Ti ne znaš što su kolači?! — poviče Oto ogorčeno.

— Pusti je na miru! — izdere se Greta ljutito na njega. — Možda na Asri ne znaju za kolače.

— Kolača ima svuda — usprotivi se Oto.

— Fuj, stidi se! — vikne Lota. — Tako si se ružno ponio!

— Prestanite već jednom! — drekne Valter. — Događilo se čudo, a vi se svađate oko kolača! Ako je djevojčica zaista došla s nekog planeta, onda je to događaj svjetskog značenja.

— Da, da! Događaj svjetskog značenja! — klikotala je Lota i poskakivala s noge na nogu.

Valter se sa strahopoštovanjem obrati djevojčici Mo.

— Moje je ime Valter — reče. — Ovo je Greta, a ovo Lota. To su moje sestre. Ovo je moj prijatelj Oto. Pozdravljamo te i želimo ti srdačnu dobrodošlicu na Zemlji! — On joj svečano pruži ruku. Mo je zbunjeno pogleda. Očito nije znala da bi je trebalo prihvatiti i stresti. — Dobar dan! — reče, smješkajući se prijazno, i pri tom pokaže niz prekrasnih zuba.

Valter zbunjeno turi ruku u džep. — Zar si svemirskim brodom došla posve sama? — upita on.

Mo se po prvi put radosno nasmije. Zvučalo je to poput ševina ćurlika. — Ah, ne! — odgovori. — Sama ne bih mogla. Došla sam s ocem.

Djeca se uplašeno osvrnuše.

— Gdje je tvoj otac? — upita Valter.

— Odletio je natrag na Mjesec — reče Mo.

— Na Mjesec? — povikaše djeca.

— Mislim da dolaziš s Asre? — primijeti Oto namrštena čela.

— Ah, da! — reče Mo. — Mi dolazimo i s Asre. Na vašem Mjesecu uspostavili smo pomoćnu stanicu. Očevi prijatelji dopratili su nas svojim svemirskim brodovima sve do Mjeseca. Tamo čekaju dok se ne vratimo sa Zemlje. Onda ćemo svi zajedno odletjeti kući na Asru.

— Gdje je tvoja mama? — znatiželjno upita Lota.

— Moja je mama u posjetu nekom drugom planetu — reče Mo.

Uzbuđena djeca počеше u jedan glas zapitkivati. — Kako izgledaju vaši svemirski brodovi? Jesu li to leteci tanjuri? Jesu li veliki ili mali?

— Naši su svemirski brodovi vrlo lijepi — reče Mo.

— Okrugli i srebrni.

— Lete li na raketni pogon? — zanimao se Valter.

— Imaju li atomske motore? — upita Oto.

Mo stavi prst na nos kao da pažljivo razmišlja. Onda reče: — U to se ne razumijem. Još sam sasvim mala djevojčica. Radi se o nekakvim magnetima ili nečem sličnom. Jednom mi je otac pokušao objasniti, ali ga nisam shvatila.

— Zašto i ti nisi odletjela natrag na Mjesec? — upita Greta.

— Nisam mogla — reče Mo i opet se veselo nasmije.

— Zašto ne? — povikaše djeca.

— Ispala sam nepažnjom iz svemirskog broda — reče Mo i još se jače nasmije.

— Ispala? — povikaše djeca. — Pričaj! Pričaj! Kako se to dogodilo? — Sjela su na travu uz Mo i pažljivo je promatrala.

3. poglavlje

IMA I DOBRIH LJUDI

— Ah, to vam je bilo tako — poče Mo svoju priču. — Često sam molila oca da me povede na Zemlju. I ja sam htjela upoznati vaš planet. Otac mi je toliko pričao o Zemlji, o čudnovatim bićima koja se zovu ljudi; o dubokim morima i visokim planinama, o velikim šumama i starim gradovima ...

— Odakle tvoj otac zna sve to? — začuđeno je prekinu Valter.

— Moj otac slovi u nas kao izvrstan poznavalac Zemlje — proučava već nekoliko

tisuća godina. Bio je često ovdje i za naš muzej prikupio mnogo bilja i kamenja.

— Kako da ga nitko nije vidio? — upita Oto.

— Uvijek se potajno spušta — reče Mo. — Na osamljenim mjestima. I to samo ranom zorom. Tako smo i ovaj put u cik zore htjeli pristati na nekoj čistini, ali se pokvario uređaj za slijetanje pa smo stalno lebdjeli nad šumom. »Ne možemo se spustiti«, rekao je otac. »Moramo se vratiti na Mjesec.« »Zaista šteta«, odgovorila sam »dolje je tako lijepo.« Gledala sam kroz otvor jer me sve silno zanimalo. Nikad još nisam vidjela tako smiješno drveće. U nas je drveće sasvim drugačije. Ali i vaše je lijepo — doda utješno.

Djeca su netremice slušala. Gretina se vrpca razvezala i smeđi valoviti uvojci pali su joj na lice, ali se na to nije obazirala. Valter i Oto sjedili su nagnuti naprijed, ovivši ruke oko koljena, i nisu se micali. Lota je klečala sasvim uz Mo i zadivljeno je promatrala.

— Kako imaš krasnu ogrlicu! — reče ushićeno.

— Poklonio mi je otac za pedeseti rođendan — odgovori Mo. — I moje prijateljice dobivaju takve ogrlice.

— Je li to kamenje od stakla? — upita Valter.

— Ne znam — odgovori Mo. — Na Asri ima mnogo takvog kamenja.

— Nemojte je stalno prekidati! — naljuti se Greta i nestrpljivo zabaci kosu na zatiljak. — Molim te, pričaj dalje! — zamoli djevojčicu s Asre.

— Nagnula sam se nad otvor — nastavi Mo — da bolje vidim, a otac je povikao: »Pazi! Ne nagninji se toliko! Ne zaboravi da si na Zemlji mnogo teža negoli na

Asri!« »Da, oče!« reko. »Već pazim«, i onda sam ispala.

— Ah, kako je to strašno! — poviče Lota.

— Pala sam na vrh drveta i tamo zapela. »Mo, gdje si?« dozivao je otac, pruživši glavu kroz otvor. »Ispala sam«, viknula sam. »Opazio sam«, doviknuo je otac, »ali gdje si? Ne vidim te nigdje.« »Tu sam na nekakvoj motki s bezbroj šiljatih zelenih iglica«, odgovorila sam »osjećam se izvrsno!« »Ne mogu ti pomoći«, doviknuo je otac. Njegov je glas postajao sve tiši, a svemirski brod lebdio je sve više i više. »Što da radim, oče?«, vikala sam. »Ne mogu valjda sama ostati na Zemlji?« »Sidi s drveta!« dovikivao je otac kroz zvučnik. Jedva sam ga još mogla vidjeti. »Sakrij se u šumi dok se ne počne smrkavati! Čim sunce zađe, idi samo u pravcu Asre! Tako ćeš stići na veliki proplanak: Tamo ću večeras doći po tebe. Ali svakako budi tamo! Nemamo mnogo vremena. Moramo se odmah vratiti na Asru.« Poslije toga oca nisam mogla više ni čuti. Tada je svemirski brod odjednom nestao.

Mo ušuti a djeca je sažalno pogledaše.

— Jesi li' jako plakala? — potreseno upita Lota.

— Što je to plakati? — začuđeno upita Mo.

Lotu pitanje toliko iznenadi da je ostala otvorenih usta, bez riječi.

— Kako si sišla s drveta? — upita Valter.

— Spuštala sam se s jedne motke na drugu i onda skočila — reče Mo.

— I tako ozlijedila glavu? — upita Valter.

Mo kimne glavom pažljivo pridržavajući zavoj.

— Zašto ti je otac rekao da se sakriješ u šumi? — upita Oto.

Mo je oklijevala i bojažljivo zagledavala u svako dijete redom. — Moj otac kaže da ima mnogo zlih ljudi — odvrati ona tiho.

Djeca su zbunjeno šutjela.

— Ima i dobrih ljudi — mirno reče Valter.

— O da! — potvrdi Mo. — Moj otac to zna. Ali kaže da vi još niste toliko napredni da bismo se mogli s vama sprijateljiti.

— Tvoj otac ima o nama loše mišljenje — ljutito progundā Oto.

— Bojiš li se i nas? — upita Lota.

— Mi smo dobri ljudi — utješno doda Valter.

— Vi mi se činite vrlo zgodni — prizna Mo. — Nećete mi učiniti ništa nažao, zar ne?

— Nećemo. Kunem se! — svečano izjavi Valter.

— Što je to: »Kunem se« ? — upita Mo.

— To znači da svečano obećajem da neću prekršiti zadanu riječ — objasni joj Valter.

Mo umirena kimne glavom.

— Što ćeš raditi ako tvoj otac večeras ne dođe po tebe? — htjede znati Oto.

— Otac je rekao da će večeras doći.

— Ako ipak ne dođe? — tvrdoglavo nastavi Oto.

— Ah, to bi bilo strašno! — uplašeno uzvikne Mo.

— Jer ponovo može doći tek za pedeset godina.

— Zašto? — začuđeno povikaše djeca.

— Ne znam točno — odgovori Mo. — Zemlja mora biti na nekom određenom mjestu i Asra mora biti negdje

u nekoj točki da bismo mogli letjeti ovamo i natrag — rekao je moj otac.

— Zar tvoj otac nije sada odletio samo do Mjeseca?
— upita Valter.

— Da — potvrdi Mo. •— Mora odmah popraviti svemirski brod.

— Do Mjeseca? — nepovjerljivo upita Oto. — Kako onda večeras opet može biti ovdje?

— Ali to nije daleko! — smiješeći se reče Mo.

— I ti ćeš do noći ostati sasvim sama u šumi? •— zabrinuto upita Greta.

— Pa moram — tiho odvrati Mo.

Valter uzbuđeno skoči. — Isključeno! Ne, nikako! — vikne odlučno.

— Zašto ne? — začuđeno upita Mo.

— Ima divljih životinja — primijeti Oto.

— Što su to divlje životinje? — upita Mo.

— Divlje životinje su divlje životinje. One ujedaju — reče Oto.

Sada se Mo ipak malo uznemiri. — U nas nema životinja — reče pokunjeno.

— U vas uopće nema životinja? — zacvrkuta Lota.

— Ne — odgovori Mo. — U nas ništa ne ujeda.

— Sprema se nevrjeme — primijeti Valter i uznemireno pogleda uvis. Veliki, crni oblak nadvio se prijeteci na nebu. Kao po zapovijedi, u daljini je opet zagrmjelo. Ovaj put mnogo glasnije nego prije.

— To je nekakav smiješan šum — bojažljivo reče Mo.

— To je nevrjeme objasni Greta.

— Nevrijeme je gadno — poviče Lota. — Sijeva pa onda grmi, a to je takav prasak da moraš začepiti uši.

Mo je neodlučno zurila u djecu.

— Kamo ću? — upita zabrinuto. — Na Zemlji nikog ne poznajem.

— Poći ćeš s nama — odlučno izjavi Valter. — Ne mogu te pustiti da do večeras ostaneš sasvim sama u šumi.

Oto također naglo ustane. — Zašto da ide k vama? — upita nabusito i popravi naočale koje su mu pale na nos.

— Ja sam Mo prvi vidio. Zato! — oštro reče Valter.

— Ah, ti! — ljutito poviče Oto. — Ja sam je također prvi vidio. Samo što nisam odmah zaurlao. Naša je kuća puno ljepša i veća od vaše.

— Vaša kuća nije ljepša od naše — uzrujano poviče Lota.

— Vi često nemate što jesti — poviče Oto. Bio je bijesan. Inače to ne bi rekao. Valterovi su bili siromašni. I Greta skoči kao tigrica, navali na Ota i bila bi mu izgrela lice da Valter nije stao između njih. — Oto laže! — drekne sijevajući očima. — Uvijek imamo dovoljno jela.

— Pusti ga neka govori gluposti! — dobroćudno će Valter. Bio je među njima najstariji i najpametniji.

— Ne! — vikne Greta. — Mo će ići s nama. Lota i ja možemo se pobrinuti za nju. Djevojčice se mnogo bolje razumiju.

— Koješta! — prezrivo dobaci Oto. — Djevojčice se još više svađaju od dječaka.

— Sada je dosta! — zaprijeti Valter i Oto ušuti. — Ako se budete svađali, bit će svašta.

I Greta ušuti. Bila je, doduše, poput divlje mačke i teško se dala ukrotiti, ali je brata veoma poštovala.

— Niste više nimalo zgodni! — bojažljivo izusti Mo.

— Vidiš! — prijekorno dobaci Valter Otu. — Ti si je uplašio!

— Zašto ste tako vikali? — upita Mo.

— Ništa se ne boj! — umirivao ju je Valter. — Oto se samo pravi važan. Ali je ipak sasvim dobar momak.

— U nas se nitko nikada ne pravi važan *— reče Mo.

— Mi se djeca jako volimo.

— U vas su sva djeca dobra i zlatna! — zajedljivo promrmlja Oto. Ali je ipak bio malo zbunjen.

Valter se više nije obazirao na njega. — Hoćeš li poći s nama? — upita on Mo. — Mojim će roditeljima biti drago što te mogu upoznati. — Valter je bio vrlo uljudan. Njegovi su roditelji bili siromašni, ali su djecu dobro odgojili. On djevojčici pruži ruku kako bi joj pomogao da ustane. Mo je prihvati i dopusti da je podigne. Sad je stajala pred njim i pažljivo ga promatrala. Bila je znatno manja od njega, ali veća od Lote.

— A hoćete li me večeras opet dovesti ovamo? — upita Mo.

— Naravno da hoćemo — potvrdi Valter. — Rado bismo vidjeli svemirski brod.

— Svakako! — oduševljeno vikne Lota. — Molim, molim!

Mo ozbiljno pogleda Valtera.

— Zakuni se! — zamoli.

— Kunem se! — reče Valter.

— Svečano obećaj da nećeš prekršiti zadanu riječ! — zatraži Mo.

— Svečano obećaj em da neću prekršiti riječ! — polako izgovori Valter, podigavši ruku na zakletvu.

Mo je sad bila zadovoljna. Skinula je kaput, stresla vlati trave i iglice crnogorice, onda ga obukla i ispod njega popravila svilenu haljinicu. — Izgledam li dobro za tvoje roditelje? — upita Gretu.

— Izgledaš vrlo otmjeno — odgovori Greta i pocrveni. Na sebi je imala jeftinu platnenu haljinu a na nogama iznošene sandale. Bila je bez čarapa. Ali nije bila nimalo zavidna, nego se divila maloju Mo.

I Lota se sva zanijela. — Ti si tako lijepa! — povikne.
— Kao vila!

— Što je to vila? — znatiželjno upita Mo.

Lota joj htjede opširno objasniti ali Valter nije dao.

— Moramo krenuti! — opomene on. — Inače će nas stići oluja. — On krene naprijed šumskom stazom, a ostali pođoše za njim. Greta uhvati Mo za ruku, a Lota ih je uzbuđeno slijedila.

Oto je bio posljednji. Još se uvijek ljutio i zviždao preda se kao da ga se sve to ništa ne tiče. Odjednom se zaustavi i poviče: — A vrganji! Zaboravio sam pod jela-
ma vrganje!

Valter je bezbrižno išao dalje i doviknuo mu: >— Što će nam vrganji! Dolazimo kući s nečim mnogo vrednijim od vrganja. Bit će to prava senzacija kad stignemo s Mo!

— Da! — vikne Greta pobjedonosno. — Bit ćemo slavni i bogati i svi će nam susjedi zavidjeti! — Zatim se okrene Otu i isplazi jezik.

4. poglavlje

JESU LI KRAVE ŽIVOTINJE

Djeca su pretrčala preostali dio šumske staze sve dok nisu izbila na seoski put i izvukla bicikle iz grmlja gdje su ih sklonila prije nego što su ušla u šumu,

— Kao da je u meni samo kamenje — uzdahne Mo i nasloni se na drvo. Dahtala je poput malog psa koji se previše umorio. Djeca se prestraše.

To V +_H 71 n 0₁   lvnito T r1+o xJ\J uu.

— Čini mi se da je vaš zrak mnogo gušći od našega — primijeti Mo. •— U nas mogu mnogo brže trčati.

— Želiš li se odmoriti? — upita Valter.

— Ah ne, dobro mi je — reče Mo. Začudeno je promatrala bicikle. — Sto će vam to? — upita.

— Kako? — reče Valter. — To su naši bicikli.

— Bicikla je u nas bilo u staro doba. Pričala nam je učiteljica — objasni Mo. — Jednom sam jedan vidjela u muzeju.

— Kako? — reče Valter. — To su bicikli najnovijeg tipa s mjenjačem brzina.

— U nas sva djeca imaju male avione — reče Mo.

— I ja bih voljela jedan — vikne Lota.

Djeca izguraše bicikle na put. Lota nije imala vlastiti bicikl, nego je na Gretinom morala stajati na osnovini stražnjeg kotača. Valter je vozio očev bicikl, a Greta je imala stari ženski bicikl koji joj je poklonila tetka. Valter je sumnjičavo promatrao olujne oblake što su se poput bedema protegli iznad šume. — Krenimo! — vikne on.

— Moram li trčati za vama? — zabrinuto upita Mo.

— Sjest ćeš preda me na prečku! — reče Valter. Mo pritrči i on joj pomogne da se popne. Tada se odgurne nogom i žustro počne voziti. Vjetar mu je u kratkim, snažnim naletima puhao u lice pa se morao jako naprezati. — Sjediš li dobro? — upita je zadihano.

— Malo žulja — reče Mo.

— Nasloni se na mene! — ponudi joj Valter.

Mo se nasloni na njega. — Tako je bolje — reče Valter.

— Kad jednom budem zaradio dosta novaca, kupit ću motocikl — objasni Valter. Moina zlatnoplava kosa dodirivala je njegovo lice, ali mu to nije nimalo smetalo.

— Do Asre je vjerojatno vrlo daleko? — upita on.

— O da — reče Mo. — Putovali smo vrlo dugo.

— Znači da više nećeš doći? — upita Valter.

— Možda ipak — odgovori Mo. — Ali onda ćeš ti već biti starac, zar ne? »Ljudi brzo stare«, rekao je moj otac.

— Ja još dugo neću ostarjeti — usprotivi se Valter.

— Sad mi je tek dvanaest.

— Sa dvanaest sam bila još sasvim malena — primijeti Mo.

Šuma je ostala iza njih a pred njima se prostrlo otvoreno polje. Na jednoj strani seoskog puta žuborio je Vilin potok, iza toga bili su stjenoviti brežuljci, a na drugoj strani protezale su se livade i polja sve do dalekih planina. Na livadama su pasle krave.

Mo odjednom prasne u smijeh i poviče: — Kakvi su to smiješni ljudi? Pa oni imaju četiri noge?!

— Nisu to ljudi — objasni joj Valter. — To su krave.

— Jesu li krave životinje? — upita Mo.

— Krave su domaće životinje — odgovori Valter.

— Žive li u pravom domu? — upita Mo.

— Zimi žive u stajama — reče Valter. Sad je već bio prilično zadihan jer je vjetar postao još snažniji. Osvrnuo se za ostalima da vidi da li ga slijede. Greta i Oto bili su tik iza njega. Gretini smeđi uvojci lepršali su na vjetru, a Oto je savio leđa poput trkača na biciklu.

— Čemu služe krave? — upita Mo.

— Krave se muzu — reče Valter. — Mlijeko je vrlo fino.

Ali Moi je sve to bilo vrlo zagonetno. Gledala je sve većim čuđenjem i napokon zaključila: — Zemlja je smiješna.

Greta i Oto stigli su napokon Valtera i sad su vozili uporedo s njim.

— Kako ti je? — zadihano upita Greta.

— Lijepo! — odvrati Mo.

— Sviđa li ti se? — vikne Lota.

— Sviđa mi se! — odgovori Mo. Bila je zadovoljna. Činilo se da joj se Zemlja sviđa. Ali se odjednom prestraši i krikne: — Tko je to?

Od Vilinog potoka trčalo je prema seoskom putu troje djece, dva dječaka i jedna djevojčica. Uspeli su se strminom i stali nasred puta.

Jedan je dječak snažno mahao rukama i veselo urlao: — Juhej! Juhej!

— Jesu li i to djeca? — bojažljivo upita Mo.

— Da — reče Valter. — Dobra djeca. To su naši prijatelji.

On zakoči i stane. Greta i Oto se također zaustave. Vili i Erna bili su blizanci. Oboje su imali crvenu kosu i lice posuto sunčanim pjegama. Konrad je bio debeo i imao smeđe kovrčave uvojke. Ovo troje djece bilo je boso. U potoku su pecali pastrve, ali nisu ništa ulovili.

— Juhej! — ponovo vikne Vili. — Pomozite nam loviti pastrve!

— Nemamo vremena — odvрати Valter — moramo brzo kući.

— Još je daleko do ručka — reče Konrad. Teško ga se moglo razumjeti jer je upravo žvakao mliječnu karamelu.

— Imamo puno važnijeg posla — tajanstveno nagovijesti Oto.

Vili se odmah oduševi. — Sto? — vikne nadobudno.

— Doživjeli smo nešto nevjerojatno — reče Valter.

— Hura! — drekne Vili, poskakujući uzbuđeno. — Sta čekaš? Pričaj! Pričaj!

Erna premjeri Mo od pete do glave. — Tko je ova ovdje? — upita i zaškilji.

I Mo se također začudi. Erna je, naime, na sebi imala kratke kožne hlače, poput dječaka, uz to prugasti džemper, a na glavi tirolski šeširić s perom. Ispod njega drsko su stršile dvije debele crvene pletenice. Šeširić je, zapravo, pripadao njenom bratu.

— To je Mo — uzbuđeno reče Greta. — Zamisli, našli smo je u Vilinoj šumi!

— U Vilinoj šumi? — nepovjerljivo zabrunđa Konrad. — Pa ona izgleda kao neka kaćiperka!

— Nemoj biti bezobrazan! — ogorčeno vikne Lota. — Došla je s Asre!

— Nikad čuo — promrmlja Konrad.

— Došla je s drugog planeta — ponosno vikne Oto.

Vili i Erna zinuše od čuda, a Konrad gotovo proguta mliječnu karamelu. Zbunjeno su gledali u nepoznatu djevojčicu.

Vili odjednom živne, poskoči i vikne: — Momci! Momci! Napokon se ipak dogodilo nešto valjano! Jeste li vidjeli kako dolazi letećim tanjurom?

— Na žalost ne — odgovori Valter. Ispriča im zatim što su doživjeli. — Mo će večeras odletjeti, a mi ćemo ie odvesti onamo — doda on,

— Idemo i mi! — vikne Vili i podigne kožne hlače koje su mu se spustile dok je poskočio.

— Ne znam — oklijevajući reče Valter. — Mogu li doći s nama? — upita on Mo.

Mo odobravajući kimne glavom.

— Hura! — zaurla Vili.

— Mogu li je dodirnuti? — uzbuđeno upita Erna.

— Možeš joj pružiti ruku — velikodušno odobri Valter.

Erna joj pruži ruku, ali je Mo samo zbunjeno zurila u nju.

— Moraš joj pružiti ruku! — objasni joj Valter. — Na Zemlji je takav običaj. Na taj način postajemo prijatelji.

Mo poslušno prihvati Erninu ruku i bojažljivo je stisne.

— Kako ima nježnu ruku — zadivljeno primijeti Erna.

— I ja bih se rukovao — zamoli Konrad.

— Ne! — reče Valter. — Imaš prijave ruke,

Konrad zbunjeno pogleda ruke. — Pa one uvijek tako izgledaju — promrmlja on.

— Zašto je vodite kući? — upita Erna.

— Ne možemo je ostaviti samu u šumi — objasni Greta.

— Kako će se naši roditelji začuditi! — radovala se Lota.

— Povežite i nas! — vikne Vili. — Naši su bicikli ostali kod kuće.

— Nemoguće — odgovori Valter i htjede krenuti. Ali u tom času poče bjesnjeti oluja i spusti se kiša.

5. poglavlje

ŠKOLE-PARKOVI

— Bit ću sasvim mokra! — začudi se Mo.

— Moramo se nekamo skloniti — reče Valter i naglo se obazre. — Tamo u štagalj! — vikne. — Hajdete! — Jednom je rukom držao Mo, drugom gurao bicikl i preko livade uputio se ravno u štagalj. Vili i Erna potrčaše naprijed i otvoriše vrata. Tek što su djeca ušla, nastao je pravi-pravcati prolom oblaka.

— Imali smo sreće — primijeti Valter likujuć.

U štaglju je bilo mračno i mirisalo po sijenu i starom kravljem gnoju. Djeca su sjela na bale sijena i zurila napolje u kišu. Vrata su ostavila otvorena da bude svjetlije. Nepristano je sijevalo i svaki put kad bi zagrmjelo, Lota je vrisnula: — Uh, kako strašno! — i začepila uši. Tuča je udarala po krovu, a djeca su šu-

tjela. Mo je sjela kraj Valtera i nije se micala. Usta su joj bila napola otvorena, a oči modre, poput ljubičice, izgledale su veće nego inače. Pri svakom bljesku munje sablasno bi zasjalo njeno snježnobijelo lice i svilenasta, plava kosa.

Greta šapne Erni:

— Nije li prekrasna?

Erna kimne glavom i nehotice popravi debele pletenice.

Nevrijeme je jenjavalo, a i kiša je popuštala.

— Uskoro će prestati — reče Valter. — Jesi li se uplašila? — upita on Mo.

— Sasvim malo — odgovori Mo. A onda se nasmije, poskoči i prošeće po štaglju. Vršcima prstiju oprezno dodirne drvene zidove, radozvalo prouči stari plug što je stajao u uglu i napokon omiriše sijeno. No tada kihne i uplašeno sjedne na klupčicu za mužu krava.

— Sijeno dobro miriše, je li? — upita Vili, cerekajući se.

— Miriše vrlo lijepo — odgovori Mo. — Jesu li to vaši kreveti? — upita ona.

— Kako? — zbunjeno upita Valter.

— Nije li to vaša kuća? — upita Mo.

Konrad i Vili se gromko nasmiju, ali se Valter izdere na njih:

— Kako se to ponašate, glupani jedni?! Mo još nikad nije bila na Zemlji. I vama bi bilo neugodno kad bi vam se netko smijao na Asri.

— Ne, to nije naša kuća. Nalazimo se u štaglju — objasni on djevojčici.

— Stanuju li ovdje krave? — upita ona.

Vili i Konrad opet zahihoću, ali ih Valter prijeteći pogleda i oni smjesta umuknu.

— Imate li i vi kuće? — upita Greta.

— Naše su kuće vrlo lijepe — odgovori Mo.

— Ah, pričaj, pričaj! — uzbuđeno povikaše djeca.

Mo pomalo bojažljivim pogledom prijeđe po djeci kao da im sasvim ne vjeruje. Zatim oklijevajući počne pripovijedati. Njzino je pričanje postajalo sve življe:

— Naše su kuće od srebra, velike i okrugle i danju se okreću za suncem. Svaka kuća stoji u parku s rascvalim cvijećem i lijepim livadama. Naše je drveće sasvim drugačije od vašeg. Debelo je i sve jednako, a lišće mu je modro-bijele boje. Na livadama su cvjetne lijehe. Cvijeće svijetli vrlo ljupko. Svijetli i noću poput malih šarenih lampiona. A kad puhne vjetar, cvjetovi tiho zabraju kao da pjevaju. To je vrlo zabavno. Neki zvone poput zvončića, drugi bruje kao orgulje. Noću često izlazimo napolje, dugo sjedimo u travi i prislušujemo. Svuda su u parkovima bazeni za plivanje s vodopadima, vodoskocima, toboganima i ljuljačkama. Mi djeca imamo dražesne male podmornice s kojima plovimo u dubinu, kroz osvijetljene tunele i prostrane pećine, iznad lijepih slikarija koje ukrašavaju dno. Tada opet sunemo gore, skaćemo u vodu i plivamo koliko god nam se sviđi. Postoje i mnoga igrališta gdje se možemo spuštati avionima. Tamo ima vrtuljaka, čitaonica, televizora i malih dvoraca, samo za nas djecu. Po čitave dane se igramo.

Djeca su napeto slušala. Erna je rukama ovila koljena, a Vili se prestao cerekati. Lota je sjedila nagnuta naprijed i zaneseno grickala nokte što su joj roditelji strogo zabranjivali. Otu su naoćale pale na nos, ali on

to uopće nije primijetio. — Kad onda idete u školu? — upita on.

— Naša je škola osobito lijepi park — nastavi Mo. — Tri dana idemo u školu, a tri dana smo slobodni. Sjeditimo pod visokim drvećem s velikim lišćem i ugodnom sjenom. Mi volimo svoju učiteljicu. Ona zna biti i veoma stroga kad nismo dovoljno marljivi.

— A što radite zimi? — vikne Greta.

— Što je to zima? — upita Mo.

Oto namjesti naočale i objasni važno: — Zima je kad pada snijeg i kad na drveću nema lišća.

— Zimi su mi uvijek hladne ruke — vikne Lota.

— Na Asri je uvijek toplo — objasni Mo. — I stalno sja sunce. Samo ponekad ima ružičastih oblaka na nebu.

— Zar kod vas nikad ne pada kiša? — upita Vili.

— Je li to kiša? — dosjeti se Mo i pokaže napolje.

— Da — povikaše djeca.

— Toga kod nas nema — reče Mo.

— Pa valjda imate vode? — začudi se Valter.

— Svakako! — vikne Mo. — U nas voda dolazi s planina — nastavi ona. — Vrhovi naših planina prekriveni su ledom. S njih kanalima dovodimo vodu. Mi se djeca brzim čamcima često vozimo uzvodno po kanalima, sve više i više; tada okrećemo i jurimo nizvodno. Oh, kako je to divno!

— Momci! — povikne Vili. — U to sam uvjeren!

— I vama je lijepo na Zemlji — utješno doda Mo.

— Ponekad bježimo iz škole — reče Konrad, osjećajući se pomalo krivim.

— To ne činim nikada! — vikne Lota. — Sada imamo praznike. — Bila je ponosna što i ona već ide u školu.

— Zar vam roditelji dopuštaju da se brzim čamcima sami odvezete u planine? — radoznalo upita Greta.

— Pa mi ne činimo ništa zla — začudi se Mo. — Mi djeca na Asri smijemo raditi što god nas je volja.

— Pa onda ne dobivate nikad ni batina — ushićeno dobaci Vili.

— Batina? — čudila se sve više Mo. — Što je to?

— Batine su kad ti ispraše tur — objasni Oto. Ali ga Mo pogleda s nerazumijevanjem.

— Ne obaziri se na njega! — zamoli je Valter. — On je samo zavidan — objasni.

— Što je to? — iznenada vikne Mo i začuđeno pogleda napolje.

Na horizontu se pojavila duga. Sunce se probilo kroz oblake, ali je sitna kiša još padala.

— To je duga — promrmlja Oto. Ali nije objasnio ništa поближе jer i sam nije znao što je duga.

— Baš je to zgodno! — uzvikne Mo.

Valter je, utonuvši u misli, žvakao vlat trave. — Asra mora da je prekrasna — mrmljao je za sebe.

— Zar vam nikad nije dosadno? — upita Erna. — Ja se ponekad užasno dosađujem.

— Uvijek imamo posla — živne Mo. — Letimo svuda po Asri posjećujući drugu djecu. Svake godine priređujemo veliku dječju svečanost na našem umjetnom mjesecu.

— Umjetnom mjesecu! — uzbuđeno je prekine Vili. — Zar imate umjetni mjesec?

Mo kimne glavom. — Mi nemamo mjesec kao što ga ima Zemlja. Naši su odrasli sami načinili mjesec. Ali samo za nas djecu. Tamo se svake godine sastajemo i zabavljamo. Imamo i kazališne predstave i plesna natjecanja ...

— Znaš li i ti plesati? — radoznavo upita Greta.

— Dobila sam i nagradu — ponosno reče Mo.

— Ah, molim te, molim te, zapleši nam nešto! — zamoli Lota.

Mo odmah poskoči, potrči na sredinu štaglja i počne plesati. Vješto se vrtjela u krug tako da joj je svilena haljinica zalepršala, činila je dražesne pokrete kao prava mala plesačica, a pri tom je pjevušila neobično zvučnu, veselu melodiju. Na kraju klekne na jedno koljeno i ljupko raširi ruke.

Djeca joj oduševljeno zapljeskaše.

— Divno plešeš! — poviče Greta.

— I ja bih voljela da znam plesati! — uzdahne Lota.

— Plesati bar nije teško — progundā Konrad. — Ja plešem vilo dobro.

— Ti? — drekne Vili. — Ti plešeš kao cirkuski slon. Pogledaj mene! — On skoči na klupčicu za mužu i htjede se munjevito zavrtjeti ukруг, ali se saplete i padne koliko je dug i širok.

Ostali su se previjali od smijeha, samo se Mo prestrašila. Klekla je kraj njega i bojažljivo ga upitala: — Jesi li se ozlijedio?

Vili sjedne i naceri se. — Ja? — vikne. — Pao sam ja već i s krova pa mi se nije ništa dogodilo!

— Nije istina! — srdito drekne Erna.

— Istina je! — vikne Vili.

— Više ne pada kiša! — reče glasno Valter. I djeca istrčaše van. Sunce je opet sjalo, u daljini je samo još bljeskalo, a duga je bila izbljedjela. Ali se livada u međuvremenu pretvorila u baru. Konrad, Vili i Erna gacali su kroz nju. Ostali su najprije morali skinuti cipele i čarape. — Da i ja skinem cipele i čarape? — oklijevajući upita Mo.

— Nije potrebno — odgovori Valter. — Ja ću te nositi. — On je podigne i prenese do seoskog puta. Bio je jak, ali se ipak zajapurio u licu. Tada se brzo vrati i donese bicikl. Zatim pomogne djevojčici da opet sjedne i htjede krenuti. Vili ga zadrži i upita: — Zar nas zaista ne možete povesti? Rado bismo bili prisutni kad zajedno s Mo stignete kući.

— Zauzeto — odlučno reče Valter.

— Mogao bih kod Ota stajati otraga — zamoli Konrad.

— Zar tako! — ogorčeno vikne Oto. — Onda bi mi pukle obje gume.

Pošli su, a Vili, Erna i Konrad razočarano su zurili za njima. Valter naglo potjera bicikl tako da je voda prskala na sve strane.

6. poglavlje

JESU LI DJECA ZAISTA ČITALA PREVIŠE BEZVRIJEDNIH KNJIGA?

Djeca su biciklima prošla kroz pospani gradić u osamljenim Vilinim planinama, i zaustavila se pred kućicom koja se nalazila na kraju Viline ulice. Sišla su i pristonila bicikle uz ogradu. Kuća je bila malena i skromna, ali lijepo obijeljena a ispred prozora visili su sandučići za cvijeće s rascvalim dragoljubom.

Uz kuću rastle su ruže penjačice, a oko nje se nalazio travnjak s nekoliko voćaka. Dimnjak na crvenom krovu pušio se obećavajući mnogo, jer se približavalo vrijeme ručka.

— Je li to vaša kuća? — upita Mo.

— Da — zbunjeno odgovori Valter. Kuća je, naime, bila najmanja u čitavom kraju.

— Dražesna je — oduševi se Mo.

— Zaista? — radosno vikne Greta.

— I mi imamo ovakvo cvijeće — reče Mo i pokaže na ruže penjačice. Činilo se kao da joj je drago što je na Zemlji otkrila nešto poznato.

Djeca su se od jurnjave prilično umorila. Greta je bila sva zajapurena i razbarušena a Oto je stenjući trljao listove na nogama.

— Jesu li vaši roditelji dobri ljudi? — bojažljivo upita Mo.

— Dobri ljudi. Najbolji na svijetu — smiješeći se objasni Valter.

— Neće mi ništa učiniti? — plašila se Mo.

— Ne boj se, Mo! — tješio je Valter djevojčicu. —
Dođi! — Uhvati je za ruku i pođe s njom prema kućici.
Lota nije više mogla čekati i potrči naprijed. Uleti izne-
nada u kuhinju i poviče: — Mama! Mama! Našli smo
djevojčicu s nekog drugog planeta!

Mama, koja je upravo stajala kraj štednjaka i kuhala
juhu od krumpira, začuđeno se okrene. — Što ste našli?

— upita.

— Bit ćemo bogati i slavni, mama, rekla je Greta!

— poviče Lota.

Sad se pojave Valter i Greta držeći za ruku Mo. A
onda uđe Oto. Skinje kapu i zadrži je ispred kaputa jer
je u šumi, berući gljive, izgubio dugme. Oto je bio vrlo
uredan.

— Da, majčice! — vikne Valter. — Zamisli! Našli
smo u šumi djevojčicu koja je došla s drugog planeta!

— Ima sedamdeset osam godina! — objasni važno
Greta.

— Došla je s Asre! — drekne Lota.

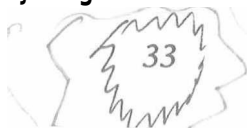
Bilo je to previše odjednom za mamu Pogorelac. Kao
dobra majka voljela je svoju djecu, ali nije dopuštala
da je vuku za nos.

— Tko je ta mala? — upita ona.

Mo se začuđeno ogledavala po kuhinji kao da je na-
jednom dospjela u začaranu zemlju. Vatra u štednjaku,
stara stolica za njihanje, oronuli krevet kraj zida, stol
i stolice, sve ju je to začudilo.

— Zove se Mo — reče Valter.

— Dijete je dobro odjeveno — ustanovi mama. —
Mora da su joj roditelji bogati. Odakle je došla?

— Ali mama! — vikne Valter. — Pa rekli smo da je došla s drugog planeta!

— Još nikad nije bila na Zemlji — reče Greta zažarenih obraza od uzbuđenja.

— Njezin je otac na Mjesecu! — vikne Lota.

Majka nepovjerljivo pogleda djecu jedno za drugim, ali je vidjela sama nedužna i uzbuđena lica.

— Maks! — vikne ona. — Dođi malo ovamo!

— Gdje gori? — zaori izvana i na stražnjim vratima pojavi se tata. Pušio je lulu, a u ruci je držao sjekiru kojom je upravo cijepao drva za kuhinju.

— Djeca tvrde da su u šumi našla djevojčicu koja je navodno došla s drugog planeta — objasni majka.

— Djeca svašta nalaze u šumi — reče tata. — Jeste li našli i gljiva? — upita on.

— Našao sam mnogo vrganja — prijekorno izjavi Oto. — Ali je Valter rekao da ih ostavim pod jelama.

— No, onda će se zečevi i srne veseliti — zaključiti tata. Ali onda se smete i nepovjerljivo upita ženu:

— Kažeš da su djeca našla djevojčicu s drugog planeta?

— Tako je! — vikne Valter. — Stigla je jutros svesmirskim brodom.

— To je događaj svjetskog značenja! — vikne Lota.

— Večeras će odletjeti, a mi ćemo je odvesti onamo! — vikne Greta.

Tata se nasmiješi. — No, onda ste ovog puta izmislili nešto posve novo! — dometne on.

Djeca se zapanjiše. Greta nezadovoljno zabaci smeđe uvojke na zatiljak i siječajući očima vikne: — Tata, zar misliš da lažemo!?

— Nikako — otežući reče tata. — Samo ste u posljednje vrijeme čitali previše bezvrijednih knjiga. •— Tada se uozbilji i reče: — Nema živih bića na drugim planetima.

— Ima! — uzrujano vihne Lota.

— Na Marsu ima kanala — dobaci Oto i pogleda tatu Pogorelca preko naočala kao da ga poučava.

— A ima i letećih tanjura! — vikne Valter.

— Jeste li je vidjeli kako dolazi letećim tanjurom?

— Ne — odgovori Valter.

— Nepažnjom je ispala iz svemirskog broda! — zacvrkuće Lota. — Pala je najprije na drvo a onda skočila dolje.

— Točno nam je ispričala kako izgleda na Asri — nado veže Greta.

— Mala vam je to ispričala?

— Da — povikaše djeca u jedan glas.

Tata pokaže lulom na Mo. — Je li to ta djevojčica s drugog planeta? — upita on.

— Zove se Mo! •— vikne Lota.

— Dođi ovamo, mala moja! — pozove on Mo.

Mo se prene. Zamišljeno je promatrala veliku petrolejku što je visila sa stropa i sad bojažljivo pogleda Valterova tatu.

— Makni tu sjekiru, Maks — upozori ga majka.

— Imaš pravo — složi se otac i stavi je iza stražnjih vrata. Onda sjedne na stolicu, nagne se naprijed i ljubazno zamoli Mo: — Slobodno dođi ovamo, mala moja! Neću ti ništa.

Valter kimne djevojčici bodreći je. Ona priđe i bojažljivo reče: — Dobar dan!

— Mala je prekrasna — promrmlja majka.

Otac pruži Moi veliku, žuljevitu ruku i reče: — Zdravo, mala moja!

Mo naglo prihvati njegovu ruku i hrabro pokuša da je strese. — Jesmo li sad prijatelji? — upita ona.

Pogorelac nekoliko puta odlučno povuče iz lule.

— Svakako, svakako, sad smo prijatelji — reče on.

— Ja volim djecu. No, reci mi, dijete moje, odakle si?

— Zašto ispuštaš dim? — znatiželjno upita Mo.

— Hm — zbuni se Pogorelac. — Pušim lulu. Zar tvoj otac ne puši?

— Kod nas nitko ne ispušta dim — prijekorno reče Mo.

— Na Asri je sve drugačije! — vikne Lota. Sjela je tik uz oca i bojažljivo ga promatrala.

— Asra? Što je Asra? — upita Pogorelac.

— Asra je planet — objasni Valter. — Mo ne zna kako ga mi zovemo.

— Ti si, dakle, došla s drugog planeta, dijete moje? — upita otac.

Mo revno kimne glavom. — Na vašem Mjesecu podigli smo pomoćnu stanicu — reče Mo.

— Tako — začudi se Pogorelac. — Jesi li već bila na Zemlji? — upita on.

— Ne — odgovori Mo.

— I stigla si jutros? — upita on.

— Ispala sam — malo postidjeno odgovori Mo.

Otac se nagne natrag i prekrsti ruke.

— Ako si prvi put na Zemlji, dijete moje, kako onda tako dobro govoriš naš jezik? — upita smješajući se.

Mo je šutjela. Djeca su bila preneražena. Od uzbuđenja nisu na to ni pomislila. Zaista, kako je Mo znala njihov jezik? Promatrali su je bojažljivo i napeto.

7. poglavlje

BOLESNO DIJETE NE SPADA NA POLICIJU

Pogorelac, koji je neko vrijeme strpljivo čekao Moin odgovor, upita napokon: — No, dijete moje, možeš li mi to objasniti?

Mo ga nesigurno pogleda. — Zakuni se! — reče odjednom.

Otac se začudi. — Da se zakunem? Zašto bih se zakleo? — upita.

— To nitko ne smije znati — zabrinuto reče Mo. — Moraš svečano obećati da nećeš prekršiti riječ!

— Kunem se! — dobroćudno reče otac.

Mo se nagne i šapne mu: — Moj je otac već više puta kriomice bio na Zemlji. On govori mnogo vaših jezika. Na Asri čak možemo slušati vaše radio-stanice.

Pogorelac trepne nekoliko puta očima, ali ne reče ništa.

— Obećao je da će me povesti samo pod uvjetom da naučim vaš jezik — nastavi Mo. Tada sklopi ruke i uzdahne: — Ah, kako je to bilo teško! Bila sam marljiva, ali mi je trebalo dvadeset godina dok je otac napokon bio zadovoljan.

Ona mu ozbiljno kimne glavom.

— Dvadeset godina! — začudi se otac i opet zaboravi povući lulu. — A koliko ti je onda godina, dijete moje?

— Tek mi je sedamdeset osam — skromno odgovori Mo.

— Tek sedamdeset i osam! — promrmlja Pogorelac i namršti čelo. — Vidi, molim te! A zašto je tvoj otac htio da naučiš naš jezik? — upita on.

Mo je načas oklijevala i opet stavila prst na nos. — Da se ne izdamo — objasni ona — ako slučajno nađemo na ljude. — Odmah se zatim objesno nasmije, stane na vrške prstiju i pogleda preko njegovog ramena. — No, kako je to smiješno! — povikne. — Tko je to?

Debeli crni mačak došetao je kroz stražnja vrata. Protegao se, sjeo i nepomično zagledao u Mo.

Djeca se s olakšanjem nasmijaše.

— To je mačak Filip — objasni Greta.

Lota potrči k njemu, uzme ga i donese. — Možeš ga pogladiti, Mo — reče.

Ali se Mo nije usudila. — Zar je i to životinja? — upita.

Majka pride mužu, skrsti ruke na pregači i upitno ga pogleda. — Maks, što je s tom malom? — upita. — Odakle je? I zašto priča sve to?

— Mala je bolesna — objasni otac. — Ruke su joj vrele. Vjerojatno ima groznicu.

— Zar misliš da bunca? — zabrinuto upita majka.

Pogorelac se počеше zamišljeno iza uha. — Tako je, čini mi se da s njom nešto nije u redu — primijeti prigušenim glasom.

Majka zabrinuto pogleda Mo. — Zašto je tom djetetu glava povezana maramicom? — upita djecu.

Lota ispusti Filipa i pritrči. — Pala je s drveta i ozlijedila glavu — vikne ona.

— Aha! — uzvikne Pogorelac i značajno kimne ženi.

— Da vidim! — reče majka i skinje djevojčici zavoj. — Jao! — povikne zatim. — Izgleda vrlo loše! — Onda požuri do štednjaka pa se vrati s vlažnom krpom i pažljivo ispere ranu. Otac donese bijeli flaster i prilijepi joj na čelo. — Boli li te? — upita on.

— Hvala — uljudno reče Mo.

— Osjećaš li se loše? — upita majka.

— Mo nije bolesna! — uznemiri se Valter.

— Čak nam je i nešto otplesala! — vikne Lota.

— Jesi li gladna? — upita majka.

— Što je to? — začudi se Mo.

— Hoćeš li nešto jesti? — upita majka.

— Zar i ljudi jedu? — iznenadi se Mo.

Majka potvrdno kimne glavom.

— Mi svakog dana uzimamo po jednu pilulu — objasni Mo. — A svakog jutra pijemo cvjetni sok. Od toga smo uvijek zdravi.

— Mi imamo krumpirovu juhu sa slaninom! — oduševljeno dobaci Lota.

— Što je to krumpirova juha sa slaninom! — upita Mo.

— To je izvrsno! — potvrdi Greta i likujuć pogleda Ota.

— Lujzo! — odlučno reče otac. — Dijete ne smije ništa jesti. Mala ima potres mozga. I zato je treba staviti u krevet.

— Ali Maks! — usprotivi se majka. — Ta ne možemo tuđe dijete zadržati i strpati u krevet. Mala je zalutala. Ili je pobjegla. Sigurno je njezini roditelji već na sve strane traže.

Djeca su sve pažljivije slušala.

— Otac joj je na Mjesecu! — krikne Lota suznih očiju.

— Majka joj je u posjetu drugom planetu — dodala Greta.

Ali se otac i majka nisu na to obazirali,

— Bit će najbolje da malu odmah odvedeš na policiju, Maks! — odlučno predloži majka.

Djeca se zgranuše. — Ne! Ne! Ne! — vikala su.

Čak je i Oto bio zbunjen.

— Obećali smo da ćemo je večeras odvesti u šumu! — preklinjući vikne Valter... — Čim sunce zađe, moramo poći u pravcu Asre, onda ćemo stići na veliki proplanak. Tamo će njezin otac doći po nju svemirskim brodom.

— Ali, djeco! — zaprepasti se otac. — Zar zaista vjerujete da je ta djevojčica, ni pet ni šest, doletjela s nekog drugog planeta?

Djeca se zbuniše.

— Da! — bijesno drekne Valter. Do tada nikad nije otišao tako daleko da vikne na roditelje, pa je odmah i požalio. Otac i majka bili su iznenađeni.

— Veoma si lakovjeran, sinko! — reče mu otac, kimajući glavom.

Sad odvažno nastupi Oto. — Ne bismo li je večeras ipak odveli u šumu? — predloži on. — Onda ćemo vidjeti, hoće li njezin otac doći ili ne. Ako dođe, znamo da je došao, mislim, ako ne dođe, znamo da nije došao i. . . — On zanijemi jer se očito zapleo. Oto je bio vrlo pametan. Bio je najbolji đak u razredu.

— Glupost — odvrati otac.

Oto je bio uvrijeđen.

— Molim te, molim te, oče! — molećivo viknu Greta i Lota.

— Dijete mora na policiju! — uporno ponovi majka.

— Ali, Lujzo! — reče tata. — Bolesno dijete ne spada na policiju! Otići ću u općinu i prijaviti da je dijete kod nas. — Htio je obući kaput, ali su ga Greta i Lota zadržavale vičući: — Oče, oče! Molimo te, nemoj!

— Što kažeš na to? — upita tata mamu smješkajući se.

— Djeca su sasvim poludjela — uzdišući reče majka.

Pri tom su svi zaboravili Mo. — Šta jedu ljudi? — upita ona bojažljivo.

Otac i majka se okrenu i zbunjeno je pogledaju. U tom trenutku izvana se začuje mnogo glasova i netko snažno pokuca na vrata. Mačak Filip munjevito šmugne pod krevet.

8. poglavlje

TO JE PRAVA MALA DJEVOJČICA

Kucanje se ponovi, ovaj put još jače i majka brzo odveže pregaču i pomakne kosu sa čela.

— Tko je? — upita ona.

— Naprijed! — vikne otac.

Vrata se naglo otvore i prvi ulete Vili i Erna. — Juhej! — vikne Vili i veselo mahne djeci. Iza njih se na vrata istovremeno natisnulo nekoliko susjeda. Konrad, pritiješnjen među njima i sav znojan, krčio je put lakto-vima.

— Zdrobit ćete me! — derao se ljutito.

— Gdje je to stvorenje s Marsa? — vikne Konradov otac.

— Ima li šljem? Ima li šljem? — vikala je gospođica Braniča, istežući vrat.

U kuhinju je ulazilo sve više ljudi. — Gdje je? I mi bismo ga htjeli vidjeti! — vikali su. Nekoliko znatiželjnika zavirivalo je izvana kroz prozore. Skromna kuhinja začas je bila puna uznemirenih ljudi.

— Kamo ste navalili?! — zbunjeno vikne Pogorelac. — Pa to je prava najezda!

Djeca su se prestrašeno povukla u kut. Mo se uplašeno pripila uz Valterovo rame. — Tko je to? — upita razrogačenih očiju.

— Naši susjedi — šapne Valter.

— Jesu li i susjedi ljudi? — upita Mo.

— Da — brzo odvrati Valter.

— Ima li šljem? — prodere se opet gospođica Braniča.

— Ali, ljudi! — vikne Pogorelac. — Što se to događa?

— Nemojte zamjeriti! — objasni Konradov otac. — I mi bismo htjeli vidjeti malo čudo s Marsa.

— Od koga ste to čuli? — vikne Pogorelac.

— Moj sin Konrad ispričao je da je navodno mali, ženski vražić ispao iz letećeg tanjura, a vaša su ga djeca dovela ovamo — odgovori Konradov otac.

— Gdje je? Gdje ste ga sakrili? — zaori opet.

— Grom i pakao! — naljuti se Pogorelac. — Momak je sigurno sanjao! Nismo sakrili nikakvog vražićka! Tu je djevojčica koju su djeca našla u šumi! Pogledajte sami! — on pokaže na Mo.

— Ah! — rekoše susjedi i ušutješe.

Konradov otac se zbunjeno počеше po glavi. — Pa to je prava mala djevojčica — reče razočarano.

— Ta zaista nije došla s Marsa! — povikaše susjedi.

— Ali je zato došla s Asre! — zapišti Lota.

— A ja sam mislila da ima dugi, šiljasti nos, velike uši i ćelavu glavu! — buntovno vikne gospođica Braniča. Neki susjedi zahihotaše. Naime, gospođica Braniča imala je sama šiljat nos i velike uši, osim toga je nosila periku, što su svi znali.

— Konrade! — prijeteći reče njegov otac. — Dođi ovamo, momčiću! Kakvu si to nevjerojatnu priču izmislio?

Ali se Konrad oprezno držao izvan dohvata njegovih šaka. — Nisam kriv! — branio se. — Valter je rekao da je došla s nekog drugog planeta.

— Točno je! — prkosno vikne Valter.

— I naša su djeca pričala da je, navodno stiglo biće s nekog drugog planeta — rekoše Vilijevi i Ernini roditelji. Oni su uvijek govorili istodobno i gotovo uvijek jednako.

Vili se samo bezbrižno cerekao, a Erna je drsko viknula:

— Mo je sama rekla da je došla s Asre!

Erna se u međuvremenu kod kuće dotjerala. Obukla je lijepe cipele, čarape i škotsku kockastu haljinu. Čak je rasptela debele crvene pletenice i kosa joj je sada padala na ramena po uzoru na Mo. Šeširić s perom nosio je sada Vili.

— Kakva drska prijevara! — ljutila se gospođica Braniča, prijeteći Erni mršavim prstom.

Erna samo prezirno naprći nos. Susjedima je sad bilo neugodno što su tako iznenada banuli kod Pogorelčevih. Muškarci su šutke pušili lule i ispuštali guste oblake dima, a žene su znatiželjno piljile u Mo.

— Pa odakle je došlo to dijete, Lujzo? — upita sje-dokosa i na izgled dobroćudna susjeda.

— Ne znamo — reče sažalno majka Pogorelčevih. — Kaže da je došla s nekog drugog planeta.

— Dijete je poludjelo — objasni debela susjeda. — To se odmah vidi po očima.

— Mo nije luda! — bijesno vikne Valter.

— Sigurno je pobjegla iz ludnice! — piskutavo reče gospođica Braniča.

— Nije pobjegla iz ludnice! — drekne Greta očima punim bijesa. — Njezin će otac večeras doći po nju.

— Mala je došla iz velegrada — odlučno izjavi susjeda Konjevod. — Suviše je otmjeno odjevena za naš

gradić. Mora da su joj roditelji bogati. Haljina joj je od čiste svile!

— To nije moja prava odjeća — uljudno objasni Mo.

— U nas se nosi mnogo ljepša odjeća, sva od predenog zlata.

— Jeste li to čuli? — podrugljivo vikne gospođica Braniča. — Kakva mala komedijašica!

— Ako se dijete izgubilo, onda treba obavijestiti policiju! — začuje se glas iz pozadine.

— Tako je! — promrmljaše muškarci i odobravajući kimnuše glavama.

— To sam i namjeravao — reče Pogorelac. — Ali dijete je bolesno. Htio sam poći u općinu i prijaviti da su djeca našla malu u Vilinoj šumi.

No to više nije bilo potrebno. S ulaza zaori duboki prijeteci glas:

— Što se tu događa? Što znači ovaj metež?

Žandarmerijski narednik odlučno je probijao put kroz mnoštvo. — Mjesta, ljudi! — vikao je i susjedi su s poštovanjem uzmicali u stranu.

9. poglavlje

NE VJEŠA SE DJETETU MILIJUN OKO VRATA

— Što se tu događa? — ponovo upita narednik i pažljivo pogleda naokolo.

— Moja su djeca u šumi našla malu djevojčicu, gospodine naredniče — reče Pogorelac. — Mora da je zalutala.

— Je li to ta djevojčica? — upita narednik i zagleda se u Ernu.

— Nisam ja! — vikne Erna probljedjevši.

— Ne, ova ovdje! — objasni majka uzevši Mo za ruku.

— Aha! — reče narednik. Primakne stolicu do stola, sjedne i pred sebe stavi kapu. Tada iz džepa izvadi bilježnicu i olovku.

— Kako se zoveš? — upita on Mo.

— Zove se Mo! — vikne Greta. Djeca su se odmah zaštitnički postavila uz Mo.

— Tebe nisam ništa pitao — strogo će narednik. Greta ga mrko pogleda. Djeca nisu voljela narednika. Bio je ogroman, imao je velik trbuh, crveno, podbuхло lice i bio je ćelav. Uvijek je grdio kad su biciklima vozili po pločniku.

— Zar ti ne znaš sama govoriti? — upita on.

— Ti si vrlo debeo — ustanovi Mo.

— Hm — neprijazno zabrunđa narednik. — Ima debelih i mršavih ljudi. Kako se zoveš?

— U nas nitko nije debeo — objasni Mo.

Pogorelac se nakašlje glasno. — Čujte, gospodine naredniče ...! — vikne on.

— Izvolite govoriti kad vas budem pitao! — hladno odgovori narednik. — Najprije ću preslušati dijete, a onda vas. Kako se zoveš? — opet on upita Mo.

Mo je šutjela i nepovjerljivo ga promatrala.

Narednik duboko uzdahne. — Neću te pojesti — reče. — Želim ti samo pomoći. Zato sam tu. Ti bi htjela da se što prije vratiš svojim roditeljima, zar ne?

— Svakako! — radosno vikne Mo.

— No, vidiš! — zadovoljno reče narednik. — Evo, dijete moje! — Iz kožne torbe izvadi lizalicu i turne joj u ruku. — Ovo je za tebe!

— Što je to? — začuđeno upita Mo.

— Lizalica — objasni narednik. — Nisi još nikad vidjela lizalicu?

— Ja sam tek kratko vrijeme ovdje — objasni Mo.

— Što? — ne shvaćajući promuća narednik.

— Čemu služi lizalica? — upita Mo.

Konrad joj naglo istragne iz ruke, stavi u usta i pohlepno počne oblizivati. — Oblizuje se — objasni joj mljackajući.

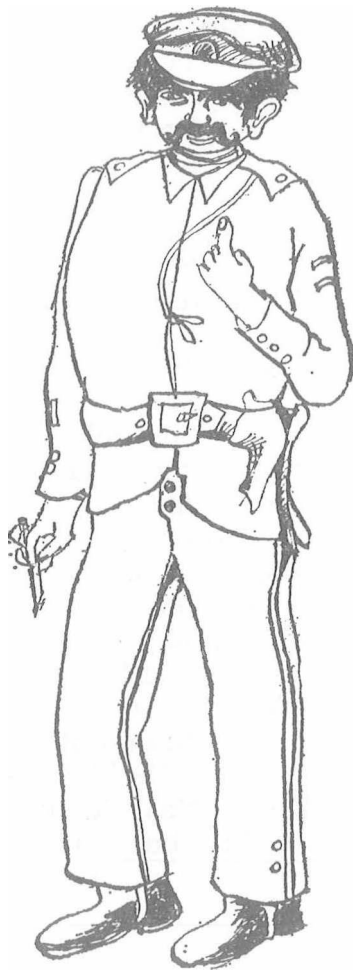
Narednik velikom kockastom maramicom obriše znoj sa zatiljka. — Bombon nije bio tebi namijenjen! — pozove on Konrada na red.

— Htio sam joj samo pokazati ... — vješto se izgovarao Konrad.

Narednik ponovo uzme olovku i pogleda Mo. — Ime! — naredi službenim glasom.

— O tome ne znam ništa — zbuni se Mo.

Narednik ponovo uzdahne.

— Kako te roditelji zovu? — upita.

— Mo — odgovori djevojčica.

— Prezime! — reče narednik.

— Njezin se otac zove Kalumba — brzo dobaci Valter.

Narednik upiše u bilježnicu. — To je neko strano ime — zaključii. Jesi li došla iz inozemstva? — upita on Mo.

— Ti imaš neku smiješnu odjeću — sa zanimanjem primijeti Mo.

— To je uniforma — otežući odvrati narednik.

— Kod nas nitko ne nosi uniformu — objasni Mo.

— Čujte, gospodine naredniče ...! — ponovo započne Pogorelac.

— Sto mu gromova! — ljutito vikne narednik. — Nemojte me stalno prekidati! Znam i sam što mi je dužnost. Već ću ja saznati odakle je to dijete. Koliko ti je godina? — upita on Mo.

— Sedamdeset i osam! — zacvrkuće Lota.

— Pogorelče! — zaurla narednik. — Smjesta se pobrinite da se vaša djeca ne upliću u razgovor! — Ponovo obriše znoj i upita Mo: — Koje si godine rođena?

Mo opet stavi prst na nos i izgledalo je kao da s mukom računa.

— Godine pedeset tri tisuće devetsto dvadeset i pete — napokon odgovori s olakšanjem.

Narednik odloži olovku i nagne se natrag. — Reci, ideš li već u školu? — upita je nabravši čelo.

— Naravno! — reče Mo.

— Gdje ideš u školu? — upita on vrebajući.

— Naša je škola prekrasna — odgovori Mo. — Ona je u parku pod visokim drvećem.

— Tako? — reče narednik. — U kojem gradu?

— Ne — usprotivi se Mo.

— Kako? — začudi se narednik.

— U nas nema gradova — objasni Mo.

— Dakle na selu? — upita narednik.

— O ne — odvrati Mo.

Susjedi zahihću.

— Mir! — vikne strogo narednik. — Gdje stanuješ?

— upita on Mo promuklo.

— Na Asri — ponosno odgovori Mo.

— No, dakle! — reče narednik s dubokim uzdahom olakšanja. — Napokon smo krenuli naprijed. — On opet nešto zabilježi i onda upita: — Kako se zove mjesto gdje stanuješ?

— Mi nemamo nikakvog mjesta — objasni Mo.

— Nemate nikakvog mjesta? — začudi se ponovo narednik i podigne obrve. — Pa negdje moraš stanovati!

— Mi stanujemo u kućama — reče Mo. — Naše su kuće okrugle, srebrne i danju se okreću za suncem. Stoje u parkovima s drvećem, a drveće je sasvim drugačije ...

— Stanuješ li kod roditelja? — nestrpljivo je prekinu narednik.

Mo kimne glavom.

— Gdje si posljednji put vidjela roditelje? — upita narednik.

— Roditelje nisam vidjela posljednji put — uznemiri se Mo.

Narednik tiho zastenje. — Gdje su tvoji roditelji? — upita. Mo ga opet pogleda nepovjerljivo i ušuti.

— Zar nemaš roditelje? — upita on.

— Kako ne! — prestrašeno uzvikne Mo. — Bila sam u šumi. Moj je otac provirio kroz prozor ...

— U kojoj šumi? — napeto upita narednik.

— U Vilinoj šumi! — povikaše Valter i Greta.

— U Vilinoj šumi? — začudi se narednik. — Tvoj je otac, kažeš, provirio kroz prozor? Jesi li mu pobjegla? — upita on.

— Ne, ispala sam — pokunjeno reče Mo.

— Aha!! — s olakšanjem vikne narednik. — Ispala si iz auta, zar ne?

Mo ušuti.

— Zašto se tvoj otac nije zaustavio? — upita narednik. — Zar nije primijetio da si ispala?

— Ne znam što je to — tiho reče Mo.

— Ti ne znaš što je što? — iznenađeno upita narednik.

— Auto — reče Mo.

Narednik otvori usta pa ih onda opet zatvori. Sad mu je znoj potocima curio niz lice.

— Pa iz čega si onda ispala? — upita iscrpljeno.

— Iz svemirskog broda — bojažljivo reče Mo.

Narednik ostade bez riječi.

Mo se iznenada glasno nasmije. — Na čelu ti je sama voda! — poviče ona.

— Gospodine naredniče? — reče sada odlučno Pogorelac, priđe mu i šapne u uho:

— Mala nije pri zdravoj pameti. Kaže da je došla s drugog planeta.

— Kako? Što? — promrmlja narednik. Tada se razbjesni. — Zašto mi to niste odmah rekli! — zasopće. — To, naravno, znatno otežava istragu. Poremećena uma!

Sto mu gromova, lijepa stvar! — Zatim neodlučno pogleda Mo.

— Gospodine naredniče, molim vas! — hrabro se javi Valter i digne ruku kao u školi. — Mo je zaista došla s drugog planeta. Mo, molim, sigurno ne laže. Točno nam je ispričala kako izgleda na Asri. Večeras ...

— Šuti! — drekne narednik. — Nemam vremena da slušam bajke. — Pritom je još uvijek bespomoćno zurio u Mo.

— Hm, hm! — brundao je. — Možda je nešto urezano u kopču ogrlice. Ime ili adresa. Imaš prekrasnu ogrlicu, dijete moje — reče odjednom slatko. — Mogu li je vidjeti?

Mo spremno digne glavu da bolje vidi.

— Možeš li je skinuti? — upita toliko ljubazno, koliko mu je to omogućavao hrapavi glas.

— Ne — usprotivi se Mo.

— Zašto ne, dijete moje? — upita narednik.

— Što će ti ogrlica? — htjela je znati Mo.

— Odmah ću ti vratiti — odgovori narednik.

— Zakuni se! — reče Mo.

— Kunem se — reče narednik.

— Moraš svečano obećati da nećeš prekršiti zadanu riječ — ozbiljno je zahtijevala Mo.

— Naravno, naravno! — složi se spremno narednik.

Mo mu dade ogrlicu i narednik je pažljivo pregleda.

— Na žalost, na njoj ništa ne piše — promrmlja. Odjednom se začudi i s nevjericom zagleda u veliko, jarko blistavo kamenje. Sve većim divljenjem vagne ogrlicu u ruci, zatim se okrene i vikne:

— Liriću, dobro da ste tu! Dođite brzo ovamo!

Lirić je bio Otov djed. Bio je malen, s bijelom šiljastom bradom i naočalama. — Na službu! — javi se revno.

— Vi ste urar, zar ne? — upita narednik.

— Dakako, dakako — reče djed! — Popravljam džepne satove, satove s kukavicama, a nedavno sam doveo u red i sat na crkvenom tornju.

— Vjerojatno se razumijete i u drago kamenje, zar ne? — upita narednik.

— Naravno — odvrati djed. — Nekoć sam dugo vremena radio u draguljarnici.

— Pogledajte malo ovo kamenje! Je V to staklo? — upita narednik stisnutih očiju i pruži mu ogrlicu.

Otov djed drhtavom rukom izvadi iz džepa na prsluku povećalo, stavi ga na desno oko i počne pažljivo promatrati kamenje. Odjednom naglo položi ogrlicu na stol kao da se opekao.

— Tako mi svega! — promuca. — Sve ... sve su to pravi dijamanti!

— Ah! — prolomi se jednoglasno i susjedi se svi odjednom natisnu oko stola.

— Mjesta! Molim mjesta! — zapovjedi narednik. — Inače ću morati isprazniti sobu! — Susjedi ustuknuše.

— Čovječe, možda ste se prevarili? — uzbuđeno upita narednik.

— Istina je kao što sad glavom i bradom stojim pred vama, gospodine naredniče! — uvjeravao ga je djed gotovo jecajući od uzbuđenja. To su najveći i najčišći dijamanti što sam ih ikad u životu vidio! Ogrlica vrijedi najmanje milijun!

— Milijun! — zburnjeno promrmlja Pogorelac.

— Milijun! — uzdahnuše susjedi, a muškarci čak zaboraviše povući dim iz lule.

— Grom i pakao! — poviče Pogorelac. — Pa ne vješa se djetetu milijun oko vrata!

— Maks! Maks! — prestraši se mama Pogorelac. — Rekla sam ti odmah da dijete odvedeš na policiju!

I djeca se začudiše.

Činilo se da jedino Mo ne shvaća zašto su se svi tako uznemirili.

— Hoćete li mi vratiti ogrlicu? — upita bojažljivo.

Ali joj nitko ne odgovori. Zavlada mukla tišina. Čulo se kako kuca kuhinjski sat i kako na štednjaku vrije juha od krumpira. Sunčeve su zrake koso padale kroz prozor na ogrlicu što je ležala na stolu i veliki su dijamanti svjetlucali poput vatrometa.

Ljudi su naizmjenice zurili čas u ogrlicu, čas u Mo.

— Odakle ti ta ogrlica, dijete moje? — zbunjeno upita narednik.

— Djevojčica je ogrlicu sigurno ukrala i pobjegla! — poviče gospođica Braniča i osvrne se oko sebe likujući.

— Nije istina! — planu Valter i Greta.

— Mir! — zapovjedi narednik. — Je li ogrlica tvoja? — upita on Mo.

Mo revno kimne glavom.

— Poklonio mi je otac za pedeseti rođendan — odgovori ona.

— Hm — progunđa narednik. — Znaš li ti da su to pravi dijamanti, dijete moje? — upita on.

— I moje prijateljice imaju takve ogrlice — objasni Mo.

Narednik opet duboko uzdahne i mahne Valteru da mu priđe. — Gdje ste našli malu u Vilinoj šumi? — upita osorno.

— Pod drvetom — reče Valter.

— Drvetom! Drvetom! — naljuti se narednik. — Vilina šuma je velika. Pod kojim drvetom.

— Pod borom — odgovori Valter.

— To je bilo tako — javi se dostojanstveno Oto. — Pod nekom jelom našao sam puno vrganja. Odjednom drekne Valter: »Tu usred šume sjedi neka djevojčica!« i! ja sam je vidio, mi v*a¹⁻⁵uci a!⁺« / d kaaze u3 ju je on prvi otkrio

— Gdje? Gdje ste je našli? — izdere se na njega narednik.

— Pa, ispod drveta — uvrijeđeno objasni Oto.

Narednik se nakašlje. — Kako ste došli do tog drveta? — upita.

— Išli smo — reče Greta.

— Išli smo Proljetnom stazom — nastavi Valter. — Sve dalje i dalje, duboko u šumu sve do neke velike prosjeke. Tamo je Mo sjedila pod drvetom.

— Dakle, dobro, pod drvetom — stenjući reče narednik.

— Jeste li u blizini vi-

— Ne! — povikaše djeca.

— Jeste li možda čuli što sumnjivo? — upita narednik.

— Čula sam kukavicu! — uzbuđeno reče Lota.

— Grmjelo je — dobaci Greta.

Narednik naglo ustane, stavi kapu na glavu i uzme ogrlicu. — Morat ćete sa mnom na policiju! — obrati se djeci.

Djeca zaprepašteno zanijemješe.

— Mogu li dobiti natrag svoju ogrlicu? — upita Mo.

— Ne! — odgovori narednik. — Ogrlicu moram zaplijeniti. Ne mogu te pustiti da s njom lutaš naokolo. To je opasno po život!

Mo ga načas zbunjeno promatrala. — Ti nisi dobar čovjek! — vikne ljutito. Munjevitom brzinom istragne mu ogrlicu iz ruke i prije nego što ju je netko mogao spriječiti, pobjegne kroz stražnja vrata.

— Stoj! Ostani ovdje! — iznenađeno zaurla narednik i potrči za njom. Ali se na nesreću u tom času i mačak Filip htio išuljati napolje, narednik se spotakne o njega i u stražnjem dvorištu bučne trbuhom u baru.

10. poglavlje

SIGURNO CE RAZBITI NOS

— Grom i pakao! — povikaše susjedi i nagruše van da podignu narednika. Za to vrijeme djeca šmugnuše na prednja vrata. Jedino Lota nije mogla tako brzo za njima. U posljednji čas dohvati je majka i zadrži. Djeca su

još čula kako se Lota dere: — Mama! Mama! I ja bih htjela vidjeti svemirski brod! — A onda istrčaše na ulicu da potraže Mo.

— Eno je! — vikne Vili.

Mo je kao progonjena košuta trčala niz Vilinu ulicu, a kosa joj je lepršala poput zastave.

— Mo! Mo! — vikao je Valter. — Pričekaj!

Ali ga Mo nije čula. Već je bila pretrčala preko željezničke pruge.

— Mo! Mo! — vikala su djeca i trčala za njom.

— Ne mogu više — zastenje Konrad.

— Zar želiš da te odvedu na policiju? — izdere se Valter.

— Ne! — vikne Konrad i pojuri za njima koliko su ga debele noge nosile.

— Stići ćemo je! — likujućí vikne Vili. — Ne može trčati tako brzo kao mi.

Ali, kad su stigli do željezničkog prelaza, spusti se brklja upravo pred njihovim nosom. Valter i Vili htjedoše je preskočiti, ali se čuvar okomi na njih: — Natrag! Natrag! — vikao je i prijetio pesnicom. Uto se iza okuke pojavi klimavi mali vlak što vozi iz Dubokog Jezera do gradića. Odmah zatim prodašće ispred njih lokomotiva, zvoneći poslovno i ispuštajući guste oblake dima. Vlak se vukao polako zbog uzbrdice, a djeca su bespomoćno stajala pred brkljom.

— Kakva smola! — psovao je Valter, osvrćući se zabrinuto prema roditeljskoj kući. Susjedi su taman podigli narednika, a Pogorelac ga je grozničavo četkao i čistio. Na djecu kao da su bili posve zaboravili.

Valter je nestrpljivo poskakivao. — Tu nas mogu vidjeti — jadikovao je. — Zar taj vlak nema kraja! — Napokon se prokotrlja i posljednji od tri vagona i brklja se polako poče dizati. Djeca se jednostavno provukoše ispod nje prije nego što se posve digla i pretrčaše preko tračnica. Tada se preneražena zaustaviše. Mo je nestala.

— Nema je — zadihano reče Oto. Skine naočale, obriše ih rubom kaputa, ponovo ih stavi i pogleda niz Vilinu ulicu.

— Sigurno se sakrila — reče Greta, zbunjeno se ogleda i ljutito otpuhne uvojak kose što joj je pao na nos.

Konrad sjedne na rubni kamen da se odmori. Samo se Vili cerekao kao obično. Bio je mršav i mogao dugo trčati, a da se ne umori.

Vilina ulica ležala je pusta na popodnevnom suncu. Na kraju ceste dva su konja vukla kola za sijeno prema poljima. Djeca su polako išla dalje i u svakoj kućnoj veži tražili Mo. Ali djevojčice nije bilo. Tada opaziše listonošu kako izlazi iz neke kuće i potrčaše mu u susret.

— Dobar dan, dobar dan! — vikne Valter. •— Jeste li vidjeli djevojčicu sa crvenim kaputom i crvenom kapom.

— Naravno — reče listonoša i polako pripali dugu, tanku cigaru.

— Gdje je? — uzbuđeno povikaše djeca.

— Mora da joj se jako žurilo — reče listonoša i s uživanjem povuče dim iz cigare. — Maločas je kao vihor projurila pored mene. To se ne može dobro svršiti, pomislio sam. Sigurno će razbiti nos. Vjerojatno je htjela pobjeći niz Vilinu ulicu, ali je u to neki gazda izašao ko-

lima iz dvorišta na ulicu i mala se zaustavila kriknuvši kao da je kolju. Brzo se okrenula i potrčala u Školsku ulicu. Neka mala djeca potrčaše za njom vičući: — Crvenkapice! Crvenkapice! — Tada je nasumce upala u prvu, veću kuću i zalupila vratima.

— U koju kuću? — upita Valter, spreman da potrči.

— Mislim u broj deset ili broj dvanaest — objasni listonoša. — No recite, djeco, tko je ta mala? Ovdje je još nikad nisam vidio, a ja poznajem svaku osobu u ovom našem zabitom gnijezdu!

Ali su djeca već bila daleko i listonoša je zbunjeno gledao za njima. U Školskoj ulici nahrupe u kuću broj deset, gdje je stanovala učiteljica glasovira. Upravo je podučavala djevojčicu koja je sva nesretna sjedila na okrugloj stolici i vježbala ljestvice. Kad djeca tako iznenada banuše unutra, obje se prestrašeno okrenuše. — Ali molim vas, zar ne možete pokucati? — uvrijeđeno upita učiteljica.

— Oprostite! — spremno se ispriča Valter — jeste li možda vidjeli Mo?

— Što je to Mo? — sumnjičavo upita učiteljica.

— Mo je djevojčica sa crvenim kaputom i crvenom kapom — vikne Greta.

— Zar je htjela da je podučavam? — upita nešto prijaznije učiteljica.

— Ne — odgovori Valter — mi je samo tražimo.

— Tu nema nikakve djevojčice — uvrijeđeno reče učiteljica. — Budite ljubazni i ne smetajte dalje!

Djeca su ionako već pojurila prema susjednoj kući broj dvanaest, gdje su ukućani upravo sjedili za zakašnjelim ručkom.

— Sto mu gromova, zar su danas sva djeca poludjela!
— vikne čovjek i lupi šakom o stol. Ali umjesto stola pogodi tanjur i vrela juha prsne mu u lice.

— Oprostite! — promuća Valter. — Tražimo Mo.

— Ako se mislite igrati skrivača, onda to, do đavola, činite vani! — drekne čovjek i obriše lice u stolnjak.

— Je li Mo djevojčica sa crvenim kaputom? — smijući se upita domaćica.

— Da! Da! — povikaše djeca obradovana što su napokon našla osobu koja ih razumije.

— To je zaista zgodno dijete! — nastavi žena. — I kakve samo oči ima! Takve oči u životu nisam vidjela! Izgleda kao anđeo, rekla sam. Zar ne, Gustave, rekla sam da izgleda kao anđeo? — upita muža.

Ali Gustav je samo ljutito buljio u tanjur s juhom.

— A gdje je sada? — nestrpljivo vikne Valter.

— Protrčala je ovuda i odjurila u vrt — pričala je žena smijući se i dalje. Njoj je to bilo vrlo smiješno.

— Spotakla se preko psića i pala. Psić je zacvilio i htio je zgrabiti. Tada je naglo ustala, začas se popela preko ograde i više je nije bilo. Tko je ta mala? Odakle je došla?

— Došla je s drugog planeta! — vikne Greta i djeca pored zbunjenog bračnog para odjure u vrt. Popnu se sva odjednom preko plotu tako da se gotovo srušio, dok je Pučko, mali bijeli psić, bijesno lajući pokušavao da ih zgrabi za noge. Jedini Konrad naramenicama zapne za plot i Pučko ga zgrabi za hlače. — U pomoć! — zdvojno povikne Konrad. Vili i Valter hitro mu otkopčaju naramenice i oslobode ga Pucka.

— Je T te ugrizao? — brižno upita Greta.

— Nije! — vikao je Konrad, zakopčavajući narame-nice jer su mu padale hlače. Onda pažljivo pregleda hla-če. — Imam rupu u hlačama! — začudi se. — To svakako moram reći ocu!

Na to se sva djeca nasmijaše i potrčaše dalje nizbr-do. Odmah zatim stigla su na trg i dalje pažljivo tra-žila. Ali djevojčice u crvenom kaputu nigdje nije bilo. Na suprotnoj strani bila je crkva, a do nje općina, spre-mište dobrovoljnog vatrogasnog društva i nekoliko trgo-vina. Na sredini stajao je stari Matijin bunar.

— Ta gdje je samo nestala? — ljutio se Valter.

— Tamo sigurno nije otrčala. Ima previše ljudi — vikne Oto i pokaže na sajmište na drugoj strani trga, između Školske ulice i Velike aleje. Tamo su seljaci iz okolice na dugim, drvenim klupama, pod velikim, šare-nim suncobranima izložili robu i prodavali jaja, maslac i sir, povrće i voće, zemljane lonce i cvijeće i još mnogo toga. Nekoliko ljudi tumaralo je između klupa i kupovalo ili samo razgledavalo robu.

Djeca obeshrabreno sjedoše na kamene stepenice Ma-tijina bunara. Bila su iscrpljena i razočarana i više nisu znala što da započnu. Konrad se opružio i sklopio oči. Lice mu je bilo crveno, a košulja sva mokra od znoja. Greta se naslonila na rub bunara i žmirkala u sunce. Vili se i dalje osvrtao tražeći Mo. Erna je sjela tik uz Valtera i bojažljivo ga promatrala. — Jesi li jako žalostan što nema Mo? — upita ona.

— Ne brbljaj! — promrsi Valter čupkajući vlati tra-ve što su izbijale između kamenih ploča. Erna zapre-pašteno umukne.

Bio je lijep, miran ljetni dan. Na nebu je plovilo nekoliko bijelih oblačića. Jato golubova kružilo je oko crkvenog tornja, a blagi vjetrovi donosio ugodne mirise sa sajmišta. Mirisalo je po začinima, narančama i salami. Odjednom je čovjek s orguljicama počeo svirati staru narodnu pjesmu, a djevojčice oko njega zapjevaše.

Doletjela mala ptica
pa mi sjela na nogu,
a u kljunu nosi listah
i od majke pozdrav, oj!

Leti dalje, mala ptico,
sa srdačnim pozdravom.
Ja ne mogu s tobom poći,
moram ovdje ostati.

— Glupost! — s omalovažavanjem reče Oto. — Zašto ne svira nešto moderno.

Dva goluba sjednu na rub bunara, nepovjerljivo pogledaju djecu, a onda urone kljun u vodu i počnu piti.

— Mo se nikada neće sama vratiti u Vilinu šumu — sumorno reče Valter.

— Možda će se još negdje pojaviti — ponada se Greta, osvrćući se po trgu.

— Znam nešto! — vikne Vili. — Poći ćemo u sve kuće i potražiti je!

— Ti ne znaš što govoriš! — podrugljivo reče Erna. — To zbilja ne možemo učiniti. — Još je uvijek bila bijesna što se Valter okomio na nju.

— Kukavico! — odvrati joj Vili i izazovno je odmje-

ri. Erna i Vili bili su, doduše, blizanci, ali su se usprkos tome ponekad svađali.

— Ja neću više trčati — mrmljao je Konrad sklopljenih očiju.

— Odrasli su smiješni — primijeti Greta. — Zašto ne vjeruju da je Mo došla s Asre?

— Misle da je poludjela — reče Erna.

— Možda je zaista luda — promrmlja Konrad.

— Ti si lud! — drekne Greta i ljutito ga trkne nogom.

— Jao! — vikne Konrad i uspravi se.

— Ako misliš da je Mo luda, ne moraš ići s nama — srdito reče Valter.

— Ali ja hoću — usprotivi se Konrad.

— Momci, to je bilo nešto kad je naredniku jednostavno istrгла ogrlicu iz ruke! — oduševljavao se Vili.

— Zašto su se svi onako uzбудili zbog ogrlice? — upita Erna.

— Navodno vrijedi milijun — ravnodušno odvрати Valter.

— Je 1' to mnogo jedan milijun — upita Konrad. U školi je iz računa uvijek imao nedovoljan.

— Milijun ima šest nula — reče Oto.

— Momci, to je hrpa novaca — uzbuđivao se Vili.

— Kad bih imala milijun, kupila bih haljinu od čiste svile bez rukava kao što ima Mo — uzdisala je Greta.

— Ja bih kupila još mnogo ljepšu — vikne Erna. Zatim se nagne preko ruba bunara i pažljivo razgleda svoju crvenu kosu što se lijepo odražavala u vodi. — Ja bih kupila haljinu od zelenog baršuna.

— Eno Lote! — začudi se Valter.

Lota je preko trga trčala k njima. Neprestano je mahala rukama a haljinica joj se vijorila.

— Valter! Greta! — vikala je već izdaleka. — Moram vam reći nešto važno! — Odmah zatim potrči uz kamene stepenice i bez daha se zaustavi pred djecom.

11. poglavlje

NA ZEMLJI SE PLAČE

— Kako si znala da smo tu? — upita Valter.

— Vidjela sam vas — objašnjavala je Lota zajapurenih obraza. — Mama me poslala gore u spavaću sobu, a ja sam provirila kroz prozor i vidjela da sjedite ovdje.

— Je 1' te mama pustila da odeš? — strogo upita Greta.

— Ne — posramljeno reče Lota. — Skočila sam na krov od suše, a onda se spustila ljestvama, ali moram vam nešto važno reći.

— Traže nas, je 1'? — zabrinuto upita Valter.

— Ah, ne — pričala je Lota. — Posvadili su se. Narednik je htio da svi pođu u potragu za vama, ali na to nitko nije htio pristati. Ne znaju gdje bi vas trebalo tražiti, a tata je rekao, moja su djeca dobra djeca, ona će malu sigurno dovesti kući, ako vide da svemirski brod nije došao. Tada se narednik naljutio i rekao da se malo ne može dopustiti da se oko skiće s ogrlicom milijunske vrijednosti. To je opasno po život, rekao je, netko bi je zbog toga mogao ubiti i opljačkati.

- Ubiti i opljačkati? — prestrašeno povikaše djeca.
- Da — potvrdi Lota i važno kimne glavom.
- A zašto je narednik ne traži sam? — upita Valter.
- Ne može — reče Lota i lukavo se nasmiješi.
- Zašto ne? — upita Valter.

— Mokra mu je uniforma — pričala je Lota. — Pao je u baru i sav se zaprljao. Mama je oprala uniformu. Sad se suši u dvorištu, a treba je još i glačati. Narednik je sve morao skinuti. Čak i hlače — doda pocrvenješi.

Djeca su urlala od smijeha. Vili je skakutao s noge na nogu. Pri tom se glasno udarao po kožnim hlačama i vikao: — I hlače! Čak i hlače! Juhej!

Djeca se napokon ipak smiriše i Valter upita Lotu: — Jesi li zato dotrčala za nama?

— Ne — reče Lota. — Znam gdje je Mo.

— Što? Kako? Zašto? Gdje? — uzbuđeno su vikala djeca.

— U crkvi — ponosno odgovori Lota.

— U crkvi — zbunjeno ponovi Valter.

— Kako znaš? — nepovjerljivo upita Greta. Lota je, naime, imala bujnu maštu.

— Ne lažeš li, Lota? — prijeteći upita Valter.

— Istina je! — ljutito zavrišti Lota. — I Mo sam vidjela s prozora. Malo prije skočila je preko ograde i otrčala na trg. Zaustavila se i ogledavala kao da se htjela sakriti. Iznenada su se oglasila zvona i ona je brzo otrčala u crkvu.

Valter odmah pojuri, a ostali za njim. Pred crkvom se zaustave i polako uđu. Zastadoše na ulazu dok im se oči ne privikoše na polutamu. Onda pođoše sredinom

ogledavajući se pažljivo na sve strane. Ali od Mo nije bilo ni traga ni glasa.

Razočarana djeca uputiše se već prema izlazu kad Vili poviče: — Vidim je! — Vili je imao prave oči soko- love. Sad su i ostali opazili Mo. Ležala je na posljednjoj klupi, stisnuvši se u kut da bi izgledala što manja. Jednom je rukom prekrila lice i nije se micala. Djeca se na prstima odšuljaše do nje i Greta joj blago dotakne ruku.

Mo se trgne i zbunjeno pogleda djecu. Odjednom rukama prekrije lice i počne plakati.

Djeca su u neprilici zurila u pod. Mo je još neko vrijeme jecala, zatim je makla ruke s lica i začuđeno ih pro- matrala jer su bile mokre. — Moje su ruke mokre — reče tiho.

— Ti plačeš — začudi se Erna.

— Nikad još nisam plakala — zbunjeno reče Mo.

— Na Zemlji se plače — dobaci Oto.

— Ja plačem vrlo često — reče Lota i samo što i sad ne zaplače. Ali se ipak svlada.

— Zašto si pobjegla, Mo? — upita Valter.

— Hoću kući! — očajno zavapi Mo.

— Pa ti sama nikad ne bi našla put — začudi se Val- ter. — Mi ćemo te odvesti ocu. Obećali smo.

Mo ga je zahvalno gledala. — Na Zemlji nije bilo nimalo lijepo bez vas — reče.

— Bojala si se, je li? — upita Erna.

Mo kimne i reče: — Jako sam se bojala.

— Ala si trčala! •— divio se Vili.

— Dvije velike životinje izašle su iz kuće — pričala je Mo. — Imale su duge zube, strašno su dahtale i htjele me ugristi.

Djeca su se morala nasmijati, ali se neka stara žena ljutito okrenula i viknula: — Psst!

Djeca ušute i izađu napolje. Vani su se zaustavila na stepenicama i žmirkala očima jer ih je zaslijepilo sunce. Tek su tada otkrila da je Moina otmjenost prilično stradala. Lice joj je bilo izmrljano od suza, crveni kaputić sasvim uprljan a jedan džep napola otrgnut. Sav na lijevom rukavu popucao je a koljena su joj bila izgrebana.

Greta sklopi ruke. — Kako ti izgledaš! — vikne majčinski zabrinuto.

Mo bijaše zbunjena. — Stala sam na neku mekanu životinju i pala — reče. — Jako se derala.

Djeca se ponovo nasmijaše. Čak se i Valter nasmijao.

— Bio je to Pučko — reče Greta.

— Zbog njega imam rupu na hlačama — potuži se Konrad.

— Ti si opet stavila ogrlicu! — prestrašeno vikne Valter.

— Ta to je moja ogrlica — zbuni se Mo.

— Da, da — reče Valter — ali je radije daj meni. Ja ću ti je sačuvati dok ne otputuješ. Opasno je da s njome trčiš naokolo.

Mo mu spremno preda ogrlicu. Valter je strpa duboko u džep od hlača i pažljivo se osvrne da vidi da li ga netko promatra, ali u blizini nije bilo nikoga.

— Zašto je opasno ako s tim hodam okolo? — upita Mo.

— Mogao bi te netko zbog toga ubiti — objasni joj Konrad.

— Što je to? — uznemireno upita Mo.

— Ubiti znači kad te netko ustrijeli ili te udari po glavi pa si onda mrtva — objasni Oto. On je o tome znao nešto više jer je rado čitao detektivske romane.

— Ah! — reče Mo i oči joj se zaokruže od čuđenja.

— U nas nikad nikoga ne udaraju po glavi.

— Kod vas je dobro! Na Zemlji svakog dana poneko strada! — vikne Vili.

Mo se prestraši. — Hoćemo li odmah poći u Vilinu šumu — upita bojažljivo.

— Moram te najprije urediti — odlučno izjavi Greta. — Tako te ne smiju vidjeti. Dođi! — One odu do Matijina bunara. Mo je morala skinuti kaput i Greta ga dade Erni.

— Dobro ga istresi i prevrni! — uputi je poslovno.

— Onda se neće vidjeti otrgnuti džep i rasparani rukav..

Treba mi krpa! — Ona ispitivački pogleda ostale.

— Nema nikakve krpe — zabruna Konrad.

— Da skinem košulju? — uslužno upita Valter.

— Ne — reče Greta — jer će mama grditi. Imaš li još maramicu? — upita ona Mo.

— Naravno — potvrdi Mo. — Moram je opet vratiti ocu.

Greta je opere na bunaru pa njome istrlja Moino lice. Onda klekne i obriše joj koljena. U međuvremenu je Erna istresla kaput i prevrнула ga. Iznutra je bio podstavljen ružičastom svilom pa je i tako bio lijep. Sad je čekala da ga Mo opet obuče. Mo je stajala samo u plavoj svilenoj haljinici. Bila je čista, ali malo zgužvana.

Greta je pogleda i upita: — Zašto si rekla da to nije tvoja prava odjeća? — Ona nije zaboravila i čitavo se vrijeme čudila zašto je to Mo rekla.

— Ah, to je bilo tako — živahno je pričala Mo. — Otac nije dopustio da na Zemlju ponese svoju odjeću s Asre. Može se dogoditi da slučajno sretnemo ljude, rekao je, pa će odmah vidjeti da smo došli s drugog planeta. Naša je odjeća sasvim drugačija od vaše.

— Odakle ti ta zemaljska odjeća? — sumnjičavo upita Oto.

— Prije nego što sam došla na Zemlju, slušala sam pjesma. Pri tom je pokazala sjajnobijele zube. Činilo se kao da je već svladala strah što ju je bio obuzeo dok je bježala kroz gradić. — Malo sam se posvadila s ocem — pričala je veselo. — Nisam htjela uzeti tu odjeću jer izgleda tako smiješno. Moj ju je otac jednom donio sa Zemlje. Pripada velikoj lutki u muzeju. Oko lutke je natpis na kome piše: »Djevojčica sa Zemlje«. Mi smo se djeca uvijek divila toj lutki.

Erna pomiriše kaput i vikne: — Što divno miriše!

Mo se malo smete. — Kaput nije dobro mirisao jer je dugo stajao u muzeju — objasni ona. — Tada sam krišom od majke uzela malo mirisave vodice i poškopila ga. — Ona ušuti i pogleda djecu osjećajući da je pogriješila.

— Dakle, i vi niste uvijek anđeli — zadovoljno reče Oto.

— Moramo krenuti! — nestrpljivo je navaljivao Valter.

Ali Greta je bezuvjetno još morala počestljati Mo i u tu svrhu poslužila se Valterovim češljem. Valter je imao

vrlo lijepu smeđu, pomalo valovitu kosu i uvijek je sa sobom nosio češalj. Greta skine Moi crvenu kapu. Valter je uzme pa i nju stavi u džep od hlača.

— Bolje je da je Mo ne stavi na glavu — primijeti.
— Po tome je svatko može lako prepoznati.

Greta je s ljubavlju češljala Mo. Dotle joj je Erna podržavala kaput, ali to još uvijek nije bilo sve, nego su je i dalje dotjeravale; podigle su joj čarape, gladile ružičastu podstavu pa čak pritezale vrpce na cipelama.

Valter se naljuti i vikne: — Prestanite već jednom s tim glupostima! Moramo u Vilinu šumu! Sunce će skoro zaći!

Greta i Erna nevoljko prekinu s pokušajima uljepšavanja, a Konrad vikne uplašeno: — Zar ćemo poći pješice?

— Jasno — odvrati Valter. — Ne možemo uzeti bicikle jer nas može uhvatiti narednik.

— Bit će najbolje da pođemo preko sajmišta do Velike aleje — predloži Oto. — Tu nas neće tako lako primijetiti.

— Vrlo pametno — pohvali ga Valter. Oto se osjećao polaskan, ali bolje bi bilo da nisu išli preko sajmišta.

12. poglavlje

TA GLUPA ŽIVOTINJA SJELA MI JE NA MASLAC

Mo je bila zadovoljna što su djeca opet bila s njom i neprestano se smijala. Ali, prolazeći pored starca s orguljicama, ona se zaustavi i lice joj se smrači. Na orguljicama je sjedio majmun, privezan dugim lancem. Bio je odjeven u sićušnu husarsku uniformu iz koje je izvirivao dugi rep, a u šapi je držao kositreni pehar u koji je sakupljao novac.

— Je li to maleni čovjek? — bojažljivo upita Mo.

— Ne! To je životinja — objasni joj Valter.

— Ali ona ima dvije noge? — reče Mo i sumnjičavo se zagledala u majmuna.

— Nije li sladak? — vikne Lota i oduševljeno pljesne rukama.

— Ne! To je zla životinja! — ljutito reče Mo.

Djeca se začudiše.

— Zašto? — upita Valter.

— Ima uniformu — odgovori Mo i majmunu okrene leđa. Nije je više zanimao. Ipak se odmah zatim obrađuje i povikne: — Ah, to imamo i mi djeca na Asri!

Malo dalje neka žena prodavala je balone. U jednoj ruci držala je mnogo crvenih, zelenih i plavih balona, privezanih na uzici, a u drugoj jedan osobito veliki balon.

Mo otrči do nje i uzme veliki balon. — Hvala! — reče.

Valter prestrašeno pritrči i reče: — Moraš vratiti balon!

— Zašto? — upita Mo.

— Baloni su njezini — objasni Valter. On ga brzo vrati ženi. Žena prijazno kimne glavom.

— Pa oni su samo za djecu — zbunjeno reče Mo.

— Žena ih prodaje djeci — doda Valter. Činilo se da to Mo ne razumije, ali je Valter povuče za sobom i pođe dalje. Mo se još nekoliko puta razočarano obazre za balonima, ali je oko nje bilo toliko toga zanimljivog da je na njih uskoro zaboravila. — Kakve su to stvari? — upita ona i pokaže na klupe krcate povrćem. Tu je bilo mrkve, kelja, krumpira, špinata, rotkvice, rajčica, repe, zelenja za juhu i mahuna i još mnogo toga.

— To je povrće — objasni Greta koja je išla iza njih.

Mo se okrene. — Čemu to služi? — upita.

— Jede se — vikne Oto.

— Jede li se to ovdje? — upita Mo i začuđeno pogleda Valtera.

— Ne. Jede se kod kuće — strpljivo reče Valter.

Mo se ponovo nasmije. — Ne?! — vikne. — Pa zašto onda donose ovamo? — Ali tada otkrije opet nešto novo. — Može li se i to jesti? — upita i zaustavi se pred košarama prepunim crvenih jabuka. Iza košara sjedio je mali, stari seljak gledajući mrko jer je toga dana prodao malo jabuka. Imao je dugi nos i do gola očišanu glavu. Samo su mu iz ušiju virili čuperci bijelih dlaka.

— To su jabuke! — vikne Konrad i progura se naprijed. — Vrlo su ukusne. — On se željno zagleda u njih.

Mo uzme najveću jabuku i slasno zagriže. Djeca se zabezeknuše.

— Pa to se ne smije! — šapne joj Valter.

— Zašto ne? — upita Mo i odgrize još komadić. — Gladna sam. Još nisam dobila svoju pilulu.

— Deset groša — mrzovoljno reče stari seljak i pruži mršavu ruku.

Mo je brzo strese. — Jesmo li sada prijatelji? — upita žvačući.

— Jabuka stoji deset groša* — zlovoljno promrmlja starac. — Tuče jedan šiling.

— To su tvoje jabuke? — neodlučno upita Mo.

— Naravno — progundā starac. — Misliš li valjda da sam ih ukrao? Deset groša! — ponovi nepopustljivo.

— Zar ćeš ih sve sam pojesti? — začuđeno upita Mo i još jednom bojažljivo zagrize u jabuku.

— Zagrizla si u jabuku, moraš je i platiti — naljuti se starac i ustane.

— Ona nema novaca — reče Valter problijedjevši.

— Što? — vikne starac. — Gdje su ti roditelji? — upita on Mo razjareno.

— Sama sam na Zemlji — uplašeno odvrati Mo.

Valter joj oduzme jabuku i pruži je starcu. — Uzmite je natrag! — molio je.

— Jesi li poludio? — drekne starac. — Tko će od mene kupiti nagriženu jabuku?

— Zar nagriženi komad ne možeš odrezati? — s puno nade upita Greta.

— Ne! — odsiječe starac. — Hoću deset groša!

— Baš si škrt! — vikne Erna, skrivena iza Valterovih leđa.

— Sto mu gromova! — drekne starac. — Ako dijete nema roditelje, neka ne zagrizla u jabuke!

* Sitni novac

— Moj je otac na Mjesecu — bojažljivo doda Mo.
— Odakle je? — drekne starac na djecu.
— S Asre — plačljivo zavrišti Lota.
— Spada li ona k vama? — upita starac.
— Da — odgovori Valter. — Ona je ... ona je u po-
sjetama.

— Onda vi morate platiti jabuku! — nemilosrdno za-
ključi starac.

Valter, Vili, Oto i Konrad očajno su tražili po dže-
povima, ali su, na žalost, i suviše dobro znali da nemaju
novaca. Vili iz lijevog džepa na hlačama izvadi malu li-
menu kutiju s kišnim glistama, a iz desnog komadić
drveta na kojem je bio namotan dugi konac za udicu;
zatim ostatak svijeće, dva komadića krede, pet igraćih
karata, šest udica, nekoliko olovnih vojnika i vrećicu s
lijepim staklenim špekulama. Nakon što je dobro pro-
mislio, ponudio je starcu špekule, ali ih seljak nije htio
uzeti. — Ne igram se više špekulama — ustvrdi on
gnjevno.

Konrad je našao tri mliječne karamele, pogledao ih
i brzo opet strpao u džep. Od njih se, očito nije mogao
rastati. Umjesto toga pokaže starcu malu patentnu olov-
ku. Ali je starac uopće nije ni pogledao. — Zar nemate
novaca? — upita prijeteći.

— Ne — prizna Valter.

— Zar ne dobivate džeparac? — nepovjerljivo upita
starac.

— Tata nema novaca — jecajući vikne Lota.

— Uzmi ovo za jabuku! — reče Valter i pruži mu
češalj. To je tek bila prava ludost; stari seljak nije imao
ni jedne jedine dlake na glavi. On pocrveni kao puran

i zaurla: — Gledajte da se smjesta izgubite! Inače ću vas izdevetati! I da vas ovdje više ne vidim!

Djeca nisu čekala da im se to dvaput kaže. Pobjegla su i trčala tako dugo dok im starac više nije bio na vidiku, tek su se onda zaustavila da odahnu.

— Samo što nismo nastradali — dašćuci primijeti Valter i obriše znoj. U ruci je još uvijek držao nagriženu jabuku.

— Mogu li je dobiti? — zamoli Konrad.

— Ne — drekne Valter i bijesno je baci. Nije naša.

Vili skine šeširić i provuče prste kroz kosu.

— Kako je taj pohlepan za novcem! — reče.

— Ja bih mu jabuku bacila u glavu — ljutila se Greta.

— U vrtu imamo puno ljepše jabuke — ustanovi Erna i oholo naprci nos.

— Zašto taj čovjek nije imao kose? — pokunjeno upita Mo.

— Zato što je ćelav — neljubazno zabrunđa Oto.

— Jako je vikao — reče Mo.

— Nisi smjela uzeti jabuku — prekori je Erna.

— Pa ona ne zna da se to ne smije — branio ju je Valter. Htjeli su poći dalje, ali je Mo zbunjeno zurila u drveni kavez s kokošima. Kraj kaveza sjedila je debela seljanka i dremuckala.

— Moramo se požuriti! — upozori ih Valter i opet primi Mo za ruku. Ali se ona opirala. — Jesu li i to životinje? — upita uzbuđeno.

— Da — uznemireno odgovori Valter. — To su kokoši. Hajde!

— Zašto su zatvorene? — upita a suze joj navru na oči.

— Da ih ne možeš ugristi — reče Vili nacerivši se.

— Ubijaju ih i kuhaju — objasni Erna.

— Ja vrlo rado jedem piletinu — zaneseno izjavi Konrad.

Mo se nenadano istrgne i uputi debeloj seljakinji.

— Ti si zao čovjek! — izdere se na nju i prije nego što su to djeca mogla spriječiti, skine poklopac s kaveza. Kokoši začas izlete van i kokodačući razbježe se na sve strane. Seljanka je u prvi mah zanijemjela, ali onda poskoči i prodorno krikne: — U pomoć! Moje kokoši! Moje kokoši! — i zgrabi Mo za rukav, držeći je čvrsto.

Djeca se ukočiše od straha.

Seljaci su iza susjednih klupa dovikivali: — Što je? Što se dogodilo?

— Moje kokoši! Moje kokoši! — vrištala je seljanka. — Ova mala bezobraznica pustila je moje kokoši!

Mnoge su kokoši pobjegle sve do bunara; druge su se sklonile ispod klupa, lutajući između sanduka i košara. Seljaci su jurili za njima da ih uhvate, ali to nije bilo lako. Jedna je uzletjela na suncobran i s njim se prevrnula, druga je odletjela na klupu sa cvijećem i srušila svo cvijeće. Jedna, osobito glupa kokoš, zalepršala je uvis i sletjela na gromadu maslaca što ju je neki seljak postavio na klupu. Čovjek poskoči kao da ga je osa ubola i zaurla: — Grom i pakao! Ta glupa životinja sjela mi je na maslac!

Debela seljanka samo je stajala i neprestano vikala: — Moje kokoši! Moje kokoši! Ja ću to dijete ubiti! — I snažno je tresla Mo.

— Molim vas, nemojte! — prestrašeno je vikala Mo.
— Ti me ne smiješ skuhati! — Sada krene u akciju Valter i dojuri u nekoliko velikih skokova. Zgrabi Mo za drugi rukav i htjede je otrgnuti od seljanke. Ali je debela žena nije ispuštala i tako su Mo natezali sad ovamo sad onamo.

Greta navali na seljanku i izdere se razjarena od bijesa: — Pusti je! Pusti je! Ona nije čovjek! Nije ona kriva!

Lota počne plakati moleći: — Molim te, nemoj joj ništa učiniti! Ona je došla s Asre!

Ali je debela seljanka bila neumoljiva. — Policija! Policija! — derala se. — Moje kokoši! Moje kokoši!

Srećom se zaderani rukav za koji je držala Mo otkinuo i djeca pobjeغوše. Trčala su između klupa i napokon dospjela na trg. Htjela su otrčati u Školsku ulicu, ali Vili zaprepašteno vikne: — Ide narednik!

Narednik je iz Viline ulice trčao prema sajmištu. Vjerojatno je čuo seljankinu dreku pa je zato zurio. Debeli trbuh podrhtavao mu je pri svakom koraku kao hla detina.

Djeca se munjevito okrenu i otrče u Veliku aleju. Bojale su se da ih je narednik vidio i zato su brzo potražila neko skrovište.

— Brzo ovamo unutra! — drekne Valter i oni navrat-nanos utrče u malu zgradu od crvene opeke u kojoj je bila knjižnica. Kad su svi ušli, Valter za sobom zaključa vrata.

13. poglavlje

KNJIGE SE ČITAJU

Gradić je začudo imao pravu malu knjižnicu. Osnovala ju je bogata Amerikanka. Rodila se u gradiću pa je htjela svom rodnom mjestu pokloniti nešto lijepo.

Upraviteljica knjižnice bila je Jozefina Tim. Prije je bila učiteljica i djeca su je vrlo poštovala. I voljela jer je prema djeci uvijek bila ljubazna. Iskreno se radovala kad su djeca dolazila po knjige. Tada bi s njima dugo razgovarala, ali ne onako »odozgo« kao što to čini većina odraslih, nego sasvim jednostavno i prijateljski.

Ipak su djeca bila suviše uzbuđena i uplašena da bi se sjetila Jozefine Tim. Stajala su u čitaonici kraj ulaznih vrata i pažljivo slušala što se vani događa. Oto je ipak skinuo kapu kao što se to u knjižnici i pristoji a Vili šeširić.

— Nadam se da nas nije vidio kad smo ušli ovamo — šapne Valter.

Vili htjede otići do prozora da proviri van, ali mu Valter dovikne: — Ne ti, Vili! Netko bi mogao vidjeti

tvoju crvenu kosu! — Zato se sam odšulja do prozora i oprezno izviri napolje. Ulica je bila prazna. Jedino je osamljena kokoš trčala niz Veliku aleju. Sigurno je pripadala onoj debeloj seljanki. Onda se odjednom na kraju ulice, kod sajmišta pojavi narednik. Išao je polagano ali sigurno prema knjižnici. Tu i tamo se zaustavljao i ogledavao na sve strane.

— Ide! — prošapće Valter i sagne se. — Traži nas! — Ostalima nehotice zastade dah. Lota se jecajući uhvati za Gretinu suknju, Vili se jedva primjetno cerekao, a Konrad se preznojavao više nego inače, i to od straha. Oto probljedi i nervozno namjesti naočale, a Erna se ugrize za usnu.

— Idemo li sada u Vilinu šumu? — upita Mo.

— Ne, još ne — šapne joj Greta. — Dolazi narednik.

— Ne volim tog zlog čovjeka u uniformi! — ogorčeno vikne Mo.

— Šuti! — naredi Erna.

— Prolazi! — tiho vikne Valter likujući. — Ide ulicom prema Dubokom Jezeru! Nema ga više!

— Vrabac ga odnio! — reče Oto odahnuvši. — Imali smo sreće!

— Hura! Nasamarili smo ga! — radosno vikne Vili i zadovoljno protrlja ruke.

— Da brzo pobjegnemo? — upita Greta.

— Ne! — odluči Valter. Uspravi se i zamišljeno počeše iza uha. — Bit će najbolje da ostanemo ovdje dok se ne smrači. Tu smo sigurni.

— Ali što ćemo tako dugo ovdje? — zlovoljno upita Erna.

Valter pogleda prema maloj radnoj sobi gdje je obično sjedila upraviteljica knjižnice. Vrata su bila zatvorena. Upraviteljica vjerojatno nije ni primijetila da su djeca ušla.

— Pravit ćemo se kao da čitamo — objasni on.

— Ah, čitati! — progundā neraspoloženo Konrad.

— Tu nema ničega za jelo — cerekajući se reče Vili.

Djeca pođu do dugog, niskog stola oko koga je bilo mnogo malih stolica. To je bio dječji kutić za čitanje. Iza njega bila su vrata što vode u vrt. Na stolu je ležala

U/n n rvr» oilit/TT'Wl/*n * i -it^ />/>
Julijana AVilijga, C311XVW V Jlll^d 1 U.J

111 ^aoVJjJicla. X v d L:jsLu uu

njih brzo izabere nešto za sebe. Oto uzme »Emila i detektive«, Vili »Old Shaterhanda« a Valter »Junake Pavlove ulice«. Greta se načas kolebala između »Tvrdoglavke« i »Heidi« i napokon izabere »Heidi«. Lota je oduševljeno otkrila časopis s najnovijim haljinama za lutke i pažljivo ga proučavala. Konrad je dugo i neodlučno prevrtao po knjigama dok mu u ruke nije dospio »Petar Pan«. Mo nije uzela nikakvu knjigu, nego je začuđeno promatrala što drugi rade.

— Idemo li sada u Vilinu šumu? — upita ona.

— Moramo pričekati dok se smrači — strpljivo objasni Valter.

— Kad se smrkava na Zemlji? — upita ona.

— Kad sunce zađe — odvrati Oto.

— A kad sunce zalazi? — zanimala se Mo.

— Kad dođe večé — reče Vili.

— Neće više dugo trajati — utješi je Valter. — Ti također moraš uzeti neku knjigu!

— Što je to knjiga? — upita Mo.

— Knjige se čitaju — objasni Oto.
— Mi nemamo knjiga — reče Mo.
— Zar vi ne čitate? — začuđeno upita Greta.
— Imamo male aparate u koje gledamo i čitamo — reče Mo.

— Moraju li se pokretati? — upita Vili.
— Kako je to zgodno! — vikne Mo. — Na stolu je stajao maleni globus. — Tako izgleda Asra kad se nalazimo na umjetnom mjesecu.

— To je Zemlja — reče Oto. — Mi se nalazimo tu!
— On prstom dodirne određeno mjesto na globusu.

— Mo, bit će bolje da nikom više ne kažeš da si došla s Asre — upozori je Valter. — U protivnom možda nikad nećemo stići u Vilinu šumu.

— Jesu li svi odrasli ljudi zli? — upita Mo.

— Narednik misli da si luda i hoće da te zatvori — objasni Erna.

— Što je to luda? — zabrinuto upita Mo.

— Ludost je kad kolutaš očima i trčiš gola po ulici — objasni joj Oto.

— Oh! — prestrašeno uzvikne Mo. — Ja to ne radim.

Djeca se moradoše nasmijati. Greta joj gurne u ruku »Tvrdoglavku« i reče: — Pogledaj!

Mo je zbunjeno pogleda. — Vaš jezik znam samo govoriti, ali ne čitati — prizna ona.

— Ne smeta ništa — reče Valter. — Kad dođe upraviteljica, mora pomisliti da i ti čitaš!

Mo se poslušno zagleda u knjigu, a tako učine i ostali. Ali su bili nestrpljivi i gladni pa se nisu mogli sabrati. Čak i Ernu više nisu zanimale haljine za lutke. Spustila

je svezak i gledala u Mo. — Zašto si pustila kokoši? — upita je prijekorno.

— Izgledale su tako žalosne — tiho odgovori Mo.

— Kokoši uvijek izgledaju žalosne — promrmlja Konrad.

— Kokoši su vrlo skupe — zabrinuto reče Valter. — Valjda nisu sve pobjegle.

— Mi svake nedjelje jedemo piletinu — dobaci Erna.

— Lažeš — reče Vili hihoćući. — Prošle nedjelje imali smo sarmu.

— Lažeš! — plane Erna.

— Svake nedjelje imamo pečenu gusku — pobožno reče Konrad.

— Mi imamo pečene kobasice — prizna Lota pocrvenjeviši.

— I ja to rado jedem — dobrohotno reče Konrad.

Djeca iznenada ustanu i Mo također poskoči. — Ide mo li sada u Vilinu šumu? — vikne ona radosno.

Ali djeca su ustala samo zato što je ušla upraviteljica knjižnice.

14. poglavlje

I KRI JE SASVIM LIJEPO IME

Jozefina Tim bila je sijeda, ali usprkos tome nije izgledala stara. Imala je velike naočale a kroz stakla su dva blaga, smeđa oka prijazno gledala u svijet. Izašla je iz svoje sobe s gomilom knjiga pod pazuhom i stavila

ih na policu. Tek tada otkrije djecu. — Zdravo, djeco!
— vikne iznenađeno.

— Dobar dan! — povikaše djeca.

— Zaista je lijepo što ste došli u čitaonicu! — pohvali ih. Onda skine naočale i pogleda kroz prozor. — Zašto se radije ne igrate vani? Tako je lijepo vrijeme!

— Mi... mi smo se čitav dan igrali — pokuša se izvući Valter i zbunjeno se nakašlje.

— Sjednite, molim vas! — reče upraviteljica i priđe bliže. — Ne možete čitati stojeći, zar ne?

Djeca poslušno sjednu i opet uzmu knjige. I Mo je pažljivo gledala u svoju knjigu.

— Morala bih vas zapravo izbaciti — reče upraviteljica knjižnice šaleći se. — Samo što nije šest sati, a u to vrijeme obično zatvaram.

— Šest? — promuca Valter. Uplašio se što ih je upraviteljica htjela izbaciti iz sigurnog skrovišta. — Zar ne možemo ostati dok se ne smrkne? — upita bojažljivo.

— Jeste li već večerali? — upita upraviteljica.

— Ne — ljutio se Konrad.

— Zar tako volite čitati da uopće niste gladni? — upita ih smijući se.

— Da! — naglo vikne Valter.

— Zašto knjige jednostavno ne odnesete kući?

— Mi... mi... kod nas je veliko spremanje — odvratila Valter pocrvenjeviši.

Bio je to glup izgovor, ali se u brzini ničeg boljeg nije sjetio. Nije se usudio da objasni zašto su se sakrili u knjižnici.

No upraviteljica se samo dobrodušno smješkala. — Dakle, dobro — reče ona. — Ako tako rado čitate, onda

ću danas zatvoriti nešto kasnije. Ionako imam još posla. Mogu napisati i pismo supruzi poštanskog nadsavejtnika. Ona još uvijek nije vratila »Zelenu gospođicu«. Ali onda ćete morati ići, djeco. Moram ići kući da nahranim mačke i zalijem cvijeće. Moram prekriti kanarinca jer inače ne može spavati. Sad vam je jasno, zar ne?

— Da — jednoglasno potvrde djeca.

Upraviteljica radoznalo stane iza Valtera i preko njegova ramena pogleda u knjigu. — Što to čitaš, Valteru? — upita sa zanimanjem.

Valter ustane i pruži joj knjigu.

Upraviteljica htjede da pogleda, ali umjesto toga povikne: — Gdje sam opet ostavila naočale?!

— Imate ih u ruci — uljudno je upozori Valter.

— Ah, tako! — reče upraviteljica knjižnice. — Pod stare dane postajem sve rastresenija! — Nasmija se samoj sebi i Valteru vrati knjigu. — Sviđa li ti se? — upita.

— Da — odgovori Valter.

— Čitaj, molim te, dalje. Zaista ti ne bih htjela smetati — reče upraviteljica. Valter ponovo sjedne. Upraviteljica upravo htjede poći kad joj se na nesreću pogled zaustavi na Mo.

— Pa ti uopće ne čitaš, dijete moje — reče smješkajući se.

Mo bojažljivo pogleda svojim velikim poput ljubičica modrim očima. — Čitam ja dobro — branila se nesigurno.

— Ali ti knjigu držiš naopako! — čudila se upraviteljica smijući se.

Mo žurno okrene knjigu postrance, ali je bilo jasno da ni tako neće moći čitati.

Upraviteljica se još više začudi. — Zar ti još ne znaš čitati? — upita.

— O da — reče Mo. — Ali u nas nema takvih knjiga.

Upraviteljica knjižnice se iznenadi i sjedne na rub stola. — Vi nemate knjiga? — upita otegnuto. — Tko nema knjiga?

— Mi — neodlučno odgovori Mo.

— Tako? — začudi se upraviteljica. — Pa što onda čitaš kad nemate knjiga? — upita dobro raspoložena.

— Imamo malene aparate u koje gledamo — tiho objasni Mo.

Djeca su sad uznemireno pogledavala iznad svojih knjiga u upraviteljicu i Mo.

Upraviteljica se opet nasmije. — Sigurno rado čitaš bajke, zar ne, dijete? — upita ona.

Mo odmah postane povjerljivija. Činilo se kao da joj se upraviteljica sviđa. — Imamo mnogo bajki — reče živahno kimajući glavom. — Najviše volim priču o djetetu sa Zemlje koje je došlo na Asru i ne voli pilule. U njoj su i prekrasne slike. Šarene su i svijetle i sve izgleda kao da je živo, kao u stvarnosti — pričala je zaneseno.

— Tu priču ne znam — reče upraviteljica. — Jesi li je sama izmislila?

— Ah, ne! — vikne Mo. — To ne bih mogla. Na Asri sva djeca znaju tu priču.

— Asra je vjerojatno neka zemlja bajki? — upita upraviteljica.

Mo se glasno nasmije. — Asra, to smo mi! — vikne, ali onda primijeti kako Valter očajno zuri u nju i ona uplašeno zašuti.

— Dijete moje, pa u tebe je sve naopako! — vikne odjednom upraviteljica. — I kaput si obukla naopako!

— Pala sam jer je nešto zacvililo — reče Mo.

— A zašto imaš samo jedan rukav? — vikne upraviteljica kimajući glavom.

Mo je zaista izgledala smiješno jer joj je gola lijeva ruka virila iz kaputa.

— Rukav je ostao kod one debele žene — reče ljutito.

Upraviteljica začuđeno pogleda djecu. — Što misli to dijete? — upita.

Ali djeca su se dobro skrila iza svojih knjiga. Samo su im čupave glave izvirivale iznad korica.

— Zašto je tvoj rukav ostao kod debele žene? — upita napokon upraviteljica.

— Ispustila sam njezine životinje — oprezno objasni Mo.

— Životinje? Kakve životinje?

— Imaju dvije noge, bez ruku su i imaju šiljast nos — odgovori Mo.

— Reci mi, molim te, zar ti još ne ideš u školu? — upita upraviteljica.

— Idem! — vikne Mo. — Sva djeca moraju ići u školu!

— Ali ti ne ideš ovdje u školu, zar ne? — pokuša da se dosjeti upraviteljica. — Još te nikad nisam vidjela.

— Ni ja tebe još nikad nisam vidjela — reče Mo.

— Ti imaš sasvim bijelu kosu.

— Kad čovjek ostari, dobiva sijedu kosu — smije-
šći se reče Jozefina Tim.

— Imaš li već tisuću godina? — upita Mo.

— Ne, tako stara nisam — odgovori upraviteljica. —
Tako stara neću nikad ni biti.

— To je loše! — zaprepasti se Mo.

— Odakle si ti, dijete moje? — upita upraviteljica.

— Ne smijem više nikom reći — promrmlja Mo i
pogleda je bojažljivo.

— A zašto ne? — upita Josefina.

— Jer tako nikada nećemo stići u Vilinu šumu —
promrmlja Mo još tiše.

Upraviteljica knjižnice ostade načas bez riječi. — Kako se ti zoveš, dijete moje? — upita ona.

— Smijem li to reći — obrati se Mo Valteru.

— Zove se Mo — promuklo odgovori Valter i dalje skriven iza knjige.

— Mo je lijepo ime — prizna ljubazno upraviteljica i smješkajući se prijazno kimnc sijedom glavom.

— Zar ne? — radosno vikne Mo. — Otac me htio nazvati Kri, ali Kri mi se ne sviđa.

— I Kri je sasvim lijepo ime — reče upraviteljica. — Sigurno si došla iz inozemstva, zar ne? Imaš čudan naglasak.

— Inače govorim sasvim drugačije — objasni Mo.

— A gdje stanuju tvoji roditelji?

— U kući — odgovori Mo.

— U kojoj državi? — strpljivo je ispitivala upraviteljica.

— Ne znam što je to država — reče Mo.

— Kako dugo već ideš u školu, dijete moje? — uporno je nastavljala upraviteljica s ispitivanjem.

— Sva djeca idu u školu kad navrše pedeset godina — reče Mo.

— No ti si neko ludo dijete! — vikne upraviteljica smijući se glasno.

— Ne! — izbezumljeno drekne Mo i podvuče se pod stol.

Djeca su se uplašila, ali se upraviteljica uplašila još više. — Zaboga! Što je s tim djetetom? — upita ona sva zaprepaštena.

— Ona ... ona je jako plašljiva — promuca Valter.

Upraviteljica klekne, zaviri pod stol i vikne: — Mo!
Zašto si se podvukla pod stol?

— Nemojte me zatvoriti, molim vas, nemojte! —
drekne Mo.

— Ma tko te hoće zatvoriti? — vikne upraviteljica.

— Molim vas, ja nisam luda! — drekne Mo.

— Ma ja sam se samo šalila! — vikne upraviteljica.
— Nemoj se odmah ljutiti!

— Ljudi su zločesti. Hoću kući — zajeca Mo.

Sad se i upraviteljica podvuče pod stol i pokuša umiriti Mo. — Ali, dijete moje, rekla sam tek onako da si luda — objasni ona.

— Ja nisam luda! — ponovo drekne Mo. — Nikad ne kolutam očima!

— No, hajde, Mo! — gotovo preklinjući reče upraviteljica. — Budi dobra! Svečano ti obećavam da te nitko neće zatvoriti!

— I zločesti čovjek s uniformom prekršio je riječ — vikne Mo. — Nije mi htio vratiti ogrlicu.

Djeca su bespomoćno zurila pod stol. Napokon se dolje podvuče i Greta i reče: — Mo, kunem se da ti se neće ništa dogoditi! Meni valjda vjeruješ, Mo? Zar ne?

— Hoćemo li sada poći u Vilinu šumu? — vikne Mo ispod stola.

— Poslije ćemo sigurno poći u Vilinu šumu — odgovori Valter. — Ja ću paziti da te nitko ne zatvori. Upraviteljica te također neće zatvoriti. Ona je učiteljica.

— Oh! — reče Mo i izvuče se ispod stola. Onda sa strahopoštovanjem pogleda upraviteljicu knjižnice. — U nas nikad nikoga ne zatvaraju — reče i obriše suze.

Zatim se i Greta pojavi ispod stola i na kraju izvuče se stenjući i upraviteljica knjižnice. — Jako sam se uplašila, dijete! — reče prijekorno i s olakšanjem odahne. — No recite, djeco? — upita ona. — Što je s malom? Zašto je tako plašljiva? Gdje ste je upoznali? I zašto govori tako čudno?

— Ona je ... ona je ... ona je došla — počne Valter zamuckujući, ali tada netko energično prodrma kvakom na ulaznim vratima, a odmah zatim ljutito pokuca.

— Zašto su zaključana vrata? — zapanjeno vikne upraviteljica.

— Mora ... mora da se dogodilo zabunom — reče Valter još uvijek zbunjen.

Lupa je postajala sve jača i zato upraviteljica priđe bliže i upita: — Tko je?

— Policija! — zaori dubokim glasom narednik.

— Policija?! — zaprepasti se upraviteljica. — Vi ste to, naredniče?

— Da! — čulo se kako urla narednik. — Žandarme-rijski narednik!

— Što želite?

— Otvorite, molim! — vikne narednik.

— Ali upravo zatvaram knjižnicu — glasno reče upraviteljica. — Molim vas, po knjige dođite sutra!

— Ne čitam nikakve knjige! — urlao je narednik.
— U ime zakona otvorite!

— No sad sam zaista znatiželjna — vikne upraviteljica i otključa vrata.

— Gdje su djeca? — drekne narednik i nahrupi unutra.

— Kakva djeca?

— Valter i njegove sestre. I mala djevojčica s plavom kosom i crvenim kaputom i dijamantskom ogrlicom! — uzbuđeno vikne narednik.

— Zaboga! — uzbudi se upraviteljica. — Što hoćete s djecom? Tu sjede i čitaju! — tada se okrene i iznenada zanijemi. Djeca već odavno nisu bila tu. Digla su se i pobjegla, a vrata prema vrtu ostala su širom otvorena.

15. poglavlje

SVE GREBE, SVE BODE

Čim su djeca čula narednikov glas, pobjegla su brzo u vrt. Otrčaše zatim uskim putem koji je vijugao između kuća sve do ulice prema Dubokom Jezeru. Izvan gradića prostirala su se polja i djeca preko krumpirišta potrčaše prema cesti. Ali, kad su gotovo stigla do nje, spaze nekoliko teretnih kola kako dolaze iz grada, skoče u jarak i sagnu se da ih se ne bi vidjelo.

— Seljaci se vraćaju s tjednog sajma — zadihano objasni Oto. — Idu kući.

— Možda je među njima i ona debela žena s kokošima — uplašeno viknu Greta.

— I onaj odurni starac s jabukama — doda Erna.

Čučali su u jarku dok nisu prošla i posljednja kola.

Tada Valter uspuže uz nasip i pogleda naokolo.

— Ostanite gdje jeste! — vikne. — Ide ih još nekoliko! — I opet otpuže dolje.

Ostali su bili sasvim zadovoljni što su se načas mogli odmoriti.

— Cesta je suviše nesigurna — zabrinuto reče Valter. — Moram razmisliti kako ćemo na drugi način doći do Proljetne staze.

— Mogli bismo krenuti poljskim putem koji vodi iza Visokog brda — predloži Oto.

— Nikako! — vikne Konrad. — On vodi neprestano uzbrdo-nizbrdo.

— Neka! Pa što onda — reče Valter. — Tamo nas sigurno neće nitko vidjeti. Tim se putem rijetko prolazi.

— Ali što ćemo s Lotom? — dosjeti se Greta. — Ne možemo je tako kasno navečer voditi u šumu.

— Konrad će je odvesti kući — odredi Valter.

— Nisam ja nikakva dadilja — pobuni se Konrad.

— Ne idem kući — zaplače Lota. — Ako se sama budem vratila kući, dobit ću batina. Molim vas, i ja bih htjela vidjeti svemirski brod.

— Zašto ona plače? — preplašeno upita Mo.

— Zato što mora kući — objasni Greta.

— Zar ne smije s nama? — upita Mo.

— Premalena je — reče Valter.

— Ali zato ima vrlo brze noge — reče Mo.

— Smrkava se i naši će roditelji biti zabrinuti — pokušava objasniti Valter.

— Već sam često predvečer bila s vama u šumi — jecala je Lota. — Tata i mama znaju da pazite na mene.

Greta je zagrla i obriše joj suze. — Ali možda će to danas biti puno kasnije ... — Lota, budi tako dobra pa idi kući!

— Erna bi je mogla odvesti kući — dobaci Vili nacerivši se.

— Jesi li poludio! — uzvikne Erna. — Odvedi je ti kući! Narednik će me uloviti i zatvoriti i pitati gdje ste vi. I što da onda kažem?

— Reći ćeš da smo na Asri — hladno odgovori Vili.

— Od narednika se zaista može svašta očekivati — reče Oto.

— No ako zatvori i Lotu! — prestrašeno vikne Greta.

— Da je radije povedemo sa sobom — kolebajući se reče Valter.

— Čak sam vam rekla gdje je Mo — zacvili Lota i bojažljivo zaškilji u Valtera.

— Time si nam stvarno učinila veliku uslugu — pomirljivo prizna Valter.

Lota zablista.

— Ali se ne smiješ umoriti — opomene je Greta.

— Divno! Divno! — radovala se Lota. — Nisam uopće umorna. Ni najmanje. I sigurno neću biti umorna.

I Mo se obradovala. — Ja volim Lotu — reče. — Vrlo je dražesna.

— A voliš li i nas? — radoznalo upita Erna.

— Sve vas jako volim — odgovori Mo pocrvenjevši.

— Smatraš li da sam i ja lijepa? — upita s napetim iščekivanjem Erna.

— Ti imaš same male točke po licu — reče Mo.

Erna se zaprepasti. — To su sunčane pjege — vikne.
— Moja je mama rekla da će nestati kad odrastem.

— Nos ti je vrlo zgodan — reče Mo. — A imaš i prekrasnu kosu. Izgleda kao sunce kad zalazi.

— Zaista? — razdragano vikne Erna. Ali onda uzdahne i reče: — Ah, ti samo tako kažeš! Htjela bih biti lijepa kao ti.

Mo se začudi. — Ja nisam lijepa. Moja prijateljica je lijepa.

— Ali što ćemo raditi ako dođemo kući bez Mo i bez ogrlice — upita Oto. Pomisao na narednika još ga je uvijek uznemirivala. — Nitko nam neće vjerovati da je odletjela natrag na Asru.

— Kad ode, neće je biti — nabusito reče Valter. — Svejedno mi je što će se onda dogoditi.

— Ali meni nije! — ljutito vikne Oto.

— Kukavico! — drekne Valter.

To još više naljuti Ota.

— Možda će narednik misliti da smo ubili Mo i ukrali ogrlicu — doda on.

— Ti bulazniš — razdraženo reče Valter. — Neka narednik traži Mo dok ne pobenavi. Nismo mi krivi što je ne može naći.

— Momci! — ushićeno upadne Vili. — To bi bilo fantastično! Već odavna želim da dospijem u zatvor!

— Zar ste poludjeli! — reče Valter. — Pa mi smo nedužni! Zato nas nitko ne može uhapsiti! — Ali u to nije bio baš sasvim uvjeren. — Zna li tvoj otac pisati na našem jeziku? — upita on Mo zamišljeno.

— Moj otac zna mnogo Loga — reče Mo, kimajući uvjerljivo glavom.

— Tvoj nam otac mora dati pismenu potvrdu da si odletjela natrag na Asru — reče Valter.

— I da si ponijela ogrlicu! — umiješa se Oto.

— Što je to potvrda? — upita Mo.

— Potvrda je, na primjer, kad izostaneš iz škole pa ti mama dade pismo za učiteljicu u kojem piše da si bila bolesna — objasni Oto.

— Mi nismo bolesni — reče Mo zbunjeno. — I uvijek idemo u školu.

— Ako ne budemo mogli dokazati da si odletjela natrag na Asru, sve će nas onaj zločesti čovjek u uniformi zatvoriti — pokuša joj objasniti Greta.

— Kao kokoši? — uplašeno upita Mo.

— Da — reče Valter da uveliča stvar.

— Lijepo ću zamoliti oca da vam to učini — žurno doda Mo. — Reći ću mu da ste vi dobri ljudi, onda će vam sigurno dati potvrdu.

Djeca se malo umire i lijepo zahvale djevojčici s Asre. Sunce je upravo zalazilo iza modrikastog svjetlucavog lanca dalekih Vilinih planina. Nebo je bilo vedro. Nekoliko odvažnih lastavica proletjelo je iznad dječjih glava, na nekom seoskom imanju lajao je pas, a nekoliko krava žalosno je mukalo jer ih vjerojatno još nisu pođjili.

— Sunce zalazi! — začuđeno vikne Mo.

— Zar na Asri sunce ne zalazi? — napetom pažnjom upita Vili.

— Oh, kako ne — reče Mo. — Ali to traje puno, puno duže.

— Na Zemlji se sve odigrava brzo — reče Oto.

— Moramo krenuti! — vikne Valter i opet uspuže uz nasip da vidi da li je cesta prazna. — Nema više nikoga! — vikne. — Hajdemo.

Djeca brzo pređu preko ceste i spuste se na drugoj strani. Probijala su se zatim kroz vrbik sve dok nisu stigla do Vilinog potoka.

— Zar moramo stalno trčati? — upita Mo, dolazeći teškom mukom do zraka.

— Ne smije nas nitko vidjeti — objasni Valter. — Jer će nas inače progoniti.

— Zemlja je tako naporna — uzdišući reče Mo.

Djeca su vidjela na drugoj obali strmu kosinu Visokog brda, ali su morala otrčati sve do neke staze da bi dospjela prijeko jer je Vilin potok bio još uvijek nabujao od prijedodnevnog nevremena. Zatim se četveronoške poput majmuna uzveru na brežuljak. Na drugoj strani spuštali su se dječaci, jednostavno na stražnjici, dok su djevojčice poleđice otpuzale nizbrdo. Lota je stalno bila među prvima. Trudila se da ne zaostane da je Valter ne pošalje kući. Sad je djecu od poljskog puta dijelila samo još gusta šikara kupina.

Zbog oštrog trn ja napredovala su sasvim sporo, a morala su i dobro paziti da se ne ozlijede.

— Sve bode, sve grebe! — ljutito se žalila Mo. Lijeva ruka, što je gola virila iz kaputa, bila je izgrebena do krvi i ona ju je zgranuto promatrala. Valter joj je pomagao koliko je mogao, sve dok nije zapela svilenom podstavom o bodljikavo grmlje i više nije mogla dalje.

— Oprezno skini kaput! — posavjetova je Valter.

Mo ga poslušala i začas opet bijaše slobodna. Valteri snažnim pokretom otrgne kaput, pri čemu se svilena

podstava posve izderala, onda ga omota oko obiju ruku i prokrči put za Mo.

Ostali su ih na poljskom putu već nestrpljivo čekali. Samo se Konradu više nije žurilo. Usta je natrpao kupinama i stalno brao dalje.

Mo opet obuče kaput. — Zašto to malo drveće tako bude? — zapita ona.

— Zar u vas nema trnja? — začudi se Greta. — Pa i vi imate ruže penjačice?

— Naše cvijeće nema ništa šiljatog — reče Mo.

— U vas ništa ne grize, ništa ne bude, pa to mora biti dosadno — naruga se Oto.

— Ruka ti je izgrebena do krvi, Mo! — vikne Greta. — Boli li te?

— Malo — odvrati Mo.

— Možda ti je čelo već bolje — reče Greta. •— Onda ti mogu zalijepiti flaster na ruku. — Ona oprezno zaviri pod flaster na Moinom čelu i vikne: — Ogrebotina je već bolje! — Pažljivo ga skine i prilijepi na najveću ogrebotinu na ruci. — Tako, sad te više ne boli, je li? — upita za svaki slučaj.

— Ne — hrabro odvrati Mo. Djeca sad više nisu morala trčati jer je poljski put bio dosta skriven, a nada-leko i široko nije bilo nikoga. No ionako ne bi više mogla trčati. Put je vodio neprestano gore-dolje, kao što je rekao Konrad, a često su se morala penjati preko velikog kamenja i provlačiti ispod niskih grana. Ipak su do Viline šume došla brže nego što su se nadala, jer je poljski put bio mnogo kraći od ceste. Kad su se ponovno popela na neku strmu uzvisinu, vidjela su da se rub šume nalazi nadohvat ruke.

— Još malo pa smo stigli! — radosno vikne Valter.

Vili mahne šeširod i drekne: — Juhej! — Pritom izgubi ravnotežu i sruši se kao lavina sve do podnožja brežuljaka. Tamo je ostao nepomično ležati.

— Vili! — zaprepašteno krikne Erna i potrči ludo odvažnim skokovima niz strmu padinu. Ostali se brzo spuste za njom.

Erna zgrabi Vilija za kosu i podigne mu glavu.

— Jesi li živ? — vikne sva prestrašena.

Vili se grčevito naceri tako da mu se sve sunčane pjege skupiše na gomilu i promrmlja: — Momci, kotrljanje je zabavno. — Ali izgleda da nije bilo baš sve tako zabavno, jer mu je nos krvario a lice bilo sve izgrebano.

— Iz nosa ti curi krv — prijekorno reče Erna.

Vili sjedne, ali se nije brinuo za nos, nego je žalosno gledao šeširić. Držao ga je čvrsto dok se kotrljao, ali je ipak bio jako zgužvan, dok je pero bilo nestalo.

— Takav bezobrazluk! — ljutio se. — Moj lijepi šešir. — Jako ga je volio.

— Lezi na leđa, onda će krv prestati teći iz nosa! — podsjeti ga Valter.

Vili opet legne, raširi noge i ruke i umiri se.

Mo se zbog toga jako uznemirila. Klekla je do njega i bojažljivo ga pomilovala.

— Jesi li bolestan? — upita ga samilosno.

— Nisam nikakvo pile — promrmlja Vili.

— Što je to pile? — zapita Mo.

— Pile je kokošje dijete — reče Greta.

Na to se Mo morala nasmijati. — Ne, ti nisi kokošje dijete — reče Viliju. — Ti si ljudsko dijete.

Vili iznenada skoči kao da je poludio.

— Jao! Jao! Jao! — vikao je pokušavajući da ždere sa sebe košulju.

— Što ti je? — prestraše se djeca.

— Legao sam u mravinjak! — objasni Vili. — Brzo, pomozite mi! Jao! Jao!

— Skini hlače! — vikne Erna.

— Ne hlače! — drekne Vili. — Puze mi po vratu!

Valter zgrabi Vilijevu košulju i htjede je svući preko glave, ali kako nije bila otkopčana, Vili se gotovo zadio. Srećom su popucala sva dugmeta i košulja je skliznula. Tada je Vili istrese, temeljito pretraži i ukloni mrave. — Momci, kako ovi grizu! — jadao se.

— Moramo dalje! — opomene Valter.

Vili navuče košulju, protrlja nos i već se opet cerekao.

— Sada nam se više tako ne žuri — uzdišući reče Greta. Bila je već pomalo umorna. — Ta, tu je prijeko Vilina šuma. A na nebu uopće još nema zvijezda.

— Moramo čim prije naći Proljetnu stazu — upozori ih Valter.

— Ne može više biti daleko — nadobudno reče Oto. No njegova je radost bila preuranjena.

16. poglavlje

MOČVARA JE SAMO ZA ODRASLE

Prije svega morali su probuditi Konrada. Legao je u travu i čvrsto zaspao.

Valter ga prodrma i vikne: — Konrade, moramo dalje!

Konrad skoči i zbunjeno se osvrne. — Zar je već doručak? — promuća.

Ostali se nasmijaše. — Umrijet ću od gladi — posramljeno promrmlja Konrad.

— Pritegni remen! Ni mi nismo ništa jeli — reče Valter. — Kad budeš došao kući, moći ćeš sve nadoknaditi.

— Onda više neće biti ničega — zabrunđa Konrad.

Morali su prijeći samo još mali humak, ali se poljski put poslije toga iznenada završavao i djeca su se našla pred močvarnom livadom, obraslom gustom, visokom travom. Protezala se uz rub Viline šume dokle je oko sezalo.

— Jao, čini mi se da je to velika močvara — zbunjeno reče Valter.

— Moramo li kroz nju? — bojažljivo upita Erna.

— Kad bih samo znao kako — zamisli se Valter.

— Možda će biti bolje da se vratimo na cestu — zabrinuto predloži Oto.

— Ja neću! — vikne Konrad i jogunasto sjedne na zemlju.

— Ići kroz visoku travu mora da je juko šaljivo — dobaci Vili.

Nos mu više nije krvario i zato je opet bio poduzetan.

— To je strašno opasno! — vikne Erna.

— Tek je malo sklisko — olako objasni Vili.

Valter je oklijevao. Znao je da je močvara opasna.

Izgubili bi previše vremena da se vrate na cestu pa da onda tek pođu u Vilinu šumu. Uz to samo što nije pao mrak. — Poljski put ovdje završava i to mora nešto značiti — razmišljao je glasno.

— Znači da dalje ne možemo — primijeti Oto.

— Pusti Valtera da razmisli! — grubo se na njega okomi Greta. Imala je povjerenja u brata.

Iznenada Valteru nešto sine. — Sjetio sam se — reče. — Pričao mi je jednom stari pastir Pavle kako se može proći kroz močvaru. Tamo gdje prestaje poljski put, valja samo ići ravno prema oznaci na rubu šume, onda se ne može pogriješiti. Doduše, malo je vlažno i treba pripaziti da se ne zagazi u kakvu jamu.

— Ne vidim nikakvu oznaku — progunđa Oto. Barska trava bila je tako visoka da je sezala iznad dječjih glava; iza nje nisu mogla vidjeti čak ni vrhove drveća.

Valter potrči uz humak i pogleda prijeko prema šumi.

— Vidim oznaku! — iznenađeno vikne.

— Gdje? — začude se ostali i pohrle k njemu.

Samo je Konrad ostao sjediti. Bilo mu je svejedno, jer se nije radilo o jelu.

— Vidite li onu visoku brezu između jela? — upita Valter. — Na njoj se nalazi crvena mrlja. To je oznaka.

— Jesi li siguran? — sumnjičavo upita Oto.

— Jasno je kao pekmez — odvratí Valter. — Što bi inače bilo!

— No da — oklijevajući prizna Oto. — Samo se ne bih htio utopiti.

— Pa ti znaš plivati! — obrecnu se Greta.

— Hahaha! Plivati u močvari! — podrugljivo vikne Oto. — Progutat će te kao mačka miša i nikad te više.

Greta i Erna se sada malo uplašiše, ali Valter i Vili nisu htjeli odustati. Oni otrče natrag do močvare, a Greta, Erna i Oto pođu za njima obuzeti različitim mislima.

•— Ako vas je strah, Vili i ja idemo sami s Mo — ljutio se Valter. — Znam sigurno da je ono oznaka.

— Idem s vama — izjavi Oto. — Ali odavde ne možemo vidjeti oznaku i ne možemo se prema njoj ravnati. Stajali su, naime, opet pred visokom barskom travom, a kroz nju se crvena oznaka na brezi nije vidjela.

— Baš je to glupo! — vikne Valter. — Ili je trava previsoka ili smo mi premaleni.

— Močvara je samo za odrasle — podrugljivo reče Oto.

— Kad bismo sad mogli letjeti — zamišljeno primijeti Valter.

— Mi djeca na Asri možemo letjeti — tiho reče Mo. Bila je umorna i mukom je držala otvorene oči. I Lota je bila umorna, ali prije bi pregrizla jezik negoli to priznala.

— Natrag do ceste — predloži Oto.

Valter se na njega uopće nije osvrtao. Zamišljeno je promatrao Lotu. Ona se odmah prestrašila i sakrila iza Grete.

— Ne idem kući — zacvili ona.

— Lota je naš spas! — radosno vikne Valter.

— Kako? — viknu zapanjeno ostali.

— Lota je lagana — objasni Valter. — Mislim da ću je moći prenijeti kroz močvaru.

Ostali nisu shvatili što namjerava.

— Dođi, Lota! — prijazno je zamoli Valter.

Ali mu Lota nije posve vjerovala. — Ti... ti si rekao da smijem ići s vama — zajeca.

— I prava je sreća što si pošla s nama — odvratila Valter. — Da tebe sad nema, nikada se Mo ne bi vratila na Asru.

— Zaista? — ponosno vikne Lota i pride mu. Valter je digne na ramena i ona mu sjedne za vrat. Tako pođe s njim nekoliko koraka kroz visoku vravu. On u njoj potpuno nestane, ali je zato Lotina glava izvirivala iznad

trave. — Vidiš li crvenu mrlju na brezi, Lota? — čulo se kako viče.

— Da! — drekne Lota.

Sad su i ostali shvatili kako im Lota može pomoći te zapljeskaše rukama.

— Hura! — veselo drekne Vili.

Valter se vrati s Lotom i nasmije polaskan. Ali se odmah uozbilji. — Slušajte sad dobro! — opomene ih. — Morate ići tik iza mene! Jedan za drugim! Nitko ne smije ni malo zaostati. Najprije Mo. Onda ti, Greta! Nikako ne smiješ Mo ispustiti iz vida da ne skreneš s puta! I vi ostali morate dobro paziti tako da uvijek pred sobom imate leđa svog prethodnika! A ti, Lota, gledat ćeš stalno samo u crvenu mrlju! Nijednom ne smiješ pogledati u stranu! Držat ćeš me za uši i tako upravljati, kao pravi jahač!

— Ah, divno! — klicala je Lota.

— Morat ćeš upravljati sa mnom tako da stalno idem ravno prema crvenoj mrlji! — nastavi Valter. — Ako skrenem lijevo, moraš me povući za desno uho, a ako skrenem desno, onda za lijevo! Znaš li gdje je desno, a gdje je lijevo?

— Desno je ovdje! — vikne Lota.

— Jao! — drekne Valter. Ona ga je snažno povukla za desno uho. — Ne moraš vući tako jako!

— A to je lijevo! — vikne Lota i povuče ga nešto blaže za lijevo uho.

Valter je bio zadovoljan, ali je još jednom strogo upozori: — Lota, svoj zadatak moraš dobro obaviti! Naši životi ovise o tebi! Jesi li razumjela?

— Da — odvrati Lota vrlo polaskana.

— No, onda naprijed! — naredi Valter. Stisne usne i zajedno s Lotom opet potone u barskoj travi. Ostali su ga slijedili jedan za drugim kao što je bio naredio. Najprije Mo, onda Greta a za njom ostali. Zaštitnica je kao obično bio Oto. Tlo je bilo vlažno i klisko i do gležanj a su propadali u nj.

— Fuj! Moje će se lijepe cipele sasvim smočiti! — vikne Erna.

— Ne smeta! — dobaci Valter. — Nikad čovjek ne zna na što sve može stati. Ostavi cipele na nogama! I pazi da se ne spotakneš.

Cvrčci su cvrčali, zrikavci su zrikali i, kao na znak, stotine žaba odjednom je započelo svoj večernji koncert.

— Tko se to tako dere? — bojažljivo upita Mo.

— Žabe — vikne Greta. — Neće ti ništa!

— To su dobre žabe! — vikne Oto.

— Momci, pa to ide kao podmazano! — zadovoljno vikne Vili.

— U pomoć! — iznenada drekne Erna zapomažući.

— Sto ti je? — vikne Valter i prestrašeno se zaustavi.

— U pomoć! — ponovo zaurla Erna. Do struka je propala u jamu. — Spasite me! — zapomagala je.

Vili i Konrad brzo je zgrabe i izvuku. Čuo se šum kao kad se čep izvlači iz boce i onda je opet stajala na čvrstom tlu.

— Ah, jezivo! — ljutila se neprestano. — Sva sam mokra!

— Što se dogodilo? — vikne Valter koji kroz visoku travu ništa nije vidio.

— Žaba je skočila prema meni i htjela me ugristi!
— vikala je Erna. — Od straha sam pala u jamu.
Ostali se s olakšanjem nasmijaše.
— Ta, žabe ne grizu, ti kukavico! — vikne Vili.
— Ne volim žabe! — bjesnjela je Erna. Bila je vrlo nesretna što se smočila do struka.
— Molim te ostani u redu pa makar na tebe skočio krokodil! — vikne Valter i pođe dalje.
Ostali su hihotali, ali su sad dvostruko pazili da i njih ne zadesi ista sudbina.
— Šuma! Vidim šumu! — likujući vikne Lota.
Odmah zatim stupi Valter na čistinu i radosno vikne:
— Dođite, dođite, dođite! Tu smo!
Mo, koja se čvrsto držala za njegove naramenice, također je bila na čistini, a onda se brzo, jedan za drugim, pojave Greta, Vili, Erna i Konrad.
Pred njima se nalazila mala, suha livada, a iza nje bila je napokon Vilina šuma.
Valter skine Lotu, protegne se i obriše znoj. — To smo dobro obavili! — reče duboko uvlačeći zrak.
Mo sjedne u travu i zabrinuto pogleda svoje lijepe baršunaste cipele i čarape koje su bile mokre i blatne. Ali je Erna izgledala puno gore. Sa suknje joj se cijedilo blato i sve je ispod nje bilo mokro. — Šta da sad radim? — jadikovala je.
— Ništa — reče Valter. — Osušit će se.
Djeca sjednu, skinu cipele i čarape, koliko se dalo, iscijede vodu iz čarapa, zatim naberu malo trave i pokušaju njome obrisati noge. Ali to nije puno pomoglo i oni ponovno navuku cipele i čarape. Greti je bilo drago što je imala samo stare sandale bez čarapa.

Odjednom Valter otkrije da nema Ota. — Gdje je Oto? — vikne i uplašeno skoči.

— Bio je tik iza mene — reče Konrad.

— Oto! — prodere se Valter tako glasno da se sav zajapurio.

— Oto! — vikali su i ostali.

Onda su bojažljivo prislušnuli. Žabe su i dalje kretale, a tri su vrane letjele iznad močvare krešteći promuklo.

Oto se nije javljao.

17. poglavlje

KAD JE ČOVJEK MRTAV NE SMIJE VIKATI

Valter probljedi. — Oto! Oto, gdje si? — zaviče opet. — Sigurno se utopio — jadikovala je Erna i rukama pokrila lice.

— Ne! Ne! — vikne Greta i htjede otrčati natrag u močvaru. No Valter je čvrsto uhvati i zadrži. — Jesi li poludjela? — drekne. — Ostani tu! Ja ću potražiti Ota.

— Sagnuvši se poleti u visoku travu. Međutim, Oto je u tom trenutku upravo izlazio i oni se snažno sudare glavama.

— Jao! — proderu se obojica.

— Gdje si bio? — otrese se na njega Valter i protrlja čelo na kojem se pojavila velika čvoruga. No bio je sretan što se Oto vratio.

— Doživio sam nešto strašno — promuklo reče Oto.

— Što? — uzbuđeno povikaše ostali i skupiše se oko njega.

— Pričaj! Pričaj! — oduševljeno vikne Vili.

Otu su koljena podrhtavala i zato je prije svega morao sjesti. Tada počne pričati: — Zaustavio sam se da obrišem naočale.

— Uvijek te naočale! — prekine ga Valter vrteći glavom. — Još ćeš zbog njih stradati!

— Kad se uprljaju, moram ih obrisati — ojađeno se branio Oto.

— No to nije moglo biti tako strašno? — začuđeno upita Konrad.

— Budalo — reče Oto. — Pa to i nije bilo strašno, ali upravo kad sam htio staviti naočale, prema meni se ustremila velika zmija ...

— Zaista! — zaprepašteno drekne Erna.

— Da — nastavi Oto. — Razjapila je čeljusti i isplazila jezik.

— Majko mila! — proštenja Greta.

— I što si učinio? — upita Vili.

— Pretvarao sam se da sam mrtav — odgovori Oto.

— Ionako nisam mogao nikamo pobjeći.

— Zašto nisi zvao u pomoć? — zapita Konrad.

— Kad je čovjek mrtav, ne smije vikati — odvрати Oto.

— Je li to bila riđovka? — upita Vili živo zainteresiran.

— Bez naočala nisam mogao vidjeti — odgovori Oto.

— Je li te ugrizla? — zabrine se Valter.

— Ne — reče Oto. — Nisam se micao, pa je pobjegla. Ona na jednu, a ja na drugu stranu.

— Imao si sreću što si našao put! — s olakšanjem primijeti Valter.

— Vidio sam vaše tragove — ponosno objasni Oto.

— Jadni Oto! — uzdahne Greta. Kosa joj je opet žala na lice, ali je sad bila toliko raščupana da je više nije mogla popraviti.

— Mislili smo da si stvarno mrtav — reče Valter.

Mo, sjedeći u travi, pažljivo je slušala. — Što je to riđovka? — htjela je znati.

— Riđovka je duga, tanka životinja bez nogu — protumači Valter. — Kad te ugrize, postaneš jako bolesna.

— Zašto? — upita Mo.

— Otrovn je — objasni Greta.

— Šta je to otrovno? — upita Mo.

— Otrovno je gore nego kad te nešto ugrize — reče Oto.

— Zašto ta životinja to radi? — upita Mo mršteći čelo.

— To je vrlo, vrlo zla životinja — objasni Greta.

— Zato što nema nogu? — upita Mo.

— Ne, ne zato — reče Valter. — Kreće se vrlo brzo.

— Zar se bez nogu može brzo kretati? — čudila se Mo.

— Pa ipak je tako! — vikne Vili. — Pogledaj! pokazat ću ti! — On legne na travu i počne se izvijati kao zmija.

— Pa to ide jako polako — s omalovažavanjem do-baci Mo.

— Ali ja nisam prava zmija — razočarano reče Vili.

Valter pogleda u nebo. — Možemo se još malo odmoriti — reče. — Još se ne vidi nijedna zvijezda. — I

on je sad bio umoran pa se rado malo ispružio. Otrgne vlat trave i počne je žvakati. Tada prekrsti ruke pod glavom i zagleda se u jastreba koji je kružio visoko u zraku.

Ostali se povedoše za njegovim primjerom. Livada na kojoj su ležali bila je veoma privlačna. Svuda je bilo zvončića; pčele su poslovno letjele od časke do časke; tu i tamo lepršao je šareni leptirić, a ptice su pjevale u šumi. S visokih planinskih litica na jugu puhao je svjež povjetarac i blagim valovima lelujavao iznad barske trave; krošnje drveća su šuštale i osjećao se miris jele i djete-line. Mo je naslonila glavu na ruku i zamišljeno gledala pred sebe! Zemlja joj se opet počela više sviđati. Iznenada se uspravi i radosno nasmije. — Eno kokošjeg djeteta! — vikne. Na rubu šume sjedila je na grani zeba i cvrkutala iz sveg glasa. — To nije kokošje dijete, to je zeba — objasni Greta.

— Što je to zeba? — upita Mo.

Valter ispljune travu i reče uzdišući: — Zeba je ptica. Ptica ima dvije noge i krila. Ima i kljun. Nogama hoda, krilima leti a kljunom jede. Zna i pjevati i leže jaja. Jaja su bijela i okrugla ...

— Može li zaista letjeti? — upita Mo.

Vili pljesne rukama i zeba odleti. — Vidiš da može — vikne.

— Leti vrlo lijepo — prizna Mo i malo tužno pogleda Valtera.

Valter to opazi i zbuni se. Uspravi se i reče vrlo ljubazno: — Pa i ti ćeš uskoro odletjeti, Mo.

— Da — potvrdi Mo.

— Velika šteta — pocrvenjevi reče Valter.

Mo se opet nasmije. — Prijateljicama ću mnogo pričati o vama — doda ona.

— Od prosjeke vjerojatno nije više daleko do proplanka gdje će njezin otac doći po nju — s nadom progunda Oto.

— Ovisi o tome gdje se na nebu nalazi Asra i u kom pravcu moramo ići — reče Valter.

— Ja već sad ne mogu hodati — progunda Konrad.

— Samo ako Lota bude mogla — doda Greta.

Lota je zgrčenih nogu i sklopljenih očiju ležala u travi.

— Vidi ti nje — vikne Greta. — Ona već spava!

Lota skoči i razrogači oči. — Ne spavam! — vikne.

— Ali si umorna, je li? — upita Greta.

— Uopće nisam umorna — bunila se Lota. — Samo sam na nešto mislila.

— Na što — upita Greta.

— Što bih mogla jesti — pokunjeno prizna Lota.

— Zar si tako gladna? — uplašeno vikne Greta.

Lota kimne glavom.

— Konrade! — povikne Valter. — Imaš li još koju karamelu?

— Ja? — zine Konrad i uspravi se. — Imam ... Imam samo još dvije.

— Daj ih Loti! — naredi Valter.

Konrad bez oklijevanja izvadi bombone i da Loti, ali onda iz džepa izvadi jabuku i proždrljivo zagriže u nju.

— Odakle ti najednom ta jabuka? — sumnjičavo upita Valter.

— Ah — mljackajući reče Konrad. — To je moja posljednja rezerva.

— To je ona nagrižena jabuka! — prijeteći vikne Valter.

— Ta bi ionako strunula — pomalo bojažljivo reče Konrad. — A ja sam je sačuvao.

Valter mu jabuku istrgne iz ruke. — Daj je ovamo! — naredi.

— Nemoj je baciti! — prestrašeno drekne Konrad. — Bila bi šteta!

— Šuti! — vikne Valter. Jabuku podijeli na osam komada i svakom dade po jedan. — Svi smo gladni — reče.

Dieca su bila sretna što su dobila nešto da pregrizu. Doduše nije bilo mnogo, ali je zato prijalo.

I Mo je požudno jela svoj dio jabuke, ali onda zabrinuto reče: — Vjerojatno me otac neće grditi.

— A zašto bi te grdio? — začuđeno upita Greta.

— Rekao je da na Zemlji ne smijem ništa jesti — doda Mo. — Mogu se razboljeti.

— Jabuke su zdrave — utješi je Valter. — U njima ima vitamina.

— Što su vitamini? — upita Mo i plašljivo pogleda Valtera.

— Vitamini su neke tvari bez kojih ljudi ne mogu živjeti — objasni Valter.

— Ali ja nisam čovjek — tiho reče Mo i poprijeko pogleda djecu.

— A šta jede tvoj otac kad na dulje vrijeme dođe na Zemlju? — upita Oto.

— Uvijek sa sobom nosi pilule — odvrati Mo.

— Fuj, pilule su gorke! — vikne Erna i prezrivo naprci nos.

— Naše pilule imaju dobar okus — reče Mo.

— Neću da znam za Asru ako se tamo jedu samo pilule — vikne Konrad.

— A zašto uvijek jedete samo pilule? — upita Vili.

Mo je bila veoma iznenađena. — Pa nema ništa drugo — reče.

Djeca bi još rado dalje razgovarala o Asri i o pilulama, ali su ih napali prvi rojevi komaraca i nisu im više dali mira.

— Odvratni komarči! — drekne Erna i bijesno zamahne oko sebe.

— Kakva li sitna, mala životinja! — zanosno vikne Mo. Jedan joj je komarac sjeo na nogu. Greta naglo udari komarca, a Mo se zaprepasti. — Zašto udaraš životinju? — vikne.

— Jer bode — odvрати Greta.

— Zato joj ne smiješ ništa učiniti — prekori je Mo. Čini se da je za nju životinja bila životinja bez obzira je li velika ili mala.

— Ovako mali stvor i nije životinja — pouči je Oto.

— Da pobjegnemo — vikne Valter. — Komarči su najgori tu kraj močvare.

Išli su rubom šume dok nisu naišli na stazu.

— To je vjerojatno nastavak poljskog puta — primijeti Valter.

— Hoćemo li tako stići do Proljetne staze? — sumnjičavo upita Oto.

— Da — reče Valter i pažljivo promotri nebo. — Poljski put vodi ravno na zapad i zato moramo naići na Proljetnu stazu.

— Kako znaš gdje je zapad? — upita Erna.

— Tamo je nebo crveno. Gdje sunce zalazi, tamo je zapad — odgovori Valter.

— Ti znaš svašta — zadivljeno reče Konrad.

Valter je pošao naprijed, a ostali su ga slijedili opet u redu po jedan jer je put bio vrlo uzak. Vijugao je kroz gustu šikaru mladih jela i lješnjaka.

— Jao! Ta pripazi! — drekne Greta.

Oto je savio granu, a onda je jednostavno pustio tako da je Gretu udarila po licu.

— Pripazi ti! — odvrati grubo Oto.

— Ne smijete ići tako nagusto jedan za drugim! — vikne Valter. — Oto, Vili, Konrade, lomite lijevo i desno grane tako da vise!

— Zašto? — vikne Vili.

— Po tome ćemo znati da smo tu već bili, u slučaju da se moramo vratiti i potražiti drugu stazu.

— Naporno je lomiti grane — požali se Konrad.

— Fuj, paukova mreža mi se zaplela u kosu! — drekne Erna.

— Vrabac ga odnio! — vikne Oto. — Moje su naočale odletjele! — Htio je slomiti granu koja je bila veoma debela i kad ju je ispustio, grana je poletjela uvis i zahvatila naočale.

— Moje naočale! — očajavao je Oto.

— Potraži ih! Čekat ćemo te! — vikne Valter.

— Kako ću ih potražiti, kad ih nemam? — ljutio se Oto.

Vili, Erna i Greta tražili su puzeći ispod okolnog grmlja.

— Evo ih! — slavodobitno vikne Vili.

— Gdje su? — upita Oto.

— Stao sam na njih! — likujući objasni Vili.

— Onda sam izgubljen! — očajno zacvili Oto.

No naočale su ostale čitave. Srećom su pale na trulu gljivu koja je zgnječena ležala na zemlji.

Dok ih je Oto pažljivo čistio, Valter postade nestrpljiv. — Idemo — poviče. — Očistit ćeš ih uz put.

— Kako ću ih očistiti, kad ništa ne vidim — žalio se Oto. Ali ih ipak poslušno natakne i pođe dalje. Ali poslije nekoliko koraka opet zastane.

— Što se opet dogodilo?

— Smrde! — vikne Oto.

— Tko smrdi! — upita Valter.

— Naočale — odgovori Oto.

— Neka smrde — bijesno dobaci Valter. — Glavno je da nešto vidiš! — On nastavi put brzim koracima i nije se više brinuo za Oto. Ostali su ga slijedili dok je Oto sa smrdljivim naočalama na nosu išao iza ostalih, trudeći se da ne zaostane.

Staza se odjednom prekinula, a visoka stijena zatvorila djeci put. Protezala se kao zid od sjevera prema jugu.

— Što ćemo sad? — upita Oto. Želeći iskoristiti priliku, žurno skine naočale da ih temeljito očisti.

— Izgleda vrlo strmo — reče Valter u nedoumici.

— Nećete me natjerati da se popnem gore — gundao je Konrad.

— Momci, pa to je sitnica! — vikne Vili. I već se vješto kao divokoza popeo uz jedan dio stijene. Ali je glavom udario u kratku, debelu granu i šesir mu pao na oči. Odjednom se objema rukama objesio za neku

izbočinu u stijeni i uzaludno pokušavao da nogama nađe oslonac. — Gdje sam? — vikao je. — Ništa ne vidim.

Valter se pope k njemu, namjesti mu šešir i obojica se spuste. — Ne izigravaj uvijek junaka! — okomi se na njega Valter.

— Popeo sam se već sasvim sam na Gromovu glavicu — reče Vili.

— Nije istina! — vikne Erna. — Nisi se popeo!

Vili je samo zbunjeno gledao svoj šešir. Sad je pored ostalog imao i veliku rupu. — Kakav bezobrazluk! — promrmlja.

— Trebalo bi se vratiti i potražiti drugu stazu — predloži Oto.

— Nema druge staze — kratko reče Valter.

— Slomio sam tri grane — žalio se Konrad.

Valter pođe duž stijene da je temeljitije ispita. Nestane iza ugla i odjednom ostali začuju kako viče.

— Tu su stepenice! Prilično su široke!

Neka vrst stepenica uklesanih u stijeni, vodile su krivudavo gore. Imale su čak i nešto slično ogradi.

Djeca su se brzo popela gore ali, kad su stigla na vrh, otkrila su da se nalaze na uskom vidikovcu oko koga je na sve strane zjapio ponor. Dalje nije bilo ni staze ni stepenica. Dolje se prostirao šumovit klanac, okružen strmim liticama, a između njih neprohodna šuma.

— Tu dolje nije Proljetna staza — obeshrabreno reče Valter.

— Sad smo se nasamarili — uzdahne Oto.

I svi se beznadno zagledaše u mračni ponor.

18. poglavlje

TU SE NE BI MOGLA PROGURATI NI LETVA

— Najbolje da se vratimo kući — zlovoljno progurda Konrad.

— Idi! — ljutito se na njega okomi Valter.

— Ne mogu sam proći kroz močvaru — uplašeno promrmlja Konrad.

— Stijene na suprotnoj strani ne izgledaju tako strašno — zaključí Vili. — Možda je iza njih Proljetna staza.

— Tamo se s Mo i Lotom nećemo moći popeti — reče Valter.

— Da se spustim dolje u klanac? — upita Vili.

— Ni govora — reče Valter.

— Onda se moramo vratiti do ceste — neodlučno¹ predloži Oto.

— Po mraku ne možemo proći kroz močvaru — objasni Valter. On sjedne, nasloni glavu na obje šake i ljutito pogleda pauka koji mu se verao preko cipele.

— Nešto moramo učiniti! Ja sam sasvim mokra! — zdvojno vikne Erna.

Vjetar je na stijeni puhao jače negoli u šumi i zahladnjelo je. šišmiši su nečujno proljetali pored njih. Dvije grane su se pristonjene jedna uz drugu zibale, jezivo škripečí. Onda odjednom negdje u blizini sablasno² krikne ćuk.

— Uh, kako grozno! — cikne Lota i začepi uši.

Mo probljedi. Oči su joj se stalno povećavale.

— Zar ne idemo dalje? — upita uplašeno.

— Ne — reče Konrad. — Morat ćeš ostati na Zemlji.

— Ali na Zemlji ne mogu živjeti! — užasno krikne Mo.

Valter gnjevno pogleda Konrada. — Glupane! — profunda. Konrad se zbuni jer nije tako loše mislio. U stvari bio je dobroćudan. Ali je sada bio gladan i umoran i zato neraspoložen. Djeca ponovo ušute.

— Čujem vodu — reče Mo.

— Gdje? — uzbudi se Konrad. — Umirem od žeđi!

— Tu dolje — pokaže Mo na ponor.

Ostali nisu ništa čuli. Samo je Valter išao uz rub stijene i napregnuto osluškivao. — Mislim da Mo ima pravo. Sada i ja čujem. Hura, to je Vilin potok! — vikne radosno. — Mo izvrsno čuje.

— Što nam sad koristi Vilin potok — razočarano reče Oto. — Ne želim se sada kupati.

— Pa Proljetna staza se nastavlja preko Vilinog potoka! — objasni veselo Valter. — Kod malog drvenog mosta!

Oto uzbuđeno poskoči. — Dakako! — vikne. — Ako budemo išli uz Vilin potok doći ćemo do Proljetne staze.

— Tako je, momče — obijesno reče Valter. Opet je postao dobre volje.

— Juhej! — vikne Vili i već se klizao niz strmi obronak, sve brže i brže dok se uz glasan pljusak nije postavio usred Vilinog potoka. — Oh! Ah! Uf! Kako je hladno! — čuli su ostali kako viče.

Ostali su puzali mnogo opreznije, jer su morali pomoći Loti i Moi, i zato su neozlijeđeni stigli dolje.

Vili je sav moker ležao na kamenoj ploči. — Bilo je veoma svježje — reče cerekajući se zbunjeno, premda su mu zubi cvokotali od studeni.

Konrad stenjući legne na trbuh i požudno počne piti bistru planinsku vodu. Ostali su također pili. Mo zagrabi vode u šaku i kuša je.

— Pijete li i vi vodu na Asri? — začuđeno upita Greta.

— Naravno — reče Mo. — Samo što je naša voda nešto slađa.

— U vas vjerojatno teče sama limunada? — naruga se Oto.

Hladna voda osvježi i ojača djecu i ona s puno nade upere poglede u Valtera. Ali je Valter neodlučno stajao kraj potoka, pogledavao lijevo i desno i pri tom se češkao iza uha. — Što tražiš? — uznemireno upita Oto.

— Ne znam hoćemo li uzvodno ili nizvodno. Most bi mogao biti i gore i dolje. Ako krenemo u krivom pravcu, sve je propalo. Možemo napredovati vrlo sporo. Svuda su same kamene gromade.

Vilin potok žuborio je bezbrižno u svom kamenom koritu. Tu i tamo bilo je malih slapova. Između njih ležala su prevaljena stabla, a s obje strane kamene su litice okomito stršile uvis.

— Tu je prilično mračno — zlovoljno reče Greta.

— I strašno hladno — doda Erna. Suknja joj je još uvijek bila sva mokra.

— Predlažem da pođemo nizvodno — reče Oto. — Ako ne nađemo most, barem ćemo tako doći kući.

— Ne — odvrati Valter još odlučnije.

— Onda radite što znate! — reče Konrad i sjedne na dasku koja se našla između dvije kamene gromade. Ali odmah tresne zajedno s njom na zemlju i izvali se na leđa.

— Jao! — drekne i dasku bijesno baci Valteru pred noge. Valter je znatiželjno pogleda, zatim naglo digno i radosno zaigra. — Spašeni smo! — zaviče neobuzdano.

Svi se trgoše.

— Majko moja! — užasnuto vikne Greta.

— Uzvodno! Moramo uzvodno! — vikne Valter i likujući zavitla daskom iznad glave.

— Zašto? Kako? — povikaše zbunjeno ostali.

— Daska! — uzbuđeno reče Valter. — Daska s mosta. U njoj su čavli. Tu ima još dasaka, vidite li?

— Da — rekoše djeca, ali im nije bilo jasno zašto se zbog toga tako obradovao.

— Daske je u proljeće ovamo naplavila visoka voda — objasni Valter. — Dakle most mora biti tu gore. — On pokaže uzvodno.

— Zašto? — upita Konrad koji je malo teže shvaćao.

— Jesi li kad vidio da daske plivaju uzvodno? — upita ga Valter smijući se.

— Ja sam prvi put ovdje — zbuni se Konrad.

Njegov glupi odgovor brzo razvedri ostale i oni veselo krenu dalje. Sporo su napredovali jer su stalno morali prelaziti preko kamenih gromada i srušenih stabala. Stijena duž koje su išli sve se više primicala Vilinom potoku i napokon više nisu mogli dalje.

— Na ovoj se strani ne može dalje — reče Valter. — Moramo prijeći na drugu obalu.

Tu su stijene bile malo više razmaknute. Prije nego što su djeca pregazila potok, skinula su cipele i čarape. Golim tabanima mogla su se bolje opirati o klisko kamenje u vodi. Da bi im ruke ostale slobodne u slučaju da se ipak poskliznu, načinila su od Otovog kaputa neku

vrstu vreće, strpala unutra cipele i čarape i sve mu to objesila oko vrata. Oto je bio bijesan, ali mu to nije ništa pomoglo.

Gacali su po potoku, hodajući po velikom kamenju koje je stršalo iz vode tako da su im se smočile samo noge. Napokon su bez nezgoda prispjeli na drugu stranu. Tamo su nastavila put preko glatkog kamenja koje je voda izlokala, zašla su iza okuke i prestrašeno se zastavila. Činilo se kao da je ovdje kraj svijeta. Stijene s obje strane potoka toliko su se približile da su se gotovo doticale. Mogla se vidjeti samo tamna, uska pukotina koja nije bila šira od rastvorene šake. Samo je dolje bio nešto veći otvor, ali se tu, potmulo šumeći, probijao Vilin potok.

— To je tjesnac! — razočarano prošapće Valter.

— Ja ću se provući! — neustrašivo vikne Vili.

Potok je ovdje bio toliko bučan da su se djeca vrlo teško mogla sporazumijevati.

— Tu se ne može progurati ni letva! — objasni Oto.

Valter jednom nogom zagazi u potok ispod procijepa i vikne: — Voda je samo do koljena! — Onda turi glavu kroz procijep i pogleda u tjesnac. Zatim izvuče glavu i nastavi: — Mislim da će ići! Ako se priljubite sasvim uz stijenu, možete se postrance provući! Poslije dva koraka tjesnac prestaje!

— Čekajte dok pokušam! — vikne Vili. Skoči u rupu, priljubi se uza stijenu i postrance se ugura u tjesnac. Voda je snažno prskala oko njegovih listova, ali Viliju to nije smetalo. On nestane. Odmah zatim začuju ostali kako viče: — Hura! Tu je most! Dođite! — Valter zadovoljno protrlja ruke. — Ne smijemo odmah kopljem

u trnje! — vikne. — Vili! — vikne još jače: — Vili, pazi dodat ću ti Lotu! Za nju je voda preduboka! — Podigne je uvis i pruži Viliju. Lota zaklopi oči, začepi uši i cikne. Ali je dopustila da s njom rade što hoće. Vili je spretno dohvati, odnese do velikog kamena kraj potoka i tamo smjesti.

I Mo je bila premalena. Voda bi joj došla do struka i oborila je. Valter je digne uvis, ali koliko god se naprezao, nije bio u stanju da je doda Viliju, bila je za njega preteška.

— Stavi je na rame! — vikne Greta.

Valter pokuša, ali je pukotina u stijeni bila tako uska da joj koljena nisu mogla proći.

— Morala bi stajati na tvojim ramenima! — predloži Oto.

Ali ni tako nije išlo, gore je pukotina bila još uža.

— Sjetio sam se! — viknuo je s one strane Vili. — Valteru, ispruži ruke! To je most! — objasni Vili. — Po njemu Mo može prijeći!

— Odlična ideja, Vili! — oduševljeno vikne Valter. On se sagne i Mo se uz Erninu i Gretinu pomoć morade uzverati preko njegovih leđa. Onda je stala na most koji su Vili i Valter načinili vlastitim rukama i priljubljena uza stijenu pažljivo se provukla kroz pukotinu. Uopće se nije bojala, nego je viknula: — To je zaista veselo. — Dakako, na Vilijevoj glavi morala je sjediti tako dugo dok nije ispustio Valtera, a nju prihvatio i posadio kraj Lote na kamen.

— To si majstorski izveo — reče Mo, smiješeći se zahvalno.

Vili se nakloni poput klauna u cirkusu, šešir mu padne u vodu i odjednom nestane u otvoru ispod stijena. — Moj šešir! — prodere se Vili. Valter ga na drugoj strani u posljednjem trenu dohvati i stavi na glavu. Ali kako mu je voda kapala za vrat, brzo ga vrati Viliju. — Sad dolazi Greta! Onda Erna! — odredi on. — Pripaziti ću ovdje da ih voda ne odnese!

Greta poveže suknju visoko i provuče se vrišteći kroz procijep. Šum vode i vlažne, hladne stijene nisu joj se svidjele, ali se dobro provukla. Erna se za svoju suknju nije morala brinuti jer je još uvijek bila sva mokra zbog nezgode u močvari. Ona se također vješto provukla na što je bila vrlo ponosna. Slijedio je Valter, on uopće nije imao poteškoća, onda je na red došao Konrad. Već na samom početku zaurla: — U pomoć! Zaglavio sam se! — Bio je čvrsto ukliješten između stijena i nije mogao ni naprijed ni natrag.

19. poglavlje

NA NEBU IMA PREVIŠE ZVIJEZDA

— U pomoć! — ponovo zaurla Konrad i pruži Valteru ruku.

Valter je zgrabi i potegne, a Oto koji je stajao iza Konrada podupre ga plećima. Na taj se način Konrad još jače zaglavi. — Ugušiti ću se! Pustite me! — zasikće kao bez duše.

— Potrudi se i ti malo! — drekne Valter potežući ga za ruku.

— Ne mogu! Suviše sam debeo! — zastenje Konrad.

Sad Valter upre plećima, a Oto potegne i Konrad se nađe do koljena u pomahnitalom potoku.

— Možda se kroz rupu možeš provući odozdo? — vikne Oto.

— Grozno ključa! — zabrinuto vikne Konrad.

— Pokušaj! — nagovarao ga je Oto.

Konrad je, doduše, bio debeo, ali nije bio kukavica i on se naglavce baci u otvor kroz koji se probijao Vilin potok. No odmah ga je voda ponijela sa sobom poput malog bureta i pritisla uza stijenu. Voda mu se prelijevala preko glave, a on je urlao: — Utopit ću se! Ne mogu ustati!

Oto naglo zagazi u vodu i potegne ga uvis. — Pokušaj još jednom! — poviče.

— Ne! — zagrglja Konrad i izbaci iz sebe pola litre vode. U međuvremenu su se Valter i Vili na drugoj strani procijepa dosjetili kako će Konradu pomoći.

— Postoji samo jedan način — razmišljao je Valter. — Moramo ga nečim provući kroz otvor.

— Da pokušamo koncem od moje udice? — oduševljeno vikne Vili i izvuče je iz džepa.

— Je li dovoljno jaka? — sumnjičavo upita Valter.

— Momče! — vikne Vili. — Fantastična je! Njome hvatam velike štuke!

— Daj ovamo! — pristane Valter. No ipak iz opreza udvostruči konac udice. Onda se požuri do procijepa i drekne: — Hej, Konrade, provući ćemo te Vilijevom udicom!

— Ta nisam nikakva riba! — uvrijeđeno vikne Konrad.

— Ako ne budeš htio, morat ćeš se sam vratiti kući!
— prodere se Valter.

— Ne! — užasnuto krikne Konrad. — Dobaci je!

Valter baci slobodan kraj konca u vodu, Konrad ga prihvati i stegne objema šakama. Zatim se sagne oče-
kujući da ga ostali povuku.

Sada Vili, Valter, Greta i Erna zgrabe konac i počnu vući. Konac pukne i oni natraške popadaju u potok. Za-
tim se naglo usprave i stresu a Erna i Greta vrisnu.

Lota pljesne rukama i cikne od zadovoljstva, a i Mo se glasno nasmije.

— Prestanite se smijati! — ljutito se na njih okomi Erna. — To uopće nije smiješno. — Lijepa crvena kosa objesila joj se poput mokre krpe u lice.

Lota i Mo prestrašeno ušute. Greta je pokušavala da svoju haljinu iscijedi kao spužvu, Vili se samo zbunjeno cerekao, dok ga je Valter ogorčeno promatrao.

— Tvoj konac za udicu ne vrijedi ni pišljiva bobala!

— okomi se na njega.

— Konrad nije štuka — ojađeno se branio Vili.

— Kad bismo imali kakvo čvrsto uže! — uzdisao je Valter zamišljeno. Pogled mu se zaustavi na Moinu ka-
putu i brzo skoči k njoj. — Mo, treba li ti još tvoj ka-
put? — upita je.

— Svakako — potvrdi Mo. — Moram ga vratiti. On pripada lutki u muzeju.

— Šteta — reče Valter. — Time bismo mogli pomoći Konradu. Mogli bismo od njega načiniti čvrsto uže i tako spasiti Konrada.

Mo brzo skine kaput i dade ga Valteru. — Uzmi ga, molim te! — molila je. — Spasi Konrada! Konrad je

dobar čovjek. Reći ću ocu da smo mu morali pomoći.
Ta, lutka je samo lutka. Ona nije živa, zar ne?

— Ne — reče Valter. Bio je duboko dirnut. Onda teškom mukom izdere kaput u trake, otrgne i preostali rukav i sve zajedno čvrsto poveže. — Vili, povuci da vidimo hoće li izdržati! — vikne on. Vili snažno povuče i Valter bijaše zadovoljan. Tako načinjeno uže je izdržalo. Onda ode do pukotine i zaurla: — Konrade, sad imamo čvrsto uže, ono će sigurno izdržati!

— Daj ga ovamo! Da se njime objesim! — vikne Konrad. Ni u što više nije vjerovao.

— Šmokljane! — drekne ozlojeđeno Greta.

— Tko? — zaurla Konrad.

— Ti! — vikne Greta.

— Čekaj, evo me! — uzrujano zaurla Konrad i zgrabi uže od kaputa što mu ga je Valter dobacio. Vili, Valter, Greta i Erna opet potegnu i sad izviri Konradova glava. Dahtao je kao morž. Valter ispusti kaput i strelovitom brzinom zgrabi Konrada za kosu, ostali ga uhvate za ruke i tako ga sretno provukoše kroz otvor. Konrad se iscrpljeno spusti na veliki kamen i nakrivi glavu čas na lijevu čas na desnu stranu da mu voda iscuri iz ušiju. Njegov je gnjev prema Greti znatno popustio. — Još ću ti ja pokazati tko je šmokljan — mrmljao je, ali mnogo mirnije.

Greta se objesno smijala. — Samo pokušaj! Ja grabem i grizem!

Samo se još Oto morao provući kroz procijep. Bio je malen i nije mu bilo lako. Voda mu je sezala gotovo iznad koljena. Ali je Oto bio žilav i okretan i probijao se polako i sigurno. I sve bi bilo dobro da kaput sa cipe-

lama i čarapama, koji mu je visio na leđima, nije zapeo o izbočinu na stijeni. Bijesno je trzao dok se kaput nije razderao i cipele i čarape popadale u pomahnitali potok.

— Vrabac ga odnio! — zaurla Oto. — Odoše cipele i čarape!

— Moje sandale! Spasi moje sandale! — vrisne Greta.

Oto nestane, ali se začas vrati i vikne: — Nema ih! Nigdje ih nisam vidio!

Djeca su bila zaprepaštena. To sa cipelama i čarapama bila je prava nesreća. Bila su, doduše, navikla da idu bosa, ali znala su vrlo dobro da cipele i čarape stoje mnogo novaca.

— Mama će strašno grditi — zakuka Greta. — Ne može nam kupiti nove.

Erna se najviše uzrujala. — Moje je cipele mama kupila u velikoj trgovini — jadikovala je.

— I onako su bile suviše otmjene za tebe — naruga se Vili, ali ni on više nije bio veseo kao inače.

— Nisu bile suviše otmjene! — plačljivo vikne Erna.

— Dalje ćemo morati ići bos! — reče odlučno Valter.

— Po oštrom šljunku? — gundajući vikne Konrad.

— Nisam ja nikakav fakir.

— Jesu li i moje cipele i čarape nestale? — zabrinuto upita Mo.

— Na žalost jesu — prizna Valter.

Mo se veoma uplašila. — Sada lutka više nema ni kaputa, a ni cipela ni čarapa — reče žalosno.

Valter izvadi iz džepa Moinu crvenu kapu i stavi joj na glavu. — Ali zato lutka ima još kapu — doda on u neprilici.

Ota su neljubazno dočekali.

— Zašto nisi bolje pazio? — razjareno se na njega izdere Greta.

— Pa mogla si ti nositi kaput! — odvrati joj bijesno Oto.

— Moje su cipele imale gumene donove — zabrinuto reče Lota.

No jadikovke i predbacivanja nisu ništa pomagala. Uto se još jače smračilo i na nebu se pojavilo još više zvijezda. Djeca bace posljednji pogled na zlokobni procijep i onda krenu dalje. Mos* ~s~aa^l više nije DIO aaieKo, ali je put do njega zbog sitnog i krupnog kamenja bio mučan i bolan.

Mo sa svojim malim i nježnim nogama gotovo uopće nije mogla hodati po šljunku pa su je Greta i Erna morale prihvatiti ispod ruke i pomoći joj. Tek kad se uzverše uz obronak prema Proljetnoj stazi, svi s olakšanjem odahnuše.

— Moje noge ne podnose šiljato kamenje — ispričavala se Mo.

— Ovdje više nije tako loše — utješi je Valter.

— Tu je jako lijepo — reče Mo. Ovdje je staza bila obrasla travom i nije više bilo kamenja.

— Samo pazi da ne staneš na bodljikavu granu! — upozori je Valter. — Mračno je! Najbolje da ideš tik iza mene!

Mo je s punim povjerenjem tapkala iza njega, ali je pri tom ipak bojažljivo pogledavala na zemlju.

Napokon ugledaše veliku šumsku čistinu, gdje su jutros pronašli Mo i oduševljeno potrčaše prema njoj.

Oto kao prvi odmah otpuže pod jele da potraži vrganje što ih je tamo ostavio.

— Gljive su još tu — radosno vikne.

— Donesi ih ovamo! — uzrujano drekne Konrad. — Pojest ćemo ih.

Ali Valter ne dopusti. — Već su prestare — reče. — A nemamo ni vremena. Moramo naći veliki proplanak kamo će doći Moin otac. — On uzme Mo za ruku i odvede je nasred čistine odakle su se zvijezde najbolje vidjele.

— Gdje je Asra? — napeto upita Valter.

Ostali dotrčaše također puni iščekivanja.

Mo je dugo gledala u zvjezdano nebo. Osvrtala se i gledala i gledala, njeno se lice sve više dužilo, a oči bivale sve veće. Napokon reče: — Ne znam gdje je Asra.

— Što?! — zbunjeno povikaše djeca.

— Kako ... kako ne? — smeteno zamuca Valter. — Morala bi znati!

— Na nebu ima previše zvijezda! — tiho reče Mo. Sjedne u travu i bojažljivo se zagleda u djecu.

20. poglavlje

ZAPAD JE NA SUPROTNOJ STRANI OD ISTOKA

Djeca zanijemješe.

Negdje u šumi je pucketalo granje kao da se divljač probija kroz grmlje. Dva žarka oka načas izrone iz gustiša, a negdje bezobrazno zahihoće grlica.

— Lijepa stvar! — zbuñjeno promrmlja Oto i prijekorno pogleda Mo preko naočala.

— Što si time htjela reći, Mo, da na nebu ima previše zvijezda? — promuklo upita Valter.

— Ne znam koja je od njih Asra — pokunjeno prizna Mo i ponovo se bespomoćno zagleda u nebo.

— Ali otac ti nije mogao doviknuti da ideš u pravcu Asre ako uopće ne znaš gdje je Asra? — strpljivo upita Valter.

— Zнала sam — tiho reče Mo. — Stalno mi je pokazivao Asru dok smo plovili kroz svemir. Ali tamo je to izgledalo sasvim drugačije.

— Kako to? — povikaše djeca. Mo namršti čelo i zamisli se. Onda nastavi: — Nebo je bilo crno. Svuda su bile zvijezde. I Sunce se uvijek vidjelo.

— A gdje je bila Asra? — nestrpljivo je prekine Oto.

— Asra je bila velika i okrugla — reče Mo. — Ali tu na Zemlji sve izgleda drugačije. — Ona zabrinuto ušuti.

I djeca su sad bespomoćno zurila u nebo.

— Možda je to Asra! — vikne Konrad i pokaže blistavu zvijezdu što se nalazila točno iznad njihovih glava.

— Glupost! — prezrivo vikne Oto. — Pa ne možemo se ravnati prema njoj.

— Tako je! — zamišljeno reče Valter. — Asra mora da je zvijezda koja se nalazi niže na nebu.

— Možda je to Asra! — vikne Greta i pokaže na veliku zvijezdu koja je lebdjela tik iznad horizonta.

— Odakle da znamo? — progundā Oto. — Na njoj ništa ne piše.

— Asru vjerojatno nije teško naći — primijeti Vili i spretno se okrene ukrug da prouči sve zvijezde. Ali se onda zbunjeno naceri i ušuti.

— Asru nećemo nikada naći! — plačljivo vikne Erna.

— Idem kući — zabruna Konrad. Ali onda čeznutljivo pogleda prema jelama gdje su bili vrganji.

— I ja idem kući — prkosno izjavi Erna. — Moram osušiti kosu inače će sutra izgledati strašno. — Iz njene kose još se uvijek cijedilo kao iz mokre krpe. Sva su djeca bila mokra. Samo su Mo i Lota ostale suhe. Srećom je u šumi bilo toplije negoli u procijepu na Vili-nom potoku. Barem im više nije bilo hladno.

— Sad idem! — reče Erna i izazovno pogleda Vilija.

— Zdravo! — dobaci Vili i kao za pozdrav skine šešir.

— Moraš poći sa mnom! — ljutito drekne Erna.

— Ja? — upita Vili. — Kosu možeš sama osušiti.

Valter je još uvijek zamišljeno šutio.

— Svi idemo kući — odlučno reče Oto. — Mo mora s nama. Što još tražimo ovdje?

— Mo na Zemlji ne može živjeti. Razboljet će se i umrijeti — tužno objasni Valter.

— Nikako! — vikne Lota i počne plakati. Bila je iscrpljena od umora.

— Možda će se priviknuti na Zemlju — nesigurno reče Konrad. — Pa jela je i od one jabuke.

Oto postade neodlučan. Na njega su Valterove riječi snažno djelovale. Ni on nije htio da Mo umre. — Zapravo je čudno da ona ne zna gdje je Asra — reče oklijevajući.

— Mo nije kriva što zvijezde na Zemlji izgledaju drugačije — ljutito vikne Greta i uzbuđeno zabaci kosu na zatiljak. — Otac joj je morao reći gdje je Asra.

— Moj se otac uzrujao što sam ispala iz svemirskog broda — plašljivo upadne Mo.

— Valter će već znati što da radimo — reče Greta da je utješi.

— Ali ti to i sama ne vjeruješ! — vikne Oto.

— Baš vjerujem! — ratoborno vrisne Greta.

— Ja ni u što ne vjerujem. Moje su hlače mokre — reče Oto. On skinje kaput i pokuša njime osušiti hlače.

— Idite svi kući! — odluči Valter. — Ja ostajem ovdje sa Mo.

— I ja ću ostati — odmah pristane Greta.

— I ja — vikne Lota.

Ostali su oklijevali.

Rado bi otišli kući, ali im je Valter bio najbolji prijatelj, nisu ga htjeli ostaviti na cjeditu.

— Valter, valjda, vjeruje da će se dogoditi čudo? — oprezno reče Oto.

— Možda se još nisu sve zvijezde pojavile — s mnogo nade u glasu reče Valter.

— Noć je. Više zvijezda nema — odvрати Oto.

— Znam nešto! — vikne Vili. — Naložit ćemo veliku vatru! — Možda će je Moin otac vidjeti i doći ovamo!

— Vatra bi bila divna — obraduje se Konrad. — Mogli bismo peći kestenje.

— U šumi ne smijemo ložiti vatru. To je zabranjeno — objasni Valter.

— I onako nemamo šibice — reče Oto.

— Znam nešto drugo! — vikne Vili.

— Što? — upitaše ostali, ali bez puno nade.

— Mo je odnekuda došla — sjeti se Vili.

— Svakako — primijeti Greta. — Došla je s Asre.

— Ali je morala doći iz nekog smjera — nesmetano nastavi Vili. — Sa zapada ili s istoka ili s juga ili sa sjevera.

— U svemiru ne postoje strane svijeta, glupane! — gundajući dobaci Oto. Djeca su bila razočarana.

Ali Vili nije popuštao. — Odakle ste došli, Mo? — upita on. — Sa zapada, s istoka, s juga ili sa sjevera?

— Ne znam što je to — potišteno odgovori Mo. — Otac mi je doviknuo da odmah poslije zalaska sunca idem stalno prema Asri.

— Au! — otegnuto zaurla Valter. Ostali ga uplašeno pogledaše. — Otkrio sam! Odmah poslije zalaska sunca!

— Pa odmah poslije zalaska sunca još nema zvijezda — prezrivo reče Oto.

— Ipak! — vikne Valter i presretan udari dlanom o dlan. — Zvijezda Danica! Zvijezda Danica!

— Što je sa zvijezdom Danicom? — uzrujano upitaše ostali.

— Odmah čim zađe sunce, vidi se zvijezda Danica! Dugo prije nego se pojave ostale zvijezde! — likujući vikne Valter.

— Momci! — povikne Vili. — I ja poznajem zvijezdu Danicu! Vidim je svakog jutra!

— Mo? Mo? — vikne Valter. — Jesi li došla sa zvijezde Danice?

— Došla sam s Asre — zbunjeno odgovori Mo. Ali 1 ona je sad bila uzrujana.

— Asra je sigurno zvijezda Danica! — vikne Valter.
— To je sasvim jasno. Odmah poslije zalaska sunca nema nijedne druge zvijezde. Tvoj je otac znao da se nika-ko ne možeš zabuniti.

— Moj je otac jako pametan — reče Mo i radosno poskoči.

— Ali gdje je zvijezda Danica? — zabrinuto upita Greta.

— Na zapadu! — blistajući objasni Valter. — Zvijezda Danica se uvijek nalazi tamo gdje sunce zalazi.

— Hura! — drekne Vili. — Zvijezda Danica se nalazi na zapadu!

Valter pogleda na sve strane na nebu. — Jao! — uplašeno vikne on.

— Sto je? — viknu ostali.

— Sad više ne znam gdje, je zapad — zbunjeno reče Valter.

— Ali malo prije si to znao — podsjeti ga Greta.

— Onda se još vidjelo gdje je sunce zašlo — razočarano reče Valter. — Sad se više ništa ne vidi. Nikakav odsjaj. Svuda je sasvim isto.

— Možda vjetar puše sa zapada! — vikne Vili. On obližne kažiprst i pruži ga uvis.

— Ako vjetar puše sa zapada, ne možemo znati da puše sa zapada jer ne znamo gdje je zapad — primijeti Oto poučno.

— Vjetar uvijek puše sa zapada! — To je rekao moj otac — tvrdokorno reče Vili i ponovno obližne kažiprst i digne ga još više u zrak. Ali ništa nije pomoglo, jer je vjetar taman prestao puhati.

— Popet ćemo se tu na stijenu! — vikne Valter. — Možda ćemo odozgo naći zvijezdu Danicu. Ponekad se nalazi jako nisko.

Vili je začas bio gore, a za njim su se popeli Valter i Oto. Samo je Konrad ostao prkosno sjediti u travi.

— Zašto i ti ne pomogneš? — ljutito drekne Greta.

— Možda ćeš je baš ti naći.

— Zašto bih je baš ja našao? — progundā Konrad.

— Lijenčino — uzrujano ga je grdila Greta.

Erna je napeto gledala u dječake, a Greta je pritrčala k stijeni i viknula: — Vidite li je?

— Ne — odvrati Valter. — Mora da je već zašla.

— Vidim Mjesec! — drekne Vili. Mjesec je velik i okrugao lebdio iznad stijene kraj Vilinog potoka. Upravo je izišao i prijazno se smješkao.

— Mjesec! — sav sretan zaurla Valter. — Mo je spašena.

— Ta zar je Mjesec zvijezda Danica? — začuđeno upita Erna.

— Ne — naljuti se Valter. — Ali sad znam kamo moramo ići!

— Kako to? — vikne Konrad i ustane. Sad se i on zainteresirao.

— Puni Mjesec uvijek izlazi na istoku — vikne Valter. — To smo učili u školi!

— Ja ne — ustvrđi Konrad.

— Ali mi želimo ići na zapad, a ne na istok — doda Greta.

Valter se smjelim skokom spusti sa stijene. — Zapad je na suprotnoj strani od istoka! — vikne zadihano. —

Ako stalno budemo išli tako da nam Mjesec bude za leđima, bit će isto tako kao da se ravnamo po zvijezdi Danici.

— Juhej! — oduševljeno krikne Vili. Pri tom gurne Ota i Oto nehotice spuže sa stijene. Zaustavio se na Gretinim leđima i oboje se strovale. Greta naglo ustane i počne ga šakama bijesno udarati po leđima. — Zašto ne paziš! — izdere se.

Oto je bio vrlo utučen. — Jesi li se udarila! — upita bojažljivo.

— Ne! — ljutila se Greta. — Ali sam u nešto pala. — Bila je odozgo do dolje prekrivena čičcima. Djeca joj brzo skinu čičke i htjedoše krenuti, ali je Lota u međuvremenu zaspala. Ležala je na mahovini pod jelom kao u svom krevetu i mirno spavala.

Greta je blago prodrma. — Lota! — vikne ona.

Ali se Lota nije mogla lako probuditi.

— Zar je ne možemo ostaviti da malo spava? — sažalno upita Mo.

— Ne možemo zbog nje čekati — objasni Greta. — Kad Lota jednom spava, onda spava kao top.

— Lota! Probudi se! — vikne Valter.

Lota se uplašeno trgne. — Da — šapne pospano.

— Obećala si da nećeš biti umorna — ukori je Greta.

— Pa i nisam umorna — uvjeravala ih je Lota. — Samo sam malo odspavala. — Protrlja oči i zijevne. — Sanjala sam o krumpirovoj juhi.

— Moramo ići dalje — upozori je Greta. — Znamo gdje će se Moin tata spustiti.

— Ah, divno! — vikne Lota i naglo ustane. — Gdje će se spustiti? — upita uzrujano.

— Na zapadu — odvrati Greta.

Valter se okrene suprotno od Mjeseca, zatim veselo zviždućući pođe u šumu.

Mjesec je jasno svijetlio, gotovo kao reflektor, i djeca su brzo napredovala. Šuma je bila rijetka i bez grmlja. Činilo se kao da sve životinje spavaju, jer je bilo tiho, čak ni lišće više nije šuštalo. Valter se tu i tamo zadržavao da se ogleda za Mjesecom, nalazi li se još iza njihovih leđa. Iznenada stane kao ukopan i prigušeno vikne ostalima: — Stanite! Ne mičite se! Vidim neke životinje!

Između drveća su se vidjele dvije životinje kako trče kroz šumu, ali su životinje brzo nestale i djeca s olakšanjem krenuše dalje.

— Bile su to srne — zadovoljno rekne Vili.

— Ne govori gluposti! — okomi se na njega Oto. — To su bile divlje svinje. Jasno sam čuo kako rokću.

— Konrad je roktao — reče Greta.

— Nisam valjda buldog — uvrijedi se Konrad.

Ali nije roktao ni Konrad a ni divlje svinje, nego je Mo tako disala. Ona sjedne i objesi glavu.

— Ne mogu više — reče uzdišući. Djeca se uplašeno skupe oko nje.

— Što ti je? — upita Valter zabrinuto.

— Zrak na Zemlji postaje sve gušći — reče Mo teško dišući. Greta klekne kraj nje i stavi joj ruku na čelo, kao što je vidjela da čini njezina majka. — Mo je sasvim vrela — reče. — Mo, pokaži jezik!

— Zašto? — začuđeno upita Mo.

— Kad je netko bolestan mora pokazati jezik — strogo reče Oto.

— Moj jezik je dobar — usprotivi se Mo i stisne usne. Očito se stidjela da pokaže jezik.

— I ja uvijek moram pokazivati jezik! — vikne Lota.

— Noge su mi slabe — reče Mo.

— Ja ću te nositi — obeća Valter.

— Nikako — uzbudi se Mo. — Jako sam teška.

— Uopće nisi teška — reče Valter i stavi je na leđa.

— Ti si sav mokar — šapne Mo.

— Pao sam u vodu — reče Valter i nastavi put, ali ni izdaleka više tako odlučno kao prije.

— Nisam se htjela smijati — reče Mo. — Ali je bilo vrlo smiješno.

— Ne smeta ništa — reče zasopljeno Valter. — Uvijek je smiješno kad netko padne u vodu.

— Jako mi je žao što me moraš nositi — prizna Mo.

Valter ništa ne odgovori, nego samo stisne zube. Pri svakom koraku činilo mu se da Mo postaje sve veća i teža. Disao je sve teže a koljena su mu klecala. Upravo je htjede spustiti na zemlju jer nije mogao dalje, kad Vili zavikne: — Hura! Hura! — Proplanak! Tu smo!

Valter posljednjim snagama istetura iz šume i pusti Mo da blago klizne na zemlju. Zatim i on sjedne i počne pohlepno hvatati zrak.

Pred njima je ležala prostrana visoravan koja se protezala sve do dalekih, šumovitih nizova brežuljaka na horizontu. U blizini je stajalo nekoliko osamljenih hrastova, osakaćenih vjetrom. Svuda je rasla divlja trava, a u njoj su razbacane ležale kamene gromade. Mjesec se već visoko popeo na nebu i pusti, beznadni kraj zavio

u sablasno svjetlo. Samo su hrastovi bacali izobličene sjene, a uz rub šume bilo je mračno.

Djeca su se osvrnula na sve strane, ali svemirskog broda nije bilo nigdje.

21. poglavlje

A SAD ŠTO PRIJE KUCI

Mo je nepomično sjedila u travi i teško disala.

Djeci se izdužiše lica, pa čak i Greta postade nepovjerljiva. Bojažljivo pogleda brata, ali Valter izbjegne njen pogled, pretvarajući se da ga zanimaju jedino njegovi nožni palci.

— Tu je sam đavo rekao laku noć — napokon primijeti Oto. Onda svi opet ušutješe. I Vilija je napustio njegov poduzetan duh.

Valter je neko vrijeme ispitivački gledao u Mo, a onda reče: — Tvoj otac nije došao.

— Možda će još doći — bojažljivo reče Mo.

— Kako dugo treba od Mjeseca do nas? — upita Valter.

— Uvijek je bio vrlo točan — objasni Mo.

— Netko ide! — poluglasno vikne Vili. Njegovom oštrom oku teško je što moglo umaći.

— Gdje? — prestrašeno povikaše ostali.

— Tamo! — reče Vili i pokaže na rub šume.

U tom trenutku, otprilike dvjesto koraka daleko, iz šume izađe neobična spodoba i stane. Izgledala je kao čovjek, sa dvije noge i dvije ruke, čak je imala kaput

s podignutim ovratnikom, ali da stvar bude strasnija, nije imala glave.

Djeca se ukočiše od straha.

— Je li to tvoj otac? — šapne Valter.

— Ne — odvрати Mo — moj otac ima glavu.

Lota se pripije uz Gretu i zacvili: — Bojim se! — Greta se i sama bojala pa je šutjela. Erna probljedi kao krpa.

— Možda je to strašilo za ptice — promuca Konrad.

— Ali strašilo za ptice ne može hodati — šapne Oto.

— To je čovjek — nesigurno reče Valter. Htio je umiriti ostale, ali se ni on nije osjećao najugodnije.

— Nije čovjek! — vrisne Erna kao luda. — To je sablast! U pomoć! — Htjede pobjeći, ali se spotakne i padne.

Iz kaputa začas izviri sijeda glava i prilika potrči prema njima, vičući i mašući rukama.

— Upraviteljica knjižnice! — zapanjeno vikne Valter i naglo ustane.

— Djeco! Djeco! Napokon ste tu, vi bjegunci! — radosno povikne žena. Imala je skijaške hlače, štap i naprtnjaču, kao da se usred noći spremila za izlet u planine. — Dakle, gdje ste bili tako dugo? — reče s olakšanjem i kimajući glavom zaustavi se pred djecom.

Djeca su još uvijek bila nijema od zaprepaštenja.

— Zašto ste mokri kao miševi? — čudila se dalje upraviteljica knjižnice.

— Pali smo u vodu — prizna Valter.

— Sve je palo u vodu — promrmlja Oto.

— Vaši su roditelji očajni. Traže vas svuda. Vrlo su zabrinuti.

— Zašto? — začude se djeca.

— Već je kasno — objasni upraviteljica. •— Već ste davno morali biti kod kuće.

— Gdje nas traže? — uznemiri se Valter.

— U šumi. — Rekla sam im da ste po svoj prilici otišli na ovu visoravan, ali mi nisu htjeli vjerovati. Onda sam sama pošla da vidim jeste li već ovdje. Komarči su me u šumi gotovo požderali. Navukla sam kaput preko glave, ali sam ipak sva izgrizena.

— Kako ste znali da idemo na ovu visoravan? — začudi se Valter.

— Narednik vas je tražio pa sam ga pitala što vas treba, no, i tako sam sve saznala. Onda sam brže-bolje otišla vašim roditeljima, jer sam se zabrinula zbog vas. Bila je to čudnovata priča koju sam tada čula.

Upraviteljica kradomice pogleda Mo koja je još uvijek tiho sjedila u travi. Njena je plava kosa srebrno blistala na mjeseci. Lice joj je bilo blijedo poput voska dok je žalosno zurila u nebo.

— Hm — reče samo upraviteljica i ponovo se obrati Valteru. — Tvoj se otac sjetio da ste odmah po zalasku sunca htjeli poći u pravcu Asre ...

— Vjerujete li i vi da postoji Asra? — radosno je prekine Valter.

Ali upraviteljica ljubazno reče: — Čekaj, o tome ćemo još razgovarati, Valteru. Dakle, kao što rekoh, odmah po zalasku sunca stoji sada na nebu jedino Venera. Odmah sam znala da to može biti samo ova visoravan kamo ste htjeli poći...

— Ali Asra je zvijezda Danica! — upadne joj u riječ Greta.

— Zvijezda Danica je Venera — pouči ih upraviteljica.

— Ah, nikako! — povikaše djeca. Dosad još nikad ništa nisu čula o Veneri.

— Kako ste znali koja je zvijezda Danica?

— Nismo je našli — reče Valter. — Znali smo samo da je na zapadu i zato smo išli stalno u pravcu zapada.

— I vi ste čak znali gdje je zapad? Noću, u šumi?

— zadržano poviče upraviteljica.

— Pa, pun mjesec izlazi na istoku — skromno objasni Valter. — Tako smo učili u školi.

— No, vidite! Ipak i škola nečemu služi, zar ne?

— Svakako! — spremno priznadoše djeca. Samo se Konrad nije pridružio sveopćem mišljenju o školi. Već je dva puta ponavljao razred.

Upraviteljica opet pogleda Mo, trenutak je oklijevala, onda joj ipak priđe i klekne uz nju. — Hej, Mo! — reče prijazno. — Čula sam da dolaziš s Asre?

— Hoćeš li me sada zatvoriti? — zabrinuto upita Mo.

— Ne! Ne! Ne! — vikne žena glumeći srdžbu. — Nitko te ne želi zatvoriti! Reci, a gdje je tvoja ogrlica? Čula sam da imaš prekrasnu ogrlicu.

— U Valtera je — reče Mo.

— Evo, tu je! — vikne Valter i udari se po džepu od hlača.

— Samo je nemoj izgubiti! — vikne upraviteljica.

— Nikako! — brzo doda Valter sav prestrašen.

— Dakle, Mo, očekuješ li još uvijek da će tvoj otac doći? — upita upraviteljica knjižnice i blago je pomiluje po kosi.

— Naravno — uznemireno potvrdi Mo.

— No, a što ćemo raditi ako tvoj otac ne dođe? — upita upraviteljica na izgled vrlo zabrinuta.

— To bi bilo loše — žalosno reče Mo. — Jer mi ne bi mogao poslati pilule. — Opet je hvatala zrak poput ribe na suhom.

— Znaš, Mo — nježno reče upraviteljica. — Mislila sam da dođeš k meni, zar ne? O tome sam već govorila s narednikom. Imam dvije zlatne mačkice, kanarinca i mnogo krasnog cvijeća. Imam i udoban krevetić za tebe. U njemu ćeš se osjećati zaista ugodno, a sutra će svijet izgledati već mnogo prijaznije!

— Na Asri imam vrlo lijep krevet — reče Mo i nepovjerljivo se zagleda u nju.

Upraviteljica naglo ustane i uozbilji se. — Djeco! — reče odlučno. — Sad moram pozvati vaše roditelje!

— Molim vas, još ne! — zamoli Valter. — Samo pet minuta. Moin tata mora stići svaki čas.

— Ali, Valteru, zar još uvijek vjeruješ u bajku o Asri?

— Svakako! — odlučno reče Valter. — Zašto tako nešto ne bi postojalo!

Upraviteljica mu stavi ruku na rame. •— Valteru — reče — Mo je teško bolesna. Ona ne zna što govori.

— Ona samo ne podnosi zemaljski zrak — žurio se da objasni Valter. — Mo je vrlo dobra. Ona sigurno ne laže. Ona ... Ona je mnogo bolja od nas — dodaje on zbunjeno i pri tom pocrveni.

Načas ga je upraviteljica ispitivački promatrala, a onda se prijazno nasmije. — No, dobro, Valteru! Još pet minuta. Ali ne dulje! — reče ona.

— Ah, baš vam hvala! — radosno vikne Valter.

Upravo u tom trenutku začuli su se glasovi u šumi, granje je pucketalo a svjetla džepnih svjetiljki promicala su tamo-amo pod drvećem.

Djeca se uplašeno obazru.

— Evo ih! Evo ih! — zaurla netko uzrujano i slijeva i zdesna dotrčaše na proplanak roditelji, njihovi susjedi, gospođica Braniča, listonoša i mnogi drugi. Čak se spasilačkoj ekipi pridružila i učiteljica klavira. Sasvim na kraju pojavi se i narednik. Šepao je jer je u šumi nožnim palcem udario u panj a znojio se još više nego inače, premda je bilo sasvim svježije. — Držite ih! Držite ih! — urlao je već izdaleka. Ali to je bilo posve suvišno. Djeca uopće nisu namjeravala da umaknu roditeljima.

— Vrabac ga odnio! — promrmlja Oto. — Morali smo, na brzinu, nečim ispuniti hlače na stražnjici.

Pogorelac i njegova žena brzo priđu svojoj djeci i snažno ih zagrle. — No, hvala bogu! Našli smo vas! — reče sav presretan otac.

Majka je stalno iznova stiskala Gretu i Lotu uza se. — Djeco! Djeco! — Tako smo se bojali za vas! — govorila je.

— Nisam uopće umorna — zacvili Lota.

Konradov otac gledao je u sina, kimajući glavom. — No, i ti si pravi klipani! — rekao je, ali i on je bio sretan što ga je opet našao.

— Ima li još štogod za jelo? — zabrinulo upita Konrad.

Roditelji su psovali Ernu i Vilija, doduše, samo iz odgojnih razloga. Erna je naprčila nos, a Vili se samo zburnjeno cerekao.

Otov djed je drhtavom rukom gladio bradu i stalno ponavljao: — Glavno da su zdravi. Glavno je da su zdravi.

Ali su sad roditelji sa zaprepaštenjem otkrili da su djeca sva mokra i da na sebi nemaju ni cipela ni čarapa, što ih je ipak naljutilo.

— Majko moja! — poviče mama Pogorelac. •— Mogli ste se užasno prehladiti!

— Sad smjesta kući! — zapovjedi tata Pogorelac.

— Zar ne možemo još malo pričekati? •— tvrdoglavo zamoli Valter.

— Gotovo, i dosta s tim! — ljutito vikne otac.

— Samo još pet minuta, oče! — preklinjao ga je Valter.

— Momak je poludio — ogorčeno progundaju susjedi.

— Mala je djecu začarala! — drekne gospođica Braniča.

— Pa, vi čitav dan ništa niste jeli! — reče mama Pogorelac. — Kod kuće vas čeka krumpirova juha i onda, brzo u krevet!

— Trebalo bi ih sve povaliti preko koljena i dobro izdevetati! — jetko dobaci gospođica Braniča. — To je ono što njima treba!

Upraviteljica knjižnice se odjednom naljuti. — Vi šutite! — pozove gospođicu Braniču na red. — Djeca nisu učinila ništa zla. Vjerovala su da postoji Asra i htjela su maloj pomoći. Zbog toga ih se ne smije kazniti.

— Ah, vi! — vrisne gospođica Braniča. — Vi se uvijek pravite važni zato što ste nekoć bili učiteljica!

— Na to sam vrlo ponosna — dostojanstveno reče upraviteljica. — Sigurno se više razumijem u djecu od vas!

Sad napokon stigne narednik, šepajući. — Gdje je djevojčica s ogrlicom? — zagrmi odmah.

Svi se začuđeno počnu ogledavati za djevojčicom s Asre. Na nju su u sveopćem metežu sasvim zaboravili.

— Gdje je? — zapanjeno uzvikne Pogorelac.

Mo je bila nestala.

— Čudno — reče upraviteljica knjižnice. — Ta sjedila je tu u travi.

Valter je znao gdje je Mo, ali je šutio kao zaliven. Čim je spazila narednika, Mo je vješto poput lasice pobjegli u polje i uzverala se na hrast. Popela se sasvim visoko nastojeći da se sakrije u granju. No grana na kojoj je sjedila slomila se pa je pala na onu ispod nje i čvrsto se prihvatila.

To je, na žalost, čuo narednik, odšepao do drveta i po vikao: — U ime zakona naređujem ti da smjesta siđeš dolje!

— Ti si zao čovjek! — drekne Mo.

— Sidi dolje! — prodere se narednik i zatrese drvetom.

Upraviteljica knjižnice brzo priđe. — Gospodine naredniče, budite tako ljubazni i smjesta prestanite! — reče uzbuđeno. — Dijete može pasti.

Narednik se tada htjede popeti na drvo, ali se već prva grana na koju je stao slomila pa je pao u grm čičaka. — Jao! — drekne i grozničavo počne skidati čičke

s hlača na stražnjici... — To će me dijete i u grob strpati! — proštenje on.

— Dijete, siđi dolje! Ta mi ti želimo samo pomoći!
— ljubazno povikaše tata i mama Pogorelac.

Ali se Mo opet popela više. — Ne! — derala se. — Moj će otac doći.

— Ali dijete, tvoj otac neće doći! — očajnički povikne Pogorelac.

— Ipak će doći! — iznenada vikne Mo likujući. — Čujem ga! Zuji i bruji! Zuji i bruji! Svi dolaze! Već ih vidim! Tu su! Tu su!

No, roditelji i njihovi susjedi ništa nisu čuli ni vidjeli.

— Jadno dijete! — samilosno promrmlja mama Pogorelac.

— Evo mog oca! Evo mog oca! Evo mog oca! — vikala je Mo izvan sebe od radosti.

— Mala je sasvim šenula! — vikne netko.

— Hitno pozovite vatrogasce! — derala se gospođica Braniča.

— Dakako! Dakako! Tako je! — vikali su susjedi.

Ali odjednom zaurla Vili kao lud: — Juhej! Juhej!!
Oni stvarno dolaze!! — I oduševljeno baci šešir uvis.

— Stvarno dolaze — reče i Valter sav ganut i rado-sno pogleda u nebo.

22. poglavlje

ČAK JE I NAREDNIK SKINUO KAPU

Ispočetka je izgledalo kao da pada roj zvijezda. No te se zvijezde nisu gasile, nego su bile sve veće i sjajnije. Nekoliko trenutaka kasnije već su bile blještave zlatne loptice što su svjetlucale na suncu. Stotine ili čak tisuće. Ali kad su zaronile u Zemljinu sjenu, obasjao ih je Mjesec i odjednom su zablistale srebrno. Naglo su se pretvorile u velike kugle i strelovitom brzinom jurile u pravcu visoravni. Sad se već čulo kako zavijaju i zvižde sijeavajući kroza zrak. Odjednom su bile tu i polako se spuštale na zemlju. Zaustavile su se tik iznad zemlje kao da ih je netko dotakao čarobnim štapićem. Vrata su se rastvorila i iz svemirskog broda iskočile su visoke prilike, širokih pleća, odjevene u blistava metalna odijela.

Roditelji i njihovi susjedi problijedješe. Muškarci poskidaše šešire. Žene prihvatiše djecu. Čak je i narednik skinuo kapu. Gospođica Braniča šapne: — Oh! — i padne u nesvijest. Ali se nitko na nju nije obazirao.

Samo je upraviteljica knjižnice sačuvala prisebnost duha.

Djeca su stajala otvorenih usta i široko razrogačenih očiju zurila u svemirske brodove.

Prilike što su iskočile ostale su nepomične kraj svemirskih brodova. Izgledale su kao ljudi, ali su bile puno veće, za glavu više i od narednika koji je bio vrlo visok. Iz svemirskog broda, što je pristao sasvim blizu, izišao je muškarac. Imao je plavu kosu, plave oči poput ljubičice i plemenite crte lica. Pošao je brzim, gipkim kora-

cima prema upraviteljici knjižnice. — Dobar dan! Dolazimo s Asre što je ljudi zovu Venera — reče on uljudno.

Ona mu krene u susret. — Pozdravljam vas u ime Zemlje i čovječanstva! — reče svečano, ali joj glas malo zadrhta.

— Hvala lijepo! — ljubazno odvrati visoki čovjek s Asre. — Nadam se da vas nismo previše uplašili. Poveo sam prijatelje. Odavde se moramo vratiti ravno na Asru, inače nećemo uspjeti. Nismo očekivali da ćemo ovdje zateći ljude.

— Nalazimo se sasvim slučajno ovdje — reče upraviteljica. — Moje je ime Jozefina Tim. Ja sam upraviteljica knjižnice, a prije učiteljica u Dubokom Jezeru.

Ona čovjeku pruži ruku.

— Drago mi je! — reče čovjek i upraviteljici stisne ruku. Činilo se kao da poznaje običaje na Zemlji. — Moje je ime Tono Kalumba, nastavnik zemljopisa na Asri. Došao sam da odvedem kćerku. Nepažnjom je pala na Zemlju.

— Vaša kćerka sjedi na drvetu — objasni upraviteljica.

— Zar opet! — vikne Moin otac, smijući se. — Ona se i na Asri uvijek penje na drveće. Ali djeca su djeca, zar ne? Na Zemlji kao i na Asri. Oprostite, na kojem je drvetu?

— Na onom hrastu! — upraviteljica knjižnice pokaže mu drvo.

Ali Mo je već brže-bolje sišla. Pri tom je lijepom svilenom haljinom zapela za šiljatu granu i sasvim je razderala. Bila je tako uzbuđena da to nije ni primije-

tila, nego je brzo otrčala ocu. — Oče, zašto si došao tako kasno? — vikne ona.

— Oprosti, Mo! — reče joj otac. — Dospjeli smo u oblak kozmičke prašine.

— Vrabac ga odnio! — vikne Mo. — Uh, pa to je strašno!

Otac je začuđeno pogleda. No Mo mu je sad brzo govorila na njihovom, asranskom jeziku.

— Slušaj, Mo — upozori je otac. — Govorimo zemaljskim jezikom. Nije pristojno govoriti jezikom koji prisutni ne razumiju.

— Umirem od gladi — doda Mo. — Imaš li koju pilulu?

Otac joj dade i Mo je brzo proguta. Na to postane odmah živahna i vesela te povikne: •— Ah, oče, tako mi je drago što te opet vidim.

Sad je otac pogleda pažljivije i iznenađeno povikne: — Mo, pa kako to izgledaš? Čini mi se da ti Zemlja nije nimalo prijala. — Mo je izgledala zaista loše. Imala je ogrebotinu na čelu, lijeva joj je ruka bila izgrebena, koljena natučena; bila je bez cipela i čarapa, bez kaputa, kosa joj je bila raščupana i puna jelinih iglica, a haljina sva poderana.

— Zemlja je sasvim zgodna — reče Mo. — Samo je zrak vrlo gust.

— Pa gdje ti je kaput? — upita je otac.

— Nemoj se ljutiti, oče! — reče Mo. — Njime smo morali spasiti Konrada. Nije mogao proći kroz procijep u stijeni, ali on je dobar čovjek.

— A gdje su ti cipele i čarape? — upita je otac.

— Otplivale su. Ali Oto zaista nije kriv — branila se Mo.

— A haljina ti je sva razderana — čudio se dalje otac.

Mo zaprepašteno pogleda haljinu.

— Majko mila! — vikne uplašeno. — Sad lutka neće više imati što da obuče!

Njezin se otac smijao i roditelji i susjedi su se također smijali. Nisu više bili tako preplašeni. Činilo se da su stanovnici Asre miroljubiva stvorenja.

— A što se dogodilo s tvojom rukom, Mo? — upita je otac. — Pa ona je ogrevena do krvi!

— Malo drveće grebe i bode — reče Mo.

— Pa ti mora da si svašta doživjela za to kratko vrijeme — primijeti otac smijući se.

— Naravno da jesam — reče Mo, zadovoljno kimajući glavom. — Morali smo stalno bježati i skrivati se.

— A zašto? — začudi se otac.

— Veliki ljudi nisu vjerovali da sam došla s Asre — reče Mo i predbacivanjem zaškilji u roditelje i susjede.

— Ne smiješ im zamjeriti — objasni joj otac. — Odakle da oni znaju da smo s Asre.

— Ali ja sam im rekla! — vikne Mo.

— Pa ti si samo mala djevojčica — reče otac.

— Djeca su me spasila, oče! — pričala je Mo dalje. — Valter je stalno vjerovao da sam došla s Asre.

— Ona djeca tamo? — upita je otac i pogleda ih sa zanimanjem.

— Da, oče — reče Mo sva ozarena. — I zamisli! — brbljala je živahno. — Erna je pala u močvaru. Vili je

bio jako bolestan, krv mu je curila iz nosa. Ota je skoro ugrizla životinja bez nogu. A ja sam plakala.

— Plakala? — njezin otac nije mogao vjerovati. — Pa ti još nikad nisi plakala!

— Naučila sam to na Zemlji — ponosno reče Mo.

— Čini mi se da si od jutros na Zemlji mnogo toga naučila — ustanovi otac smiješeći se.

— Ukrala sam i jabuku, oče, i pustila kokoši. I penjala se preko plotu — pričala je Mo uzbuđeno.

— Pa nisi se baš najbolje ponijela — reče otac kimajući glavom.

— Gospođica Tim je učiteljica — naglo ga prekine Mo. — Ima kanarinca. I mene je također htjela zatvoriti.

— Ja te ni u kom slučaju nisam htjela zatvoriti, dijete! — smiješeći se rekne upraviteljica.

Moin otac joj namigne da je umiri. — Mo, zašto te gospođica Tim htjela zatvoriti? — upita.

— Mislila je da kolutam očima i gola hodam po ulici. Ja to nikada ne činim zar ne, oče? — upita Mo.

— Ne — odvрати joj, smješkajući se. — U nas nema nikakvih ulica.

— Popeli smo se i na neko brdo — nastavi Mo. — Tamo smo bili jako utučeni. A Lota je sanjala o krumpirovoj juhi. Zar Lota nije slatka, oče? A Otove su naočale zaudarale ... a ... — Mo je htjela još mnogo toga ispričati, ali je otac prekine i reče: — Mo, sve mi to uz put možeš ispričati! Mi sad moramo krenuti jer se inače nikada nećemo vratiti na Asru.

— Ah, zaboga! — vikne Mo i pljesne rukama. — Previše sam se zapričala.

— Oprosti se s djecom i zahvali im što su ti pomogla — posavjetova je on.

Mo priđe djeci i svakom pruži ruku, kao što je to naučila na Zemlji. — Zdravo, Vili! Hvala ti! Zdravo, Erna, hvala ti! Zdravo, Greta, hvala ti! Zdravo, Lota, hvala ti! — svima se zahvalila. Lota poče plakati. — Zdr ., avo! — zajeca ona. — Zar već moraš ići?

Na kraju Mo stisne ruku Valteru, — Zdravo, Valteru, hvala ti! — oklijevala je i onda brzo reče: — Ja te jako volim! — i otrčala ocu. On je uze za ruku i pođe prema svemirskom brodu.

— Mo! Mo! — iznenada drekne Valter sav izvan sebe. — Tvoja ogrlica! Tvoja ogrlica!

Izvadi je iz džepa i zavitla njome po zraku. Bilo mu je neugodno što je zaboravio da je vrati.

— Majko mila! — vikali su susjedi. — Milijunska ogrlica!

— A momak je jednostavno nosi u džepu! — zaprepašteno vikne Otov djed.

Mo i njezin otac su zastali. Mo mu je usrdno nešto tumačila, pogledavajući češće u Valtera. Tada se Mo brzo popne u svemirski brod.

Njezin se otac vrati.

— Jesi li ti Valter? — upita Valtera.

Valter kimne glavom i pruži mu ogrlicu.

— Ogrlicu možeš zadržati — reče Moin otac. — Mo ti je poklanja.

— Ah!! — zabezeknuto zastanju susjedi. Valterov otac i majka bili su zbunjeni.

Gospođica Braniča koja se u međuvremenu osvije-stila opet je pala u nesvijest, ali ovaj put od zavisti.

— Ne mogu zadržati ogrlicu — mucao je Valter. — Pa, ona vrijedi milijun!

— Mo će od mene dobiti drugu — odvrati Moin otac.

— To ... to ne mogu primiti — tiho šapne Valter.

— Zar ne želiš pomoći svojim roditeljima? — upita Moin otac. — Mo mi je rekla da ste siromašni. Ogrlicu možeš i prodati.

— Zaista mi je poklanjate? — zaprepasti se Valter.

— Da — potvrdi Moin otac. — Mo će se neizmjereno radovati.

— Ah, puno vam hvala! — reče Valter duboko uzdahnuvši.

— Ali moraš obećati da ćeš svojim prijateljima koji su ti tako usrdno pomagali pokloniti nešto lijepo, vrlo lijepo! — zamoli ga Moin otac. — Jesi li me razumio?

— Svakako — oduševljeno obeća Valter. — Još jednom hvala.

— Ja se tebi moram zahvaliti — srdačno reče Moin otac. — Ti si čvrsto vjerovao mojoj kćerci. A i vama se zahvaljujem, djeco! — dovikne ostalima.

Oto i Vili, Greta i Erna se duboko naklone.

Samo je Konrad stajao kao klaun. Sve ga je to veoma zbunilo.

Moin otac mahne naredniku da mu priđe i on se uputi šepesajući.

— Vi ste policajac? — strogo ga upita Moin otac.

— Na zapovijed, vaša milosti! — promuca narednik. — Pokorno javljam: žandarmerijslci narednik Panjekalo! — stajao je kao ukopan, čak je pozdravljajući vojnički, prstima dodirnuo svoju ćelu. Nije ni primijetio da mu je kapa još uvijek u drugoj ruci. — Gospodine

narednice, vi ste svjedok da je mladić ovu ogrlicu zakonito dobio na poklon! Jeste li razumjeli? — oštro reče Moin otac.

— Na zapovijed, vaša milosti! — pokorno reče narednik, a oči samo što mu od strahopoštovanja nisu iskočile iz očnih duplja.

— Dobro! — nastavi Moin otac nešto prijaznije. — I od sada ćete biti ljubazni s djecom. To su vrlo dobra djeca.

— Na zapovijed! — poslušno vikne narednik.

— Do viđenja, djeco! — pozdravi Moin otac.

— Do viđenja! — dovikne i roditeljima i susjedima te htjede otići.

— Molim vas, samo još jedan tren, gospodine Kalumba! — uzbuđeno vikne upraviteljica knjižnice. — Slučajno sam ponijela nekoliko knjiga. Htjela sam ih odnijeti kući. Možda nemate što čitati na dugom putu pa sam mislila ... — Brzo iz naprtnjače izvadi tri knjige i pruži ih Moinom ocu.

— Najljepše zahvaljujem — reče Moin otac, zaista obradovan i uzme knjige.

— Ali ja vam ih ne mogu tako skoro vratiti. Doći ću opet tek za pedeset godina.

— Ah, ne smeta ništa — reče upraviteljica. — Mogu pričekati. Knjige su moje.

— Hvala lijepo! — reče Moin otac i snažno joj stisne ruku. Onda brzo potrči prema svemirskom brodu.

Dade znak prijateljima koji su čitavo vrijeme stajali kraj letjelica i oni uđu unutra. Odmah zatim svemirski brodovi poput raketa polete uvis i brzo nestanu.

I Moin otac uđe, ali se vozilo najprije polako uzdizalo.

Tada se otvori okno i Mo se nagne van.

Iza nje je stajao otac i čvrsto je držao da opet ne ispadne.

Mo skine kapu i radosno mahne djeci.

— Juhej! Juhej! Juhej! — vikne ona, a onda se sve-mirski brod počne kretati sve brže i brže i uskoro je bio samo svjetlucava točka koja se napokon ugasila.

— Mama! Mama! — vikne Greta i radosno je zagrlila. — Sad više nismo siromašni.

— Hoćemo li i nedjeljom jesti gušćje pečenje? — uzbuđeno upita Lota.

— Jest ćemo svakog dana gušćje pečenje! — vikne Greta i Otu ponovo isplazi jezik.

Valter je u ruci držao dijamantnu ogrlicu i nepomično gledao u nebo.

— Onoj seljanki moramo platiti kokoši — promrmlja. Ali je u mislima bio negdje drugdje.

BILJEŠKA O PISCU

Henry Winterfeld rođen je 1901. u Njemačkoj. Mladost je proveo u Berlinu. Kao sin kompozitora počeo je studirati glazbu — ali se ipak odlučio da piše jer je to manje bučno kako sam kaže. U prvo vrijeme pisao je scenarije za film, a zatim libreta za mnoge poznate skladatelje.

Godine 1940. Winterfeld odlazi u Ameriku gdje živi i danas.

Dosad je napisao šest knjiga za djecu koje su doživjele veliki uspjeh i zanimanje u svijetu. To su Tim-petill – grad bez roditelja, Kajus je glupan, Djevojčica iz svemira, Brzjav iz Liliputa, Pimi – konjski repić i Kaj usu je sinulo.

Knjige su mu dosad prevedene na trinaest svjetskih jezika.

Knjiga Djevojčica iz svemira Henrija Winterfelda pripovijeda o neobičnoj djevojčici Mo. Ona je ispala iz svemirskog broda svoga oca i provodi cijeli dan u društvu seoske djece. Stariji sumnjaju u svaku njezinu riječ a djeca joj čvrsto vjeruju i svesrdno pomažu da se uzmogne vratiti na planet Asru (Veneru). Napeta, vesela, ali i tragikomična priča o izgubljenoj djevojčici i njezinim malim prijateljima koji usprkos mnogim teškoćama i preprekama izvršavaju što su obećali, čvrsto uvjereni da je to njihova dužnost.

H. H.

SADRŽAJ

Djevojčica iz svemira.....	5
Događaj svjetskog značenja.....	9
Ima i dobrih ljudi.....	12
Jesu li krave životinje.....	20
Škole-parkovi.....	25
Jesu li djeca zaista čitala previše bezvrijed- nih knjiga.....	32
Bolesno dijete ne spada na policiju .	. 37
To je prava mala djevojčica	42
Ne vješa se djetetu milijun oko vrata .	. 45
Sigurno će razbiti nos.....	55
Na Zemlji se plače.....	63
Ta glupa životinja sjela mi je na maslac .	70
Knjige se čitaju.....	78
I Kri je sasvim lijepo ime.....	82
Sve grebe, sve bode.....	91
Močvara je samo za odrasle	100
Kad je čovjek mrtav ne smije vikati .	. 107
Tu se ne bi mogla progurati ni letva .	. 117
Na nebu ima previše zvijezda	123
Zapad je na suprotnoj strani od istoka .	129
A sad što prije kući.....	139
Čak je i narednik skinuo kapu .	. . 148
Bilješka o piscu.....	159

DO SADA IZAŠLO U BIBLIOTECI VJEVERICA

Anton Ingolič
Dječak sa dva imena

Anđelka Martić
Pirgo

Herminia zur Miihlen
**Šta pričaju Petrovi
prijatelji**

Fran Levstik
Najdihojca

N. Veretennikov
Voloda Uljanov

Johanna Spvri
Heidi

Angel Karalijčev
U svijetu priča

Erich Kastner
Don Quichotte

Nathaniel Hawthorne
Čudesna knjiga

Kornej Čukovski
Doktor Jojbol

Vladimir Colin
Bajke

Kornej Čukovski
Bajke

Marija Majerova
Robinzonka

Makedonski pisci djeci
Josip Vandot
**Kekec nad samotnim
ponorom**

Charles Perrault
Bajke

Mato Lovrak
Devetorica hrabrih

Krišan Čandar
Preokrenuto drvo

Mihail Zoščentco
Priče za djecu

William Saroyan
Tata, ti si lud

VWilliam Saroyan
Mama, volim te

Perzijske bajke
Braća Grimm

Bajke
Milan Šega

Čarobni kijučić
Vesna Parun

Tuga i radost šume
Knjiga radosti I

Danko Oblak
Modri prozori

Josip Vandot
Kekec na vučjem tragu

Erich Kastner
Emil i detektivi

Lewis Carroll
Alica u Zemlji čudesa

Gabro Vidović
Kurir sa Psunja

Miroslav Hirtz
Priče iz prirode

Vojin Jelić
Psiću, a kako je tebi ime

Grigor Vitez
Kad bi drveće hodalo

Erich Kastner
Tonček i Točkica

Ivana Brlić-Mažuranić
Priče iz davnine

Gianni Rodari
Čipolino

Anđelka Martić
Dječak i šuma

Knjiga radosti II
Ivana Brlić-Mažuranić

**Čudnovate zgode
šegrta Hlapića**

Astrid Lindgren
Razmo u skitnji

Milivoj Matošec
Tiki traži Nezanca

Gianni Rodari
Putovanje Plave strijele

Mato Lovrak
Zeleni otok

Vjekoslav Majer
Žena na telefonu

Nusret Idrizović
Mrav i aždaja

France Bevk
Mali buntovnik
Braća Grimm
Priče
Felix Salten
Bambi
H. C. Andersen
Priče
H. C. Andersen
Bajke
Lewis Carroll
Alica s onu stranu
ogledala
Jens Sigsgaard
Robin Ilud
Vladimir Nazor
Kurir Loda
Ferenc Molnar
Junaci Pavlove ulice
Stevan Bulajić
Nebeski mornar
Aleksa Mikić
Priče o malim borcima
Oton Župančič
Ciciban
Aleksandar Popović
Tvrdoглаve priče
Mato Lovrak
Vlak u snjegu
Ezopove basne
Karei Čapek
Bajke
Branka Jurca
Kućica kraj mora

Gabro Vidović
Trojica iz Male ulice
Marcel Ayme
Priče mačke na grani
Pavel Bažov
Kameni cvijet
Arkadij Gaj dar
Timur i njegova četa
Milivoj Matošec
Admiralov otok
C. Collodi
Pinoklo
Giamn Rođari
Đelsomino u Zemlji
lažljivaca
A. Volkov
Čarobnjak iz Oza
Slavko Kolar
Na leđima delfina
W. M. Thackeray
Ruža i prsten
Desanka Maksimović
Ptice na česmi
France Bevk
Crna braća
J. Broszkiewicz
Velika, veća i najveća
Palma Katalinić
Djetinjstvo Vjetra
kapetana
A. R. van der
Loeff-Basenau
Lavine bjesne
Aleksej Tolsto j
Zlatni ključić

Gabro Vidović
Zatočnici Pernatog
otoka
Erich Kastner
35. maj
Tone Seliškar
Družina Sinjega galeba
Fran Levstik
Tjesme za djecu
Ernest Thompson
Seton
Vinipeški vuk
Ivan Cankar
Moj život
Grigor Vitez
Gdje priče rastu
Branko Ćopić
Sin Brkate čete
Vojin Jelić
Hrabriji nego igračka
Ivan Kušan
Domaća zadaća
Marcel Ayme
Druge priče mačke
na grani
Ivan Kušan
Uzbuna na Zelenom
Vrhu
Gustav Krklec
Majmun i naočale
Ela Peroci
Djeco, laku noć
Gianni Rodari
Telefonske priče
Grigor Vitez
Igra se nastavlja

Ratko Zvrko
Grga Čvarak
Erich Kastner
čovječuljak
G. Parca—M. Argilli
Čavlićevi doživljaji
Felix Salten
Bambijeva djeca
Mato Lovrak
Družba Pere Kvržice
Stanislav Femenić
Puž na ljetovanju
Milivoj Matošec
Strah u Ulici Ilpa
Eva Maria Aab
Vjetropirka Eva
Nada Iveljić
Konjčić sa zlatnim
sedlom
Višnja Stahuljak
Začarani putovi
Pjesme četiri vjetra
(Izbor i prijevod
Grigor Vitez)
Hans Peterson
Matija i vjeverica
Henry Winterfeld
Djevojčica iz svemira
Palma Katalinić
Pričanje Cvrčka
moreplova
Zdenka Jušić-Seunik
Vode su pjevale
Stjepan Jakševac
Vesela godina

Erich Kastner
Emil i tri blizanca
Erich Kastner
čovječuljak i Malena
Erich Kastner
Blizanke
Jagoda Truhelka
Zlatni danci
Zvonimir Balog
Nevidljiva Iva
Dragan Lukić
Neboder C-17
M. Bjažić—Z. Furtinger
Ništa bez Božene
Sunčana Škrinjarić
Kaktus bajke
Ivan Kušan
Koko i duhovi
Blanka Dvojak-
-Matković
Neobična ulica
Gianni Rodari
Planeta ispunjenih
želja
Mladen Kušec
Dobar dan!
Viola Wahlstedt
Aslak dječak sa Sjevera
Anđelka Martić
Vuk na Voćinskoj cesti
Mato Lovrak
Neprijatelj br. 1
H. C. Andersen
Bajke i priče
Dubravka Ugrešić
Mali plamen

Zlata Kolarić-Kišur
Moja Zlatna dolina
Ivan Kušan
Koko u Parizu
Milivoj Matošec
Veliki skitač
Zdenka Jušić-Seunik
Kupi mi vilovita konja
Antoine de
Saint-Exupery
Mali princ
Vlatko Šarić
Miško
Sunčana Škrinjarić
Dva smjeha
Gabro Vidović
Bjelkan
Astrid Lindgren
Pipi Duga Čarapa
Zvonimir Balog
Ja magarac
Gernet-Jagdfeljd
Kat ja i krokodil
Stanislav Femenić
Krijesnice
Mladen Kušec
Volim te
Božena Loborec
Četiri dječaka i jedan
pas
Blanka Dvojak-
-Matković
Priče iz Dubrave
Luko Paljetak
Miševi i mačke
naglavačke

Drago Ivanišević
Mali, ne maline
Ivan Kušan
Lažeš, Melita
Sunčana Škrinjarić
Zmaj od stakla
Mladen Kušec
Plavi kaputić
Josip Barković
Zeleni dječak
Danko Oblak
Zelena patrola
Višnja Stahuljak
Kućica sa crvenim
šeširo
Nada Iveljić
Dobro lice
Gianni Rodari
Torta na nebu
Milivoj Matošec
Dječak sa Sutle
Zvonimir Milčec
Zvižduk s Bukovca
Iris Supek
Trepavice Skitalice
Nikola Pulić
Dolina zečeva
Dubravka Ugrešić
Filip i Srećica
Branko Hribar
Adam Vučjak
Ivan Kušan
Tajanstveni dječak
Pajo Kanižaj
Šarabara

Edmondo de Amicis
Srce
Danko Oblak
Na tragu
Kazimir Klarić
Mrnjau, grizu me
Sunčana Škrinjarić
Svaštara
Anđelka Martić
Djedica pričalo i
čarobni vrutak
Zvonimir Golob
Čemu služe roditelji
Frank L. Baum
Čarobnjak iz Oza
Miroslav Antić
Prva ljubav
Leopold Suhodolčan
Sakriveni dnevnik
Gligor Popovski
Mornar Nep
Dragan Lukić
Tri gusketara
Marino Zuri
Mama, kome on to
priča
Boro Pavlović
Lipa
Milivoj Matošec
Pustolovina u dimnjaku
Pero Zlatar
Otključani globus
Anton Ingolič
Potopljena galija

Nada Iveljić
Zvijezda na krovu
Toma Podrug
Od Solina do Solina
James Thurber
Trinaest satova
i čudesno A
Dobrica Erić
Slavuj i sunce
Miroslav Antić
Garavi sokak
Dragan Božić
Kad se pojavi crveni
konj
Anđelka Martić
šašavi dan
Danko Oblak
Ježek
Miloš Macourek
6 000 budilica
Slavko Pregl
Velika pustolovina
Zvonimir Balog
Zlatna nit
Stanislav Femenić
Tikva s nosom
Dušan Radović
Igre i igračke
Branko Ćopić
Orlovi rano lete
Hrvoje Hitrec
Eko Eko
Zlatko Kričić
Prvi sudar

E. B. White

Paukova mreža

Grozdana Olujić

Sedefna ruža

Jevrem Brković

Bašta starca Radosava

Mira Alečković

Ne mogu bez snova

Arsen Diklić

Ne okreći se sine

Svetlana Makarovič

Mišića spava

Zlatko Krilić

Čudnovata Istina

Josip Pavičić

Poletarci

Klara Feher

Imat ću svoj otok

Indijančev vrt

Likovni urednik
Irislav Meštrović

Tehnički urednik
Zlatko Klinger

Korektori
Zdenka Prpić
Marija Molnar

Izdavačko knjižarska radna organizacija

Mladost
Zagreb, Ilica 30

Za izdavača
Branko Juričević